**Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.**

►B

# KOMISSION ASETUS (EY) N:o 889/2008,

## annettu 5 päivänä syyskuuta 2008,

## luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja valvonnan osalta

(EUVL L 250, 18.9.2008, s. 1)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

| | | virallinen lehti | | |
|---|---|---|---|---|
| | | N:o | sivu | päivämäärä |
| ►M1 | Komission asetus (EY) N:o 1254/2008, annettu 15 päivänä joulukuuta 2008 | L 337 | 80 | 16.12.2008 |
| ►M2 | Komission asetus (EY) N:o 710/2009, annettu 5 päivänä elokuuta 2009 | L 204 | 15 | 6.8.2009 |
| ►M3 | Komission asetus (EU) N:o 271/2010, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2010 | L 84 | 19 | 31.3.2010 |
| ►M4 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 344/2011, annettu 8 päivänä huhtikuuta 2011 | L 96 | 15 | 9.4.2011 |
| ►M5 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 426/2011, annettu 2 päivänä toukokuuta 2011 | L 113 | 1 | 3.5.2011 |
| ►M6 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 126/2012, annettu 14 päivänä helmikuuta 2012 | L 41 | 5 | 15.2.2012 |
| ►M7 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 203/2012, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2012 | L 71 | 42 | 9.3.2012 |
| ►M8 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 505/2012, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2012 | L 154 | 12 | 15.6.2012 |
| ►M9 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 392/2013, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2013 | L 118 | 5 | 30.4.2013 |
| ►M10 | Komission asetus (EU) N:o 519/2013, annettu 21 päivänä helmikuuta 2013 | L 158 | 74 | 10.6.2013 |
| ►M11 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1030/2013, annettu 24 päivänä lokakuuta 2013 | L 283 | 15 | 25.10.2013 |
| ►M12 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1364/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013 | L 343 | 29 | 19.12.2013 |
| ►M13 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 354/2014, annettu 8 päivänä huhtikuuta 2014 | L 106 | 7 | 9.4.2014 |
| ►M14 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 836/2014, annettu 31 päivänä heinäkuuta 2014 | L 230 | 10 | 1.8.2014 |
| ►M15 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1358/2014, annettu 18 päivänä joulukuuta 2014 | L 365 | 97 | 19.12.2014 |
| ►M16 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/673, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2016 | L 116 | 8 | 30.4.2016 |
| ►M17 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1842, annettu 14 päivänä lokakuuta 2016 | L 282 | 19 | 19.10.2016 |
| ►M18 | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/838, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017 | L 125 | 5 | 18.5.2017 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| ►**M19** | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/2273, annettu 8 päivänä joulukuuta 2017 | L 326 | 42 | 9.12.2017 |
| ►**M20** | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1584, annettu 22 päivänä lokakuuta 2018 | L 264 | 1 | 23.10.2018 |
| ►**M21** | Komission Täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/2164, annettu 17 päivänä joulukuuta 2019 | L 328 | 61 | 18.12.2019 |
| ►**M22** | Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/181, annettu 15 päivänä helmikuuta 2021 | L 53 | 99 | 16.2.2021 |

▼B

# KOMISSION ASETUS (EY) N:o 889/2008,

**annettu 5 päivänä syyskuuta 2008,**

**luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja valvonnan osalta**

## Sisältö


| | |
|---|---|
| I osasto | Johdantosäännökset |
| II osasto | Luonnonmukaisten tuotteiden tuotantoa, säilömistä, jalostusta, pakkaamista, kuljettamista ja varastointia koskevat säännöt |
| 1 luku | Kasvintuotanto |
| 1 a luku | Merilevien tuotanto |
| 2 luku | Kotieläintuotanto |
| 1 jakso | Eläinten alkuperä |
| 2 jakso | Eläinsuojat ja kotieläintuotannon käytännöt |
| 3 jakso | Rehut |
| 4 jakso | Tautien ennaltaehkäisy ja eläinlääkinnällinen hoito |
| 2 a luku | Vesiviljelyeläinten tuotanto |
| 1 jakso | Yleiset säännöt |
| 2 jakso | Vesiviljelyeläinten alkuperä |
| 3 jakso | Käytännöt vesiviljelyeläinten hoidossa |
| 4 jakso | Eläinten lisääntyminen |
| 5 jakso | Kalojen, äyriäisten ja piikkinahkaisten rehu |
| 6 jakso | Nilviäisiä koskevat erityissäännöt |
| 7 jakso | Tautien ennaltaehkäisy ja eläinlääkinnällinen hoito |
| 3 luku | Säilötyt ja jalostetut tuotteet |
| 3 a luku | Viininvalmistusta koskevat erityissäännöt |
| 4 luku | Tuotteiden kerääminen, pakkaaminen, kuljettaminen ja varastointi |
| 5 luku | Luonnonmukaiseen maatalouteen siirtymistä koskevat säännöt |
| 6 luku | Poikkeukselliset tuotantosäännöt |
| 1 jakso | Ilmastolliset, maantieteelliset tai rakenteelliset rajoitteet |
| 2 jakso | Kun luonnonmukaisia maatilan tuotantopanoksia ei ole saatavilla |

▼B

| | |
|---|---|
| 3 jakso | Kotieläinten hoitoon liittyvät erityisongelmat |
| 3 a jakso | Asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettujen erityisten tuotteiden ja aineiden käyttämistä jalostuksessa koskevat poikkeukselliset tuotantosäännöt |
| 4 jakso | Hätätilanteet |
| 7 luku | Siementietokanta |
| III osasto | Merkinnät |
| 1 luku | Euroopan unionin luonnonmukaisen tuotannon tunnus |
| 2 luku | Rehujen merkintöjä koskevat erityiset vaatimukset |
| 3 luku | Muut merkintöjä koskevat erityiset vaatimukset |
| IV osasto | Tarkastukset |
| 1 luku | Valvonnan vähimmäisvaatimukset |
| 2 luku | Kasveja ja kasvituotteita koskevat valvontavaatimukset |
| 2 a luku | Merileviä koskevat erityiset valvontavaatimukset |
| 3 luku | Eläimiä ja eläintuotteita koskevat valvontavaatimukset |
| 3 a luku | Vesiviljelyeläinten tuotantoa koskevat erityiset valvontavaatimukset |
| 4 luku | Kasvi-, merilevä-, eläin- ja vesiviljelyeläintuotteiden sekä niitä sisältävien elintarvikkeiden valmistusyksikköjä koskevat valvontavaatimukset |
| 5 luku | Luonnonmukaisten tuotteiden tuontia kolmansista maista koskevat valvontavaatimukset |
| 6 luku | Kolmansien osapuolten kanssa tehtäviä sopimuksia käyttäviä yksiköitä koskevat valvontavaatimukset |
| 7 luku | Rehun valmistusyksikköjä koskevat valvontavaatimukset |
| 8 luku | Säännösten rikkominen ja tietojenvaihto |
| 9 luku | Toimivaltaisten viranomaisten suorittama valvonta |
| V osasto | Tietojen toimittaminen komissiolle sekä siirtymä- ja loppusäännökset |
| 1 luku | Tietojen toimittaminen komissiolle |
| 2 luku | Siirtymä- ja loppusäännökset |

▼B

I OSASTO

**JOHDANTOSÄÄNNÖKSET**

*1 artikla*

**Kohde ja soveltamisala**

1. Tässä asetuksessa säädetään asetuksen (EY) N:o 834/2007 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden luonnonmukaista tuotantoa, merkintöjä ja valvontaa koskevista erityissäännöistä.

▼M2

2. Tätä asetusta ei sovelleta

a) muihin kuin 7 artiklassa tarkoitettuihin eläinlajeihin; eikä

b) muihin kuin 25 a artiklassa tarkoitettuihin vesiviljelyeläimiin.

Jäljempänä olevaa II, III ja IV osastoa sovelletaan kuitenkin soveltuvin osin tällaisiin tuotteisiin siihen asti, kun kyseisiä tuotteita koskevat yksityiskohtaiset tuotantosäännöt vahvistetaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 perusteella.

▼B

*2 artikla*

**Määritelmät**

Tässä asetuksessa sovelletaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklassa vahvistettujen määritelmien lisäksi seuraavia määritelmiä:

a) ’muulla kuin luonnonmukaisella’ tarkoitetaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 ja tämän asetuksen mukaisesta tuotannosta saamatonta tai siihen liittymätöntä;

b) ’eläinlääkkeillä’ tarkoitetaan eläinlääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/82/EY ([1]) 1 artiklan 2 kohdassa määriteltyjä tuotteita;

c) ’tuojalla’ tarkoitetaan yhteisössä toimivaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka esittää lähetyksen luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen yhteisössä joko itse tai edustajansa välityksellä;

d) ’ensimmäisellä vastaanottajalla’ tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle tuotu lähetys toimitetaan ja joka ottaa sen vastaan valmistusta ja/tai kaupan pitämistä varten;

e) ’tilalla’ tarkoitetaan yhtenäisesti hoidettuja tuotantoyksikköjä, jotka tuottavat maataloustuotteita;

▼M2

f) ’tuotantoyksiköllä’ tarkoitetaan kaikkea tuotannonalalla käytettävää omaisuutta, kuten tuotantotiloja, viljelylohkoja, laitumia, ulkojaloittelualueita, eläinsuojia, kalalammikoita, merilevien tai vesiviljelyeläinten viljelyrakennelmia, rannikolla tai merenpohjassa sijaitsevia kasvatusalueita sekä viljelykasvien, viljatuotteiden, merilevätuotteiden, eläintuotteiden, raaka-aineiden ja minkä tahansa muun tämän erityistuotannon alalla tarvittavan tuotantopanoksen varastointitiloja;

([1]) EYVL L 311, 28.11.2001, s. 1.

▼B

g) ’ravinneliuosviljelyllä’ tarkoitetaan sellaista kasvien kasvatusmenetelmää, jossa niiden juuret ovat pelkästään mineraaliravinneliuoksessa tai inertissä aineessa, kuten perliitissä, sorassa tai mineraalivillassa, johon ravinneliuosta lisätään;

h) ’eläinlääkinnällisellä hoidolla’ tarkoitetaan kaikenlaista parantavaa tai ehkäisevää hoitoa jonkin tietyn taudin esiintymistä vastaan;

i) ’siirtymävaiheen rehuilla’ tarkoitetaan luonnonmukaisen tuotannon siirtymävaiheessa tuotettuja rehuja, lukuun ottamatta asetuksen (EY) N:o 834/2007 17 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun siirtymävaiheen alkamista seuranneiden 12 kuukauden aikana korjattuja rehuja;

▼M2

j) ’kiertovesilaitoksella’ tarkoitetaan laitosta, jossa vesiviljely tapahtuu suljetussa ympäristössä maalla tai aluksella, jossa on vesikiertojärjestelmä ja joka on pysyvästi riippuvainen ulkopuolisesta energiapanoksesta vesiviljelyeläinten kasvuympäristön stabiloimiseksi;

k) ’uusiutuvista lähteistä peräisin olevalla energialla’ tarkoitetaan uusiutuvia, muita kuin fossiilisia energialähteitä: tuuli-, aurinko-, maalämpö-, aalto- ja vuorovesienergia, vesivoima, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvä kaasu ja biokaasu;

l) ’hautomolla’ tarkoitetaan paikkaa, joissa vesiviljelyeläimiä, erityisesti kaloja ja äyriäisiä, jalostetaan, haudotaan ja kasvatetaan varhaisissa kehitysvaiheissa;

m) ’kasvattamolla’ tarkoitetaan paikkaa, jossa sovelletaan haudonta- ja lihotusvaiheiden välistä kasvatusjärjestelmää. Kasvattamovaihe saadaan päätökseen tuotantojakson ensimmäisellä kolmanneksella lukuun ottamatta lajeja, jotka käyvät läpi smolttiutumisvaiheen;

n) ’pilaantumisella’ tarkoitetaan vesiviljelyn ja merilevien tuotannon yhteydessä suoraan tai välillisesti tapahtuvaa aineiden tai energian johtamista vesiympäristöön, kuten direktiivissä 2008/56/EY ([1]) ja direktiivissä 2000/60/EY ([2]) on määritelty niiden vesien osalta, joilla niitä sovelletaan;

o) ’sekaviljelyllä’ tarkoitetaan vesiviljelyn ja merilevien tuotannon yhteydessä kahden tai useamman yleensä eri trofiatason lajin kasvattamista samassa viljely-yksikössä;

p) ’tuotantojaksolla’ tarkoitetaan vesiviljelyn ja merilevien tuotannon yhteydessä vesiviljelyeläimen ja merilevän elinkaarta varhaisimmasta kehitysvaiheesta korjuuseen;

q) ’paikallisesti kasvatetuilla lajeilla’ tarkoitetaan vesiviljelyn ja merilevien tuotannon yhteydessä lajeja, jotka eivät ole neuvoston asetuksen (EY) N:o 708/2007 ([3]) mukaisia tulokaslajeja tai paikallisesti esiintymättömiä lajeja. Asetuksen (EY) N:o 708/2008 liitteessä IV lueteltuja lajeja voidaan pitää paikallisesti kasvatettuina lajeina;

([1]) EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19.
([2]) EUVL L 327, 22.12.2000, s. 1.
([3]) EUVL L 168, 28.6.2007, s. 1.

▼M2

r) ’eläintiheydellä’ tarkoitetaan vesiviljelyn yhteydessä eläinten elopainoa yhdessä kuutiometrissä vettä milloin tahansa lihotusvaiheen aikana ja kampelakalojen ja katkarapujen osalta eläinten painoa vedenpinnan neliömetriä kohden;

▼M9

s) ’valvontatiedostolla’ tarkoitetaan kaikkia tietoja ja asiakirjoja, jotka asetuksen (EY) N:o 834/2007 28 artiklassa tarkoitettuun valvontajärjestelmään kuuluva toimija toimittaa valvontajärjestelmän soveltamiseksi jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tai tarkastuslaitoksille, mukaan lukien kaikki kyseiseen toimijaan tai tämän toimintaan liittyvät asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat, jotka toimivaltaisilla viranomaisilla, tarkastusviranomaisilla ja tarkastuslaitoksilla on hallussaan, lukuun ottamatta tietoja ja asiakirjoja, jotka eivät liity valvontajärjestelmän toimintaan;

▼M17

t) ’säilömisellä’ mitä tahansa tuotteille tehtävää toimea, joka on muu kuin kasvatus tai korjuu, mutta jota ei pidetä u alakohdassa tarkoitettuna jalostuksena, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 ([1]) 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa tarkoitetut toimet ja pois lukien tuotteen pakkaaminen ja merkitseminen;

u) ’jalostamisella’ mitä tahansa asetuksen (EY) N:o 852/2004 2 artiklan 1 kohdan m alakohdassa tarkoitettua toimintaa, mukaan lukien asetuksen (EY) N:o 834/2007 19 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen aineiden käyttö. Pakkaamista ja pakkausmerkintöjen tekemistä ei pidetä jalostamisena.

II OSASTO

**LUONNONMUKAISTEN TUOTTEIDEN TUOTANTOA, SÄILÖMISTÄ, JALOSTUSTA, PAKKAAMISTA, KULJETTAMISTA JA VARASTOINTIA KOSKEVAT SÄÄNNÖT**

▼B

*1 LUKU*

***Kasvintuotanto***

*3 artikla*

**Maan hoito ja lannoittaminen**

1. Jollei kasvien ravitsemustarpeita voida täyttää asetuksen (EY) N:o 834/2007 12 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa säädetyin toimenpitein, luonnonmukaisessa tuotannossa saa käyttää vain tarvittavassa määrin ainoastaan tämän asetuksen liitteessä I tarkoitettuja lannoitteita ja maanparannusaineita. Toimijoiden on pidettävä kirjaa tuotteen käyttötarpeesta.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1).

▼B

2. Vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta annetussa neuvoston direktiivissä 91/676/ETY ([1]) määritelty, tilalla levitetyn karjanlannan kokonaismäärä ei saa ylittää 170:tä kilogrammaa typpeä vuodessa maatalousmaana käytettävää hehtaaria kohti. Tätä enimmäismäärää sovelletaan ainoastaan karjanlannan, kuivatun lannan, siipikarjan dehydratoidun lannan, kompostoidun eläinten kiinteän ulosteen, siipikarjan lanta mukaan luettuna, kompostoidun karjanlannan ja eläinten nestemäisen ulosteen käyttöön.

3. Luonnonmukaista tuotantoa harjoittavat tilat voivat tehdä kirjallisia yhteistyösopimuksia luonnonmukaisesta tuotannosta saatavan ylijäämälannan levittämiseksi vain sellaisten muiden tilojen ja yritysten kanssa, jotka noudattavat luonnonmukaista tuotantoa koskevia sääntöjä. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu enimmäismäärä lasketaan tällaiseen yhteistyöhön osallistuvien kaikkien luonnonmukaista tuotantoa harjoittavien yksiköiden perusteella.

4. Maaperän yleiskunnon ja maaperän tai viljelykasvien ravinnepitoisuuden parantamiseksi voidaan käyttää asianmukaisia mikro-organismivalmisteita.

5. Kompostoitumisen edistämiseksi voidaan käyttää asianmukaisia kasvipohjaisia valmisteita tai mikro-organismivalmisteita.

*4 artikla*

**Ravinneliuosviljelyn kieltäminen**

Ravinneliuosviljely on kiellettyä.

*5 artikla*

**Tuholaisten, tautien ja rikkakasvien torjunta**

1. Jollei kasveja voida asetuksen (EY) N:o 834/2007 12 artiklan 1 kohdan a, b, c ja g alakohdassa säädetyillä toimenpiteillä suojella asianmukaisesti tuholaisilta ja sairauksilta, luonnonmukaisessa tuotannossa voidaan käyttää ainoastaan tämän asetuksen liitteessä II tarkoitettuja tuotteita. Toimijoiden on pidettävä kirjaa tuotteen käyttötarpeesta.

2. Pyydyksissä ja haihduttimissa, feromonihaihduttimia lukuun ottamatta, käytettävien tuotteiden osalta on estettävä aineiden leviäminen ympäristöön sekä näiden aineiden ja viljelykasvien joutuminen kosketuksiin toistensa kanssa. Pyydykset on kerättävä käytön jälkeen ja hävitettävä turvallisesti.

*6 artikla*

**Sienten tuotantoa koskevat erityissäännöt**

Sienten tuotannossa voidaan käyttää kasvualustaa, jos se koostuu ainoastaan seuraavista aineksista:

a) karjanlanta ja eläinten ulosteet,

   i) jotka joko ovat peräisin luonnonmukaista tuotantoa harjoittavilta tiloilta;

([1]) EYVL L 375, 31.12.1991, s. 1.

▼B

ii) tai joita tarkoitetaan liitteessä I, mutta ainoastaan silloin, kun i alakohdassa tarkoitettua tuotetta ei ole saatavilla eikä niiden osuus ole yli 25 prosenttia kaikkien kasvualustaan käytettävien ainesten painosta (lukuun ottamatta kateaineita ja lisättyä vettä) ennen kompostointia;

b) muut kuin a alakohdassa tarkoitetut maataloudesta saatavat tuotteet, jotka ovat peräisin luonnonmukaista tuotantoa harjoittavilta tiloilta;

c) turve, jota ei ole käsitelty kemiallisesti;

d) puu, jota ei ole käsitelty kemiallisilla aineilla kaadon jälkeen;

e) liitteessä I tarkoitetut mineraalituotteet, vesi ja maa.

▼M2

*1 a LUKU*

***Merilevien tuotanto***

▼M16

*6 a artikla*

**Soveltamisala**

Tässä luvussa vahvistetaan merilevien tuotantoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

Tämän luvun soveltamiseksi ”merileviin” katsotaan kuuluvan monisoluiset merilevät, kasviplankton ja mikrolevät.

▼M2

*6 b artikla*

**Viljelyväliaineen soveltuvuus ja kestävä hoitosuunnitelma**

1. Toiminnan on sijaittava paikoissa, jotka eivät ole alttiina luonnonmukaisessa tuotannossa kiellettyjen tuotteiden tai aineiden aiheuttamalle kontaminaatiolle tai epäpuhtauksille, jotka vaarantaisivat tuotteiden luonnonmukaisuuden.

2. Luonnonmukaiset ja muut kuin luonnonmukaiset tuotantoyksiköt on pidettävä riittävän erillään toisistaan. Tällaisten erillääpitotoimenpiteiden on perustuttava luonnolliseen sijaintiin, erillisiin vedenjakelujärjestelmiin, etäisyyksiin, vuorovesivaihteluun ja luonnonmukaisen tuotantoyksikön sijaintiin ylä- ja alajuoksulla. Jäsenvaltion viranomaiset voivat nimetä paikkoja tai alueita, joita ne pitävät soveltumattomina luonnonmukaiseen vesiviljelyyn tai merilevien korjuuseen, ja ne voivat myös vahvistaa vähimmäisetäisyyksiä luonnonmukaisten ja muiden kuin luonnonmukaisten tuotantoyksiköiden välille.

Jos on vahvistettu vähimmäisetäisyydet, jäsenvaltioiden on toimitettava nämä tiedot toimijoille, muille jäsenvaltioille ja komissiolle.

▼M2

3. Kaikille toimille, joille haetaan luonnonmukaiseen tuotantoon liittyvää hyväksyntää ja joissa tuotetaan yli 20 tonnia vesiviljelytuotteita vuosittain, on tehtävä tuotantoyksikköön suhteutettu ympäristöarviointi, jossa tarkastetaan tuotantoyksikön toimintaedellytykset ja sen välittömät ympäristövaikutukset ja todennäköiset vaikutukset. Toimijan on toimitettava ympäristöarviointi tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle. Ympäristöarvioinnin sisällön on perustuttava neuvoston direktiivin 85/337/ETY ([1]) liitteeseen IV. Jos yksiköstä on jo tehty vastaava arviointi, sitä voidaan käyttää tähän tarkoitukseen.

4. Toimijan on toimitettava vesiviljelyä ja merilevien korjuuta varten kestävä, tuotantoyksikköön suhteutettu hoitosuunnitelma.

Suunnitelma on päivitettävä vuosittain, ja siinä on selvitettävä perusteellisesti toimen ympäristövaikutukset ja käyttöön otettava ympäristöseuranta sekä lueteltava toimenpiteet, jotka on toteutettava ympäröivään vesi- ja maaekosysteemiin kohdistuvien kielteisten vaikutusten ja tapauksen mukaan ympäristöön yhden tuotantojakson tai vuoden aikana kulkeutuvien ravinnepäästöjen minimoimiseksi. Suunnitelmassa on selvitettävä, miten teknisiä laitteita valvotaan ja korjataan.

5. Vesiviljely- ja merilevätuotannon harjoittajien on käytettävä mieluiten uusiutuvia energialähteitä ja kierrätettävä materiaaleja sekä laadittava kestävän hoitosuunnitelman osana jätteen vähentämistä koskeva aikataulu, joka otetaan käyttöön toimien alkaessa. Jäännöslämmön käyttö on mahdollisuuksien mukaan rajoitettava uusiutuvista lähteistä peräisin olevaan energiaan.

6. Merilevien korjuuta aloitettaessa on suoritettava biomassan kertaluonteinen arviointi.

*6 c artikla*

**Luonnonvaraisten merilevien kestävä sadonkorjuu**

1. Toimintayksikössä tai -tiloissa on säilytettävä kirjanpitoasiakirjoja, joiden perusteella toimija voi todeta ja tarkastusviranomainen tai tarkastuslaitos voi varmistaa, että sadonkorjaajat ovat toimittaneet ainoastaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 mukaisesti tuotettua luonnonvaraista merilevää.

2. Sadonkorjuu on suoritettava varmistaen, että korjatut määrät eivät vaikuta merkittävästi vesiympäristön tilaan. On toteutettava merilevien uusiutumisen varmistavia toimenpiteitä, jotka liittyvät sadonkorjuutekniikkaan, vähimmäiskokoon, ikään, lisääntymissykleihin tai jäljelle jäävän merilevän kokoon.

3. Jos merilevät korjataan jaetulta tai yhteiseltä korjuualueelta, saatavilla on oltava kirjalliset todisteet siitä, että kokonaissato on tämän asetuksen säännösten mukainen.

4. Kyseisissä asiakirjoissa on 73 b artiklan 2 kohdan b ja c alakohdan mukaisesti esitettävä todisteet kestävästä hoidosta ja siitä, ettei korjuualueille ole aiheutunut pitkäaikaisia vaikutuksia.

([1]) EYVL L 175, 5.7.1985, s. 40.

▼M2

*6 d artikla*

**Merilevien viljely**

1. Merellä harjoitettavassa merilevien viljelyssä on käytettävä yksinomaan ravinteita, joita esiintyy ympäristössä luonnostaan tai jotka on saatu luonnonmukaisesta vesiviljelyeläinten tuotannosta, mieluiten lähistöllä sijaitsevasta sekaviljelyjärjestelmästä.

2. Maalla olevissa laitoksissa, joissa käytetään ulkoisia ravinnelähteitä, jäteveden ravinnetasojen on todistettavasti vastattava tuloveden ravinnetasoja tai oltava näitä alempia. Ainoastaan liitteessä I lueteltuja kasvi- tai kivennäisperäisiä ravinteita saa käyttää.

3. Viljelytiheys tai toiminnan intensiteetti on kirjattava, ja vesiympäristön koskemattomuus on säilytettävä varmistamalla, ettei ylitetä merilevien enimmäismäärää, joka voidaan korjata ilman ympäristöön kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

4. Köysiä ja muita merilevien kasvatuksessa käytettäviä välineitä on mahdollisuuksien mukaan käytettävä uudelleen tai kierrätettävä.

*6 e artikla*

**Kiinnittymisenestotoimenpiteet ja tuotantovälineiden ja -laitteiden puhdistus**

1. Ei-toivotut kasvustot on poistettava ainoastaan fysikaalisin menetelmin tai käsin ja tapauksen mukaan palautettava mereen riittävän kauas viljelylaitoksesta.

2. Välineiden ja laitteiden puhdistus on suoritettava fysikaalisin tai mekaanisin toimenpitein. Elleivät ne riitä, voidaan käyttää ainoastaan liitteessä VII olevassa 2 jaksossa lueteltuja aineita.

▼B

*2 LUKU*

***Kotieläintuotanto***

*7 artikla*

**Soveltamisala**

Tässä luvussa vahvistetaan seuraavia lajeja koskevat yksityiskohtaiset tuotantosäännöt: nautaeläimet, mukaan luettuina puhveli- ja biisonieläimet, hevoseläimet, siat, lampaat, vuohet, siipikarja (liitteessä III mainitut lajit) ja mehiläiset.

1 jakso

**Eläinten alkuperä**

*8 artikla*

**Luonnonmukaisesti kasvatettujen eläinten alkuperä**

1. Rotujen tai linjojen valinnassa on otettava huomioon eläinten kyky sopeutua paikallisiin olosuhteisiin, niiden elinvoimaisuus ja taudinvastustuskyky. Lisäksi eläinten rodut tai linjat on valittava siten, että vältetään joitakin voimaperäisessä tuotannossa käytettyjä rotuja tai linjoja,

▼B

joihin liittyy erityisiä sairauksia tai terveysongelmia (esimerkiksi sikojen stressialttius, PSE-syndrooma (PSE-liha), äkillinen kuolema, äkilliset luomiset, keisarinleikkauksia vaativat vaikeat poikimiset jne.). Etusijalle olisi asetettava alkuperäisrodut ja -linjat.

2. Mehiläisistä etusijalle olisi asetettava *Apis melliferan* ja niiden paikallisten ekotyyppien käyttö.

*9 artikla*

**Muiden kuin luonnonmukaisesti kasvatettujen eläinten alkuperä**

1. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan mukaisesti tilalle voidaan tuoda jalostustarkoituksiin muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä ainoastaan silloin, kun luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä ei ole riittävästi saatavilla ja tämän artiklan 2–5 kohdassa säädetyin edellytyksin.

2. Karjaa ensimmäistä kertaa perustettaessa on muut kuin luonnonmukaisesti kasvatetut nuoret nisäkkäät kasvatettava luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisesti heti, kun ne on vieroitettu. Lisäksi on sovellettava seuraavia rajoituksia päivänä, jona eläimet tuodaan karjaan:

a) puhvelien, vasikoiden ja varsojen on oltava alle kuuden kuukauden ikäisiä;

b) karitsojen ja kilien on oltava alle 60 vuorokauden ikäisiä;

c) porsaiden on oltava alle 35 kilogramman painoisia.

3. Karjan uudistamisessa käytettävät muut kuin luonnonmukaisesti kasvatetut täysikasvuiset urospuoliset ja poikimattomat naaraspuoliset nisäkkäät on kasvatettava karjaan tuomisen jälkeen luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisesti. Lisäksi naaraspuolisten nisäkkäiden lukumäärään sovelletaan seuraavia vuosikohtaisia rajoitteita:

a) enintään 10 prosenttia täysikasvuisista hevosista tai naudoista, puhveli- ja biisonilajit mukaan luettuina, ja 20 prosenttia täysikasvuisista sioista, lampaista ja vuohista, naaraspuolisina eläiminä;

b) niiden yksiköiden osalta, joissa on alle 10 hevosta tai nautaa tai alle viisi sikaa, lammasta tai vuohta, edellä mainitussa uudistamisessa on rajoituttava enintään yhteen eläimeen vuotta kohden.

Tämän kohdan säännöstä tarkastellaan uudelleen vuonna 2012 sen soveltamisesta luopumiseksi.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettuja prosenttilukuja on mahdollista korottaa enintään 40 prosenttiin toimivaltaisen viranomaisen luvalla seuraavissa tapauksissa:

a) tilan merkittävä laajentaminen,

b) rodun vaihtaminen,

▼B

c) kotieläintuotannon uudenlainen erikoistuminen,

d) kun rodut ovat uhanalaisia kasvatuksesta luopumisen vuoksi komission asetuksen (EY) N:o 1974/2006 ([1]) liitteen IV mukaisesti, kyseisten rotujen eläinten ei tarvitse välttämättä olla poikimattomia.

5. Mehiläistarhojen uudistamista varten luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön voidaan liittää vuosittain 10 prosenttia sellaisia kuningattaria ja mehiläisparvia, jotka eivät ole luonnonmukaisesti kasvatettuja, edellyttäen että kuningattaret ja mehiläisparvet sijoitetaan pesiin, joiden hunajakakut tai vahapohjukkeet ovat peräisin luonnonmukaisista tuotantoyksiköistä.

2 jakso

**Eläinsuojat ja kotieläintuotannon käytännöt**

*10 artikla*

**Eläinsuojia koskevat säännöt**

1. Rakennuksen eristyksen, lämmityksen ja ilmanvaihdon avulla on varmistettava, että ilmankierto, pölytaso, lämpötila, suhteellinen ilmankosteus ja kaasupitoisuus pysyvät tasoilla, joista ei ole haittaa eläimille. Rakennuksessa on oltava runsaasti luonnollista ilmanvaihtoa ja valoa.

2. Eläimille ei vaadita eläinsuojia alueilla, joilla on sopivat ilmastoolosuhteet eläinten ulkokasvatukseen.

3. Rakennusten eläintiheydessä on otettava huomioon eläinten mukavuus, hyvinvointi ja erityistarpeet, jotka ovat riippuvaisia erityisesti eläinten lajista, rodusta ja iästä. Eläintiheyttä määriteltäessä on otettava huomioon myös eläinten käyttäytymistarpeet, jotka riippuvat erityisesti kasvatuserän koosta ja eläinten sukupuolesta. Eläintiheydellä turvataan eläinten hyvinvointi varaamalla niiden käyttöön riittävästi tilaa seisoa luonnollisessa asennossa, asettua helposti makuulle, kääntyä ympäri, ruokota itseään, asettua kaikkiin luonnollisiin asentoihin ja tehdä kaikkia luonnollisia liikkeitä, kuten venyttely ja siipien räpyttely.

4. Sisä- ja ulkotilojen vähimmäispinta-alat sekä eri lajien ja eläinluokkien kohdalla käytettäviä eläinsuojia koskevat muut erityispiirteet vahvistetaan liitteessä III.

*11 artikla*

**Nisäkkäiden eläinsuojia koskevat erityisvaatimukset ja kotieläintuotannon käytännöt**

1. Eläinsuojien lattioiden on oltava sileitä muttei liukkaita. Vähintään puolet liitteessä III täsmennetystä lattiapinta-alasta on oltava rakenteeltaan kiinteä, ei rako- tai ritiläpohjainen.

([1]) EUVL L 368, 23.12.2006, s. 15.

▼B

2. Eläinsuojissa on oltava mukava, puhdas ja kuiva makuu-/lepoalue, joka on kooltaan riittävän suuri ja rakenteeltaan kiinteä, ei rakopohjainen. Lepoalueella on oltava tilava ja kuiva makuupaikka, joka on kuivitettu. Kuivikkeen on oltava olkea tai muuta soveltuvaa luonnonmateriaalia. Kuivikkeiden parantamiseksi ja niiden lisänä voidaan käyttää kaikkia liitteessä I lueteltuja kivennäisvalmisteita.

3. Sen estämättä, mitä neuvoston direktiivin 91/629/ETY ([1]) 3 artiklan 3 kohdassa säädetään, vasikoiden kasvattaminen yksittäiskarsinoissa on kiellettyä sen jälkeen, kun ne ovat yhden viikon ikäisiä.

4. Sen estämättä, mitä neuvoston direktiivin 91/630/ETY ([2]) 3 artiklan 8 kohdassa säädetään, emakot on pidettävä ryhmissä, lukuun ottamatta tiineysajan loppuvaihetta ja imetysvaihetta.

5. Sikoja ei saa pitää päällekkäin olevissa karsinoissa tai häkeissä.

6. Sikojen on voitava ulostaa ja tonkia jaloittelualueilla. Tonkimisen mahdollistamiseksi voidaan käyttää erilaisia alustoja.

*12 artikla*

**Siipikarjan eläinsuojia koskevat erityisvaatimukset ja kotieläintuotannon käytännöt**

1. Siipikarjaa ei saa pitää häkeissä.

2. Vesilinnuilla on oltava pääsy puroon, lammikkoon, järveen tai altaaseen aina, kun sää- ja hygieniaolosuhteet sen sallivat, jotta voidaan ottaa huomioon niiden lajikohtaiset tarpeet ja hyvinvointia koskevat vaatimukset.

3. Kaikkien siipikarjarakennusten on täytettävä seuraavat vaatimukset:

a) vähintään 1/3 lattiapinta-alasta on oltava rakenteeltaan kiinteä, ei rako- tai ritiläpohjainen, ja sen on oltava peitetty olkien, puulastujen, hiekan tai turpeen kaltaisella kuivikkeella;

b) muniville kanoille tarkoitetuissa siipikarjarakennuksissa riittävän suurta osaa kanojen käytössä olevasta lattiapinta-alasta on voitava käyttää lintujen ulosteiden keräämiseen;

c) niissä on oltava orsia, jotka vastaavat mitoiltaan ja lukumäärältään kasvatuserän suuruutta ja lintujen kokoa liitteen III mukaisesti;

d) niissä on oltava siipikarjan kokoon nähden soveltuvat ulosmeno- ja sisääntuloluukut, joiden yhteenlaskettu pituus on vähintään neljä metriä siipikarjarakennuksen sataa pinta-alaneliömetriä kohden;

([1]) EYVL L 340, 11.12.1991, s. 28.
([2]) EYVL L 340, 11.12.1991, s. 33.

▼B

e) kussakin siipikarjarakennuksessa saa olla enintään

i) 4 800 kananpoikaa,

ii) 3 000 munivaa kanaa,

iii) 5 200 helmikanaa,

iv) 4 000 naaraspuolista myskisorsaa tai Pekingin ankkaa taikka 3 200 urospuolista myskisorsaa tai Pekingin ankkaa tai muita ankkoja,

v) 2 500 salvukukkoa, hanhea tai kalkkunaa;

f) lihantuotantoon tarkoitetuissa siipikarjarakennuksissa kokonaiskäyttöpinta-ala ei saa yksittäisessä tuotantoyksikössä ylittää 1 600:aa neliömetriä;

g) siipikarjarakennukset on rakennettava siten, että kaikki linnut pääsevät helposti ulkojaloittelualueelle.

4. Päivänvaloa voidaan täydentää keinovalaistuksella enintään 16 tunnin pituisen valoisan ajan varmistamiseksi päivittäin siten, että yön yhtäjaksoinen lepoaika, jolloin ei käytetä keinovalaistusta, on vähintään kahdeksan tuntia.

5. Tehokasvatuksen estämiseksi siipikarjaa on joko kasvatettava siihen asti, kun se saavuttaa vähimmäisiän, tai muussa tapauksessa on käytettävä hitaasti kasvavia siipikarjalinjoja. Jollei toimija käytä hitaasti kasvavia siipikarjalinjoja vähimmäisteurastusiät ovat seuraavat:

a) 81 vuorokautta kananpojilla,

b) 150 vuorokautta salvukukoilla,

c) 49 vuorokautta Pekingin ankoilla,

d) 70 vuorokautta myskisorsanaarailla,

e) 84 vuorokautta myskisorsauroksilla,

f) 92 vuorokautta sinisorsilla,

g) 94 vuorokautta helmikanoilla,

h) 140 vuorokautta uroskalkkunoilla ja paistiksi kasvatettavilla hanhilla ja

i) 100 vuorokautta naaraskalkkunoillla.

Toimivaltaisen viranomaisen on määriteltävä hitaasti kasvavia linjoja koskevat perusteet tai laadittava niiden luettelo ja toimitettava nämä tiedot toimijoille, muille jäsenvaltioille ja komissiolle.

▼B

*13 artikla*

**Mehiläishoidon erityisvaatimukset ja eläinsuojat**

1. Mehiläistarhojen on sijaittava siten, että mesi- ja siitepölylähteet ovat kolmen kilometrin säteellä tarhan sijaintipaikasta pääasiassa luonnonmukaisesti tuotettuja viljelykasveja ja/tai luonnonvaraisia kasveja ja/tai viljelykasveja, jotka on käsitelty menetelmin, joiden ympäristövaikutus on vähäinen, kuten neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 ([1]) 36 artiklassa tai neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 ([2]) 22 artiklassa kuvatut menetelmät, jotka eivät saa vaikuttaa siihen, katsotaanko mehiläishoidon olevan luonnonmukaista. Edellä mainittuja vaatimuksia ei sovelleta alueisiin, joissa ei ole kukintaa, tai kun pesät ovat lepotilassa.

2. Jäsenvaltiot voivat määritellä alueita, joilla luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaista mehiläishoitoa ei ole mahdollista harjoittaa.

3. Mehiläispesät on valmistettava pääosin luonnollisista materiaaleista, jotka eivät aiheuta ympäristölle tai mehiläishoidon tuotteille kontaminaatiovaaraa.

4. Uusiin pohjukkeisiin tarvittavan mehiläisvahan on oltava peräisin luonnonmukaisista tuotantoyksiköistä.

5. Pesissä saa käyttää ainoastaan luonnollisia aineita kuten kittivahaa, vahaa ja kasviöljyjä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 25 artiklan soveltamista.

6. Kemiallisten synteettisten karkotteiden käyttö hunajaa kerättäessä on kielletty.

7. Sikiökakkujen käyttö on kielletty hunajan keruussa.

*14 artikla*

**Pääsy ulkojaloittelualueille**

1. Ulkojaloittelualueet voivat olla osittain katettuja.

2. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 14 artiklan 1 kohdan b alakohdan iii alakohdan mukaisesti kasvinsyöjien on päästävä laitumelle aina, kun olosuhteet sen sallivat.

3. Jos kasvinsyöjät pääsevät laitumelle laidunkaudella ja talvella käytössä olevat kasvatustilat mahdollistavat eläinten vapaan liikkumisen, voidaan talvikuukausien osalta luopua ulkojaloittelualueiden vaatimuksesta.

4. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa säädetään, yli vuoden ikäisten sonnien on päästävä laitumelle tai ulkojaloittelualueelle.

5. Siipikarjan on päästävä ulkojaloittelualueelle vähintään yhden kolmasosan ajan sen elinajasta.

([1]) EUVL L 277, 21.10.2005, s. 1.
([2]) EYVL L 160, 26.6.1999, s. 80.

▼B

6. Siipikarjan ulkojaloittelualueiden on oltava pääosin kasvuston peitossa, niissä on oltava suojaavat tilat ja linnuilla on oltava vaivaton pääsy riittävälle määrälle juottopaikkoja ja ruokinta-astioita.

7. Jos siipikarja pidetään sisätiloissa yhteisön lainsäädännön perusteella asetettujen rajoitusten tai velvoitteiden vuoksi, sen saatavilla on oltava pysyvästi riittävä määrä karkearehua ja soveltuvia materiaaleja siipikarjan etologisten tarpeiden tyydyttämiseksi.

*15 artikla*

**Eläintiheys**

1. Kokonaiseläintiheyden on oltava sellainen, ettei 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu 170 kilogrammaa typpeä vuodessa maatalousmaana käytettävää hehtaaria kohti oleva raja ylity.

2. Edellä tarkoitetun asianmukaisen eläintiheyden määrittämiseksi toimivaltaisen viranomaisen on vahvistettava edellä mainittua rajaa vastaavat eläinyksikkömäärät ottaen ohjeellisesti huomioon liitteessä IV olevat luvut tai direktiivin 91/676/ETY nojalla vahvistetut asiaa koskevat kansalliset säännökset.

*16 artikla*

**Ilman yhteyttä maahan olevan kotieläintuotannon kieltäminen**

Kielletään sellainen ilman yhteyttä maahan oleva kotieläintuotanto, jonka yhteydessä eläimiä kasvattava toimija ei hoida maatalousmaata ja/tai ei ole tehnyt 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti kirjallista yhteistyösopimusta toisen toimijan kanssa.

*17 artikla*

**Samanaikainen luonnonmukaisten ja muiden kuin luonnonmukaisten eläinten tuotanto**

1. Tilalla saa olla eläimiä, joita ei ole kasvatettu luonnonmukaisesti edellyttäen, että ne kasvatetaan yksiköissä, joiden rakennukset ja lohkot on selvästi erotettu yksiköistä, joissa harjoitetaan luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaista tuotantoa, ja yksiköiden eläimet ovat eri lajia.

2. Muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä voidaan laiduntaa vuosittain rajoitetun ajan luonnonmukaisella laitumella edellyttäen, että eläimet ovat peräisin 3 kohdan b alakohdassa määritellystä tuotantojärjestelmästä ja ettei luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä ole laitumella samanaikaisesti.

3. Luonnonmukaisesti kasvatetut eläimet voivat laiduntaa yhteislaitumella edellyttäen, että:

a) maata ei ole käsitelty vähintään kolmeen vuoteen tuotteilla, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa;

b) kaikki muut kuin luonnonmukaisesti kasvatetut eläimet, jotka käyttävät kyseistä maata, ovat peräisin asetuksen (EY) N:o 1698/2005 36 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 1257/1999 22 artiklassa kuvattuja tuotantojärjestelmiä vastaavista järjestelmistä;

c) luonnonmukaisesti kasvatetuista eläimistä tämän maan käyttämisen aikana saatuja eläintuotteita ei pidetä luonnonmukaisesta tuotannosta saatuina tuotteina, jollei eläimiä ole tarkoituksenmukaisella tavalla pidetty erillään muista kuin luonnonmukaisesti kasvatetuista eläimistä.

▼B

4. Harjoitettaessa vuodenaikojen mukaista siirtymistä laitumelta toiselle eläimet voivat laiduntaa myös muulla kuin luonnonmukaisella maalla, kun ne siirretään jalan laitumelta toiselle. Tällöin muiden kuin luonnonmukaisten rehujen (heinä ja muut kasvit, joita eläimet laiduntavat) osuus saa olla enintään 10 prosenttia vuotuisesta kokonaisannoksesta. Kyseinen luku lasketaan maatalousperäisen rehun kuiva-aineen prosenttiosuutena.

5. Toimijoiden on pidettävä kirjaa tämän artiklan säännösten käytöstä

*18 artikla*

**Eläinten hoito**

1. Luonnonmukaisessa maataloudessa ei saa toteuttaa rutiinitoimenpiteenä seuraavanlaisia toimia: kuminauhojen kiinnittäminen lampaiden häntiin, hännän tai hampaiden leikkaaminen tai nokan katkaiseminen ja sarvien poistaminen. Toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin sallia joitakin toimia turvallisuussyistä tai tapauskohtaisesti, jos niiden tavoitteena on parantaa eläinten terveyttä, hyvinvointia tai hygieniaa.

Eläimille on aiheutettava mahdollisimman vähän kärsimystä käyttämällä asianmukaista anestesiaa ja/tai kivunlievitystä ja huolehtimalla, että pätevä henkilöstö toteuttaa toimet eläimen kannalta soveltuvimmassa iässä.

2. Tuotteiden laadun ja perinteisten tuotantomenetelmien säilyttämiseksi sallitaan fyysinen kastraatio, mutta ainoastaan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetetuin edellytyksin.

3. Silpominen, esimerkiksi mehiläiskuningatarten siipien typistäminen, on kielletty.

4. Eläinten lastaaminen ja purkaminen on tehtävä pakottamatta eläimiä sähköisin apuvälinein. Rauhoittavien allopaattisten lääkkeiden käyttö ennen kuljetusta tai sen aikana on kielletty.

3 jakso

**Rehut**

▼M8

*19 artikla*

**Omalta tilalta ja muista lähteistä peräisin oleva rehu**

1. Edellä 17 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua vuodenaikojen mukaista eläinten vuotuista laiduntamisjaksoa lukuun ottamatta kasvinsyöjien rehusta vähintään 60 prosenttia on tuotettava omassa tuotantoyksikössä tai jos tämä ei ole mahdollista, yhteistyössä muiden saman alueen luonnonmukaisten tilojen kanssa.

2. Vähintään 20 prosenttia sikojen ja siipikarjan rehusta on tuotettava omassa tuotantoyksikössä tai jos tämä ei ole mahdollista, samalla alueella yhteistyössä muiden luonnonmukaisten tilojen tai rehualan toimijoiden kanssa.

▼M8

3. Tuotantokauden lopussa mehiläisten pesiin on jätettävä riittävät hunaja- ja siitepölyvarastot, jotta mehiläiset selviävät talvehtimisesta.

Mehiläisyhdyskuntien ruokinta on sallittua ainoastaan, jos pesien eloonjääminen on äärimmäisten ilmasto-olosuhteiden vuoksi vaarassa. Ruokinnassa on käytettävä luonnonmukaisesti tuotettua hunajaa, luonnonmukaisesti tuotettuja sokerisiirappeja tai luonnonmukaisesti tuotettua sokeria.

▼B

*20 artikla*

**Eläinten ravitsemuksellisia tarpeita vastaava rehu**

1. Kaikki nuoret nisäkkäät on ruokittava mieluummin emänmaidolla kuin luonnollisella maidolla vähimmäisajan, jonka pituus on kolme kuukautta naudoilla (mukaan luettuina puhveli- ja biisonilajit) ja hevosilla, 45 vuorokautta lampailla ja vuohilla ja 40 vuorokautta sioilla.

2. Kasvinsyöjillä kasvatusmenetelmien on perustuttava laiduntamisen mahdollisimman laajaan hyödyntämiseen vuoden eri aikoina käytössä olevien laiduntamismahdollisuuksien mukaan. Päivittäisen annoksen sisältämästä kuiva-aineesta vähintään 60 prosenttia on oltava karkearehua tuore-, kuiva- tai säilörehuna. Maidon tuottamiseksi pidettävien eläimien osalta määrä voidaan vähentää 50 prosenttiin lypsykauden alussa enintään kolmen kuukauden ajaksi.

3. Sikojen ja siipikarjan päivittäisiin rehuannoksiin on lisättävä karkearehua tuore-, kuiva- tai säilörehuna.

4. Eläinten kasvattaminen sellaisissa olosuhteissa tai sellaista ravintoa käyttäen, joka saattaa aiheuttaa anemiaa, on kiellettyä.

5. Lihotusmenetelmät on voitava keskeyttää missä tahansa kasvatuksen vaiheessa. Pakkosyöttö on kielletty.

*21 artikla*

**Siirtymävaiheen rehu**

▼M1

1. Rehuannos voi sisältää keskimäärin enintään 30 prosenttia siirtymävaiheen rehuja. Jos siirtymävaiheen rehut ovat peräisin omaan tilaan kuuluvasta yksiköstä, prosenttilukua voidaan korottaa 100 prosenttiin.

▼M2

2. Karjalle syötetystä rehujen keskimääräisestä kokonaismäärästä 20 prosenttia saa olla peräisin laiduntamisesta luonnonmukaisen tuotantotavan mukaisilla ensimmäisen siirtymävuoden pysyvillä laitumilla, monivuotisilla rehulohkoilla tai valkuaiskasviviljelmillä taikka niistä saadusta sadosta, jos ne kuuluvat omaan tilaan eivätkä ole kuuluneet kyseisen tilan luonnonmukaisen tuotannon yksikköön viimeisten viiden vuoden aikana. Käytettäessä sekä siirtymävaiheen rehuja että ensimmäisen siirtymävuoden lohkojen rehuja näiden rehujen yhteenlaskettu prosenttiosuus ei saa ylittää 1 kohdassa vahvistettuja enimmäisprosenttiosuuksia.

▼B

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa mainitut luvut lasketaan vuosittain kasviperäisten rehujen sisältämästä kuiva-aineesta.

▼M8

*22 artikla*

**Eräiden tuotteiden ja aineiden käyttö rehuissa**

Asetuksen (EY) N:o 834/2007 14 artiklan 1 kohdan d alakohdan iv alakohdan soveltamiseksi luonnonmukaisten rehujen jalostuksessa ja luonnonmukaisten eläinten ruokinnassa saa käyttää ainoastaan seuraavia aineita:

a) muut kuin luonnonmukaiset kasvi- tai eläinperäiset rehuaineet tai muut liitteessä V olevassa 2 jaksossa luetellut rehuaineet edellyttäen, että

   i) ne on tuotettu tai valmistettu ilman kemiallisia liuottimia;

   ii) edellä 43 artiklassa tai 47 artiklan c alakohdassa esitettyjä rajoituksia noudatetaan;

b) muut kuin luonnonmukaiset mausteet, yrtit ja melassit edellyttäen, että:

   i) niitä ei ole saatavilla luonnonmukaisesti tuotettuina;

   ii) ne on tuotettu tai valmistettu ilman kemiallisia liuottimia;

   iii) niiden käyttö on rajoitettu 1 prosenttiin tietyn lajin rehuannoksesta, joka lasketaan vuosittain prosenttiosuutena maatalousperäisten rehujen sisältämästä kuiva-aineesta;

c) eläinperäiset luonnonmukaiset rehuaineet;

d) liitteessä V olevassa 1 jaksossa luetellut kivennäisperäiset rehuaineet;

e) kestävästä kalastuksesta saadut tuotteet edellyttäen, että

   i) ne on tuotettu tai valmistettu ilman kemiallisia liuottimia;

   ii) niitä käytetään vain muiden kuin kasvinsyöjien ruokinnassa;

   iii) kalaproteiinihydrolysaattia käytetään ainoastaan nuorten eläinten ruokintaan;

f) suola merisuolana, karkeana vuorisuolana;

g) liitteen VI luettelossa mainitut rehun lisäaineet.

▼B

4 jakso

**Tautien ennaltaehkäisy ja eläinlääkinnällinen hoito**

*23 artikla*

**Tautien ennaltaehkäisy**

1. Kemiallisesti syntetisoitujen allopaattisten eläinlääkkeiden tai antibioottien käyttö ennaltaehkäisevään hoitoon on kielletty, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 24 artiklan 3 kohdan soveltamista.

2. Kielletään kasvun tai tuotannon edistämiseen tarkoitettujen aineiden (myös antibioottien, kokkidiostaattien ja muiden kasvun edistämiseen tarkoitettujen keinotekoisten valmisteiden), hormonien tai vastaavien aineiden käyttö lisääntymisen säätelemiseksi (esim. kiima-aikojen käynnistäminen tai samanaikaistaminen) tai muihin tarkoituksiin.

3. Jos eläimet hankitaan muuta kuin luonnonmukaista tuotantoa harjoittavista yksiköistä, paikallisista olosuhteista riippuen voidaan soveltaa seulontakokeiden tai karanteeniaikojen kaltaisia erityistoimenpiteitä.

▼B

4. Eläinsuojat, karsinat, laitteet ja välineet on puhdistettava ja desinfioitava asianmukaisesti ristitartuntojen ja tauteja kantavien organismien muodostumisen ehkäisemiseksi. Ulosteet, virtsa ja tähteeksi jäänyt tai haaskaantunut rehu on poistettava riittävän usein hajujen muodostumisen ja hyönteisten tai jyrsijöiden houkuttamisen välttämiseksi.

Asetuksen (EY) N:o 834/2007 14 artiklan 1 kohdan f alakohdan soveltamiseksi eläinsuojien ja eläinten pidossa käytettävien laitteiden puhdistuksessa ja desinfioimisessa saa käyttää ainoastaan liitteessä VII lueteltuja tuotteita. Rotanmyrkkyjä (joita käytetään ainoastaan pyydyksissä) ja liitteessä II lueteltuja tuotteita voidaan käyttää hyönteisten ja muiden tuholaisten poistamisessa eläinsuojista ja eläinten pidossa käytettävistä laitteista.

5. Rakennuksia on pidettävä tyhjillään jokaisen kasvatetun siipikarjaerän jälkeen. Tänä aikana rakennus laitteineen on puhdistettava ja desinfioitava. Lisäksi ulkotarhat on pidettävä tyhjillään kunkin kasvatetun siipikarjaerän jälkeen kasvuston takaisinkasvun mahdollistamiseksi. Jäsenvaltioiden on vahvistettava ajanjakso, jonka ajan ulkotilat on pidettävä tyhjillään. Toimijan on pidettävä kirjaa tämän ajanjakson soveltamisesta. Näitä vaatimuksia ei sovelleta, kun siipikarjaa ei kasvateta erissä, sitä ei pidetä ulkotarhassa ja se voi liikkua vapaasti koko päivän ajan.

*24 artikla*

**Eläinlääkinnällinen hoito**

1. Jos asetuksen (EY) N:o 834/2007 14 artiklan 1 kohdan e alakohdan i alakohdassa säädetyistä eläinten terveyden varmistamiseksi toteutetuista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta eläimet sairastuvat tai loukkaantuvat, ne on hoidettava viipymättä, tarvittaessa eristettyinä, ja tähän soveltuvissa tiloissa.

▼M13

2. Kemiallisesti syntetisoitujen allopaattisten eläinlääkkeiden tai antibioottien sijasta on mieluummin käytettävä fytoterapeuttisia tai homeopaattisia tuotteita, hivenaineita ja liitteessä V olevassa 1 osassa ja liitteessä VI olevassa 3 osassa lueteltuja tuotteita edellyttäen, että niillä on todellista terapeuttista vaikutusta eläinlajin kohdalla ja että ne ovat soveltuvia hoidon kannalta.

▼B

3. Jos 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden käytöllä ei ole vaikutusta sairauden tai loukkaantumisen hoidossa ja hoitotoimenpide on välttämätön eläimen kärsimysten tai hädän välttämiseksi, voidaan käyttää kemiallisesti syntetisoituja allopaattisia eläinlääkkeitä tai antibiootteja eläinlääkärin vastuulla.

4. Lukuun ottamatta rokotteita, loisten vastaisia käsittelyjä ja pakollisia taudinhävittämisohjelmia, kun eläimelle tai kasvatuserälle annetaan yli kolme kemiallisesti syntetisoitujen allopaattisten eläinlääkkeiden tai antibioottien avulla suoritettavaa hoitokertaa 12 kuukaudessa tai useampi kuin yksi hoitokerta, jos eläimen tuotantoelinkaari on alle vuoden mittainen, kyseisiä eläimiä tai niistä peräisin olevia tuotteita ei saa myydä luonnonmukaisina tuotteina, ja eläimiin on sovellettava 38 artiklan 1 kohdassa määriteltyjä siirtymävaiheita.

Tällaisten olosuhteiden esiintymisestä on pidettävä kirjaa tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle.

▼B

5. Eläimelle normaaleissa käyttöolosuhteissa allopaattisen eläinlääkkeen avulla suoritetun viimeisen hoitokerran jälkeen noudatettava varoaika ennen kuin kyseisestä eläimestä voidaan valmistaa luonnonmukaisesti tuotettuja elintarvikkeita on kaksinkertainen direktiivin 2001/82/EY 11 artiklassa tarkoitettuun lainmukaiseen varoaikaan nähden tai, jos varoaikaa ei ole asetettu, 48 tuntia.

*25 artikla*

**Erityissäännöt tautien ennaltaehkäisystä ja eläinlääkinnällisistä hoidoista mehiläishoidossa**

▼M20

1. Kehien, mehiläispesien ja kakuston puhdistamiseksi ja desinfioimiseksi saa käyttää natriumhydroksidia.

Kehien, mehiläispesien ja kakuston suojaamiseksi erityisesti tuholaisilta saa käyttää ainoastaan jyrsijämyrkkyjä (ainoastaan pyydyksissä) ja liitteessä II lueteltuja asianmukaisia tuotteita.

▼B

2. Fysikaalinen käsittely mehiläistarhojen desinfioimiseksi esimerkiksi höyryllä tai avotulella on sallittu.

3. Koirassikiöiden tuhoaminen on sallittu ainoastaan *Varroa destructor* -punkin eristämiseksi.

4. Jos yhdyskunnat kaikista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta sairastuvat tai saavat loistartunnan, on ne hoidettava viipymättä ja tarvittaessa siirrettävä eristettyihin mehiläistarhoihin.

5. Eläinlääkkeitä voidaan käyttää luonnonmukaisessa mehiläishoidossa siinä määrin kuin vastaava käyttö on sallittu jäsenvaltiossa asiaa koskevien yhteisön säännösten tai yhteisön lainsäädännön mukaisten kansallisten säännösten mukaisesti.

6. Muurahais-, maito-, etikka- ja oksaalihappoa sekä mentolia, tymolia, eukalyptolia tai kamferia voidaan käyttää *Varroa destructor* -punkin hävittämiseksi.

7. Jos hoidossa käytetään kemiallisesti syntetisoituja allopaattisia tuotteita, hoitoa saavat yhdyskunnat on hoidon ajaksi sijoitettava eristettyihin mehiläistarhoihin ja kaikki vahat on korvattava luonnonmukaisesta mehiläishoidosta peräisin olevalla vahalla. Tämän jälkeen kyseisiin yhdyskuntiin sovelletaan 38 artiklan 3 kohdassa säädettyä yhden vuoden siirtymävaihetta.

8. Edellä 7 kohdassa säädettyjä vaatimuksia ei sovelleta 6 kohdassa lueteltuihin tuotteisiin.

▼M2

*2 a LUKU*

***Vesiviljelyeläinten tuotanto***

1 jakso

**Yleiset säännöt**

*25 a artikla*

**Soveltamisala**

Tässä luvussa vahvistetaan yksityiskohtaiset tuotantosäännöt liitteessä XIII a luetelluille kala-, äyriäis-, piikkinahkais- ja nilviäislajeille.

▼M2

Sitä sovelletaan soveltuvin osin eläinplanktoniin, pieniin äyriäisiin, rataseläimiin, matoihin ja muihin rehuna käytettäviin vesieläimiin.

*25 b artikla*

**Viljelyväliaineen soveltuvuus ja kestävä hoitosuunnitelma**

1. Tähän lukuun sovelletaan 6 b artiklan 1–5 kohdan säännöksiä.

2. Kestävään hoitosuunnitelmaan on kirjattava neuvoston direktiivin 92/43/ETY ([1]) mukaiset petoeläimiä vastaan toteutettavat suoja- ja torjuntatoimenpiteet sekä kansalliset säännöt.

3. Vierekkäisten toimijoiden on tarvittaessa laadittava hoitosuunnitelmansa todennettavalla tavalla yhteensovitetusti.

4. Kalalammikoissa, altaissa tai uoma-altaissa harjoitettavan vesiviljelyeläinten tuotannon tapauksessa vesiviljelylaitoksissa on oltava joko luonnollisia suodatinkerroksia, saostuslammikoita tai biologisia tai mekaanisia suodattimia jätteiksi katsottavien ravinteiden keräämiseksi, tai niissä on käytettävä merileviä ja/tai eläimiä (simpukoita ja levää), jotka parantavat osaltaan jäteveden laatua. Jätevesien laatua on tarvittaessa seurattava säännöllisin väliajoin.

*25 c artikla*

**Luonnonmukaisten ja muiden kuin luonnonmukaisten vesiviljelyeläinten samanaikainen tuotanto**

1. Toimivaltainen viranomainen voi antaa hautomoille ja kasvattamoille luvan kasvattaa sekä luonnonmukaisia että muita kuin luonnonmukaisia poikasia samassa laitoksessa edellyttäen, että yksiköt on erotettu fyysisesti toisistaan ja että niillä on erilliset vedenjakelujärjestelmät.

2. Toimivaltainen viranomainen voi lihotusvaiheen tuotannon yhteydessä sallia samassa laitoksessa luonnonmukaisia ja muita kuin luonnonmukaisia vesieläinten tuotantoyksiköitä, edellyttäen että tämän asetuksen 6 b artiklan 2 kohdan säännöksiä noudatetaan, kun asiaan liittyy vesiviljelyeläinten eri tuotantovaihteita ja käsittelyjaksoja.

3. Toimijoiden on pidettävä kirjaa tämän artiklan säännösten noudattamisesta.

2 jakso

**Vesiviljelyeläinten alkuperä**

*25 d artikla*

**Luonnonmukaisten vesiviljelyeläinten alkuperä**

1. Viljelyssä on käytettävä paikallisesti kasvatettuja lajeja, ja jalostuksella on pyrittävä saamaan aikaan kantoja, jotka soveltuvat paremmin viljelyolosuhteisiin, ovat terveitä ja hyödyntävät rehuvaroja hyvin. Lajien alkuperästä ja käsittelystä on toimitettava asiakirjatodisteet tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle.

([1]) EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7.

▼M2

2. On valittava lajeja, joita voidaan kasvattaa aiheuttamatta merkittävää vahinkoa luonnonvaraisille kannoille.

*25 e artikla*

**Muiden kuin luonnonmukaisten vesiviljelyeläinten alkuperä ja hoito**

1. Luonnosta pyydystettyjä tai muita kuin luonnonmukaisia vesiviljelyeläimiä voidaan tuoda viljelylaitokseen jalostustarkoituksissa tai geenikannan parantamiseksi, tai jos luonnonmukaisia vesiviljelyeläimiä ei ole saatavilla. Tällaisiin eläimiin on sovellettava luonnonmukaista tuotantotapaa vähintään kolmen kuukauden ajan ennen kuin niitä voidaan käyttää jalostukseen.

2. Muita kuin luonnonmukaisesti vesiviljeltyjä poikasia voidaan tuoda viljelylaitokseen jatkokasvatustarkoituksissa ja silloin, kun luonnonmukaisten vesiviljelyeläinten poikasia ei ole saatavilla. Luonnonmukaista tuotantotapaa on noudatettava vähintään tuotantojakson viimeisten kahden kolmanneksen aikana.

▼M16

3. Viljelylaitokseen tuotavien muiden kuin luonnonmukaisesti vesiviljeltyjen poikasten enimmäisosuus on 80 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2011 mennessä, 50 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2014 mennessä ja 0 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2016 mennessä.

▼M15

4. Luonnonvaraisten vesiviljelyeläinten poikasten keruu jatkokasvatustarkoituksiin on erityisesti rajattava seuraaviin tapauksiin:

a) kalojen ja äyriäisten toukkien ja poikasten luonnollinen virtaus täytettäessä lammikoita, viljelyrakennelmia ja -laitteita;

b) eurooppalainen lasiankerias, edellyttäen että alueella on käytössä hyväksytty ankeriaanhoitosuunnitelma ja että ankeriaan keinotekoinen lisääntyminen on edelleen ratkaisematta;

c) muiden lajien kuin eurooppalaisen ankeriaan luonnonvaraisten poikasten kerääminen jatkokasvatusta varten kosteikoissa, kuten murtovesilammikoissa, vuorovesialueilla ja tulvapenkereiden tai särkkien suojaamissa rannikkolaguuneissa, harjoitettavassa perinteisessä laajaperäisessä vesiviljelyssä, edellyttäen että

   i) istutukset tapahtuvat kyseisten kalakantojen hoidosta vastaavien viranomaisten kyseisten lajien kestävän hyödyntämisen varmistamiseksi hyväksymien hoitotoimenpiteiden mukaisesti, ja

   ii) kaloja ruokitaan yksinomaan ympäristössä luontaisesti esiintyvällä rehulla.

▼M2

3 jakso

**Käytännöt vesiviljelyeläinten hoidossa**

*25 f artikla*

**Yleiset vesiviljelyeläinten tuotantoa koskevat säännöt**

1. Vesiviljelyeläinten tuotantoympäristö on suunniteltava siten, että lajikohtaisten erityistarpeidensa mukaisesti

a) eläimillä on riittävästi tilaa niiden hyvinvoinnin takaamiseksi;

▼M2

b) eläimiä pidetään hyvälaatuisessa, riittävän happipitoisessa vedessä;

c) eläimiä pidetään lajin vaatimusten mukaisissa lämpötila- ja valo-olosuhteissa maantieteellinen sijainti huomioon ottaen;

d) makean veden kaloja viljeltäessä pohjatyypin on vastattava mahdollisimman tarkoin luonnonolosuhteita;

e) karppeja viljeltäessä pohjan on oltava luonnon maa-ainesta.

▼M15

2. Eläintiheys ja eläintuotannon käytännöt vahvistetaan liitteessä XIII a laji- tai lajiryhmäkohtaisesti. Tarkasteltaessa eläintiheyden ja eläintuotannon käytäntöjen vaikutuksia viljeltyjen kalojen hyvinvointiin on seurattava kalojen kuntoa (kuten evä- ja muita vaurioita, kasvunopeutta, käyttäytymistä ja yleistä terveydentilaa) sekä veden laatua.

▼M2

3. Vesieläinten viljelyrakennelmien suunnittelussa ja rakentamisessa on määriteltävä virtausnopeudet ja fysikokemialliset parametrit, joiden avulla voidaan turvata eläinten terveys ja hyvinvointi ja ottaa huomioon niiden käyttäytymistarpeet.

4. Viljelyrakennelmat on suunniteltava ja sijoitettava ja niitä on käytettävä siten, että karkaamisriski on mahdollisimman pieni.

5. Jos kaloja tai äyriäisiä pääsee karkuun, on toteutettava aiheellisia toimia paikalliseen ekosysteemiin kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi, mukaan luettuna takaisinpyynti, kun se on tarkoituksenmukaista. Asiakirjatodisteet on säilytettävä.

*25 g artikla*

**Vesiviljelyrakennelmia koskevat erityiset säännöt**

1. Kiertovesilaitokset ovat vesiviljelyeläinten tuotannossa kiellettyjä lukuun ottamatta hautomoita ja kasvattamoita sekä luonnonmukaiseksi rehuksi käytettävien lajien tuotantoa varten.

2. Maalla sijaitsevien kasvatusyksiköiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

a) läpivirtausjärjestelmissä on voitava seurata ja valvoa sekä sisään- että ulosvirtaavan veden virtausnopeutta ja veden laatua;

b) ”veden ja maan rajapinnasta” vähintään viiden prosentin suuruisen osan on oltava luonnollisen kasviston peitossa.

3. Meressä sijaitsevien viljelyrakennelmien on täytettävä seuraavat vaatimukset:

a) niiden on sijaittava paikassa, jossa veden virtaus, syvyys ja veden vaihtumisnopeus ovat riittäviä merenpohjaan ja ympäröivään vesistöön kohdistuvien vaikutusten minimoimiseksi;

b) häkkien suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa on otettava huomioon toimintaympäristön olosuhteet.

4. Keinolämmitys tai veden jäähdytys sallitaan ainoastaan hautomoissa ja kasvattamoissa. Veden lämmittämiseen tai jäähdyttämiseen voidaan käyttää porakaivovettä kaikissa tuotantovaiheissa.

▼M2

*25 h artikla*

**Vesiviljelyeläinten hoito**

1. Vesiviljelyeläinten käsittely on vähennettävä minimiin ja toteutettava erittäin huolellisesti asianmukaisin välinein ja menetelmin, joiden tarkoituksena on käsittelyihin liittyvän stressin ja fyysisten vaurioiden välttäminen. Emokantoja on käsiteltävä siten, että fyysiset vauriot ja stressi saadaan vähennettyä minimiin, ja tarvittaessa on käytettävä anestesiaa. Luokittelutoimet on pidettävä mahdollisimman vähäisinä, ja niitä on tehtävä vain kalojen hyvinvoinnin varmistamiseksi.

2. Keinovalon käyttöön on sovellettava seuraavia rajoituksia:

a) luonnollisen päivänpituuden pidentämiseksi keinovalon käyttö ei saa ylittää kasvatettavien eläinten etologisten tarpeiden, maantieteellisten olosuhteiden ja yleisen terveyden mukaista enimmäismäärää, joka on 16 tuntia päivässä, paitsi lisääntymistarkoituksissa;

b) valon voimakkuuden äkillisiä muutoksia on vältettävä käyttämällä himmennettäviä valoja tai taustavalaistusta.

3. Ilmastus sallitaan eläinten hyvinvoinnin ja terveyden varmistamiseksi sillä edellytyksellä, että mekaanisten ilmastimien voimanlähteenä käytetään lähinnä uusiutuvia energialähteitä.

Kaikki tällainen käyttö on merkittävä vesiviljelyn tuotantorekisteriin.

4. Nestemäisen hapen käyttö sallitaan ainoastaan eläinten terveyteen liittyvistä syistä, kriittisissä tuotantovaiheissa tai kuljetuksen aikana seuraavissa tapauksissa:

a) jos lämpötila kohoaa tai ilmanpaine laskee poikkeuksellisesti tai jos esiintyy satunnaista pilaantumista;

b) jos tehdään satunnaisia kantojen hallintamenettelyjä, kuten näytteenottoja ja lajitteluja;

c) viljelylaitoksessa olevan kannan eloonjäämisen takaamiseksi.

Asiakirjatodisteet on säilytettävä.

5. Teurastusmenetelmien on oltava sellaisia, että kalat saadaan tainnutettua välittömästi ja kivuttomasti. Teuraskokojen, lajien ja tuotantopaikkojen erot on otettava huomioon optimaalisia teurastusmenetelmiä tarkasteltaessa.

4 jakso

**Eläinten lisääntyminen**

*25 i artikla*

**Hormonien käyttökielto**

Hormonien ja hormonijohdannaisten käyttö on kielletty.

▼M2

5 jakso

**Kalojen, äyriäisten ja piikkinahkaisten rehu**

*25 j artikla*

**Rehuja koskevat yleiset säännöt**

Ruokintajärjestelmiä suunniteltaessa on otettava huomioon:

a) eläinten terveys;

b) tuotteiden korkea laatu ja niiden ravitsemuksellinen koostumus, mikä takaa lopullisen syötävän tuotteen korkean laadun;

c) vähäiset ympäristövaikutukset.

*25 k artikla*

**Lihaa syövien vesiviljelyeläinten rehuja koskevat erityissäännöt**

1. Lihaa syövien vesiviljelyeläinten rehu on hankittava ensisijaisesti seuraavista lähteistä:

a) vesiviljelystä peräisin olevat luonnonmukaiset rehutuotteet;

b) luonnonmukaisesta vesiviljelystä saaduista perkeistä valmistettu kalajauho ja kalaöljy;

c) kalajauho ja kalaöljy sekä kalaperäiset ainesosat, jotka on saatu kestävässä kalastuksessa ihmisravinnoksi pyydettyjen kalojen perkeistä;

▼M8

d) luonnonmukaiset kasvi- tai eläinperäiset rehuaineet;

▼M15

e) rehutuotteet, jotka on johdettu toimivaltaisen viranomaisen tunnustamassa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1380/2013 ([1]) säädettyjen periaatteiden mukaisesti kestäväksi sertifioidussa kalastusjärjestelmässä pyydetyistä kokonaisista kaloista.

_____

▼M2

3. Rehu voi koostua enintään 60-prosenttisesti luonnonmukaisista kasvituotteista.

4. Lohen ja taimenen rehussa voidaan käyttää ensisijaisesti luonnonmukaisista lähteistä, kuten luonnonmukaisesti kasvatettujen äyriäisten kuorista, saatua astaksantiinia kyseisten kalalajien fysiologisten tarpeiden rajoissa. Jos luonnonmukaisia lähteitä ei ole saatavilla, voidaan käyttää luonnosta saatua astaksantiinia (kuten Phaffia-hiivaa).

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22)

▼M15

5. Lohensukuisten kalojen rehuannoksessa voidaan käyttää käymisestä peräisin olevaa histidiiniä, jos 1 kohdassa luetellut ravinnonlähteet eivät riitä varmistamaan kalojen ravitsemuksellisten tarpeiden edellyttämää histidiinin saantia, sekä kaihin ehkäisemiseksi.

▼M2

*25 l artikla*

**Eräiden vesiviljelyeläinten rehuja koskevat erityissäännöt**

▼M18

1. Liitteessä XIII a olevassa 6, 7 ja 9 jaksossa tarkoitettuja vesiviljelyeläimiä on lihotusvaiheen aikana ruokittava lammissa ja järvissä luontaisesti esiintyvillä rehuilla.

▼M2

2. Jos luontaisia rehuvaroja ei ole saatavilla riittävästi 1 kohdan mukaisia tarkoituksia varten, voidaan käyttää luonnonmukaista kasviperäistä rehua, joka on mieluiten kasvatettu kyseisessä laitoksessa, tai merileviä. Toimijoiden on pidettävä kirjaa lisärehun käyttötarpeesta.

▼M15

3. Jos luonnonravintoa täydennetään 2 kohdan mukaisesti,

a) liitteessä XIII a olevassa 9 jaksossa tarkoitetun kiinanhaimonnin (*Pangasius* spp.) rehuannos voi koostua enintään 10-prosenttisesti kestävästä kalastuksesta saadusta kalajauhosta tai kalaöljystä;

▼M20

b) liitteessä XIII a olevassa 7 jaksossa tarkoitettujen *Penaeus*-katkarapujen ja makean veden katkarapujen (*Macrobrachium* spp.) rehuannos voi koostua enintään 25-prosenttisesti kestävästä kalastuksesta saadusta kalajauhosta ja 10-prosenttisesti kestävästä kalastuksesta saadusta kalaöljystä. Katkarapujen määrällisten ravitsemuksellisten vaatimusten täyttämiseksi niiden ravintoa voidaan täydentää luonnonmukaisella kolesterolilla. Jos luonnonmukaista kolesterolia ei ole saatavissa, voidaan käyttää villasta, äyriäisistä tai muista lähteistä saatua kolesterolia. Mahdollisuus täydentää katkarapujen ravintoa kolesterolilla koskee sekä lihotusvaihetta että varhempia kehitysvaiheita hautomoissa ja kasvattamoissa.

▼M15

*25 l a artikla*

**Luonnonmukaisesti tuotettujen kalanpoikasten rehuja koskevat erityissäännöt**

Luonnonmukaisesti tuotettujen kalanpoikasten toukkakasvatuksessa on sallittua käyttää rehuna tavanomaista kasvi- ja eläinplanktonia.

▼M2

*25 m artikla*

**Asetuksen (EY) N:o 834/2007 15 artiklan 1 kohdan d alakohdan iii alakohdassa tarkoitetut tuotteet ja aineet**

▼M8

1. Luonnonmukaisessa vesiviljelyssä saa käyttää vain liitteessä V olevassa 1 jaksossa lueteltuja kivennäisperäisiä rehuaineita.

▼M2

2. Liitteessä VI lueteltuja rehun lisäaineita, tiettyjä eläinten ruokinnassa käytettäviä tuotteita ja valmistuksen apuaineita voidaan käyttää, jos mainitussa liitteessä säädettyjä rajoituksia noudatetaan.

▼M2

6 jakso

**Nilviäisiä koskevat erityissäännöt**

*25 n artikla*

**Kasvatusalue**

1. Simpukanviljelyä voidaan harjoittaa samalla vesialueella kuin kalojen ja merilevien luonnonmukaista kasvatusta sekaviljelyjärjestelmässä, josta on ilmoitettava kestävässä hoitosuunnitelmassa. Simpukoita voidaan viljellä sekaviljelyssä myös yhdessä kotilosimpukoiden, kuten rantakotiloiden, kanssa.

2. Luonnonmukaista simpukantuotantoa on harjoitettava alueilla, jotka on merkitty viitoilla, kohoilla tai muilla selkeillä merkeillä, ja ne on tarvittaessa rajattava verkkokasseilla, häkeillä tai muilla keinotekoisilla laitteilla.

3. Luonnonmukaisissa äyriäisviljelylaitoksissa on vähennettävä suojeltaville lajeille aiheutuvat riskit minimiin. Jos petoeläinten torjuntaan käytetään verkkoja, ne on suunniteltava siten, ettei niistä aiheudu vahinkoa sukeltaville linnuille.

*25 o artikla*

**Toukkien hankinta**

1. Simpukanviljelyssä voidaan käyttää tuotantoalueen ulkopuolelta tulevia luonnonvaraisia toukkia edellyttäen, että siitä ei aiheudu merkittäviä ympäristövahinkoja, se on paikallisen lainsäädännön mukaisesti sallittua ja että toukat ovat peräisin

a) yhdyskunnista, jotka eivät todennäköisesti selviä hengissä talven yli tai joista on ylitarjontaa, tai

b) keruulaitteisiin spontaanisti asettuneista simpukantoukkien yhdyskunnista.

On kirjattava, mistä, milloin ja miten luonnonvaraiset toukat kerättiin, jotta mahdollistetaan niiden jäljitettävyys takaisin keruupaikalle.

▼M16

Luonnonmukaisiin tuotantoyksiköihin tuotavien muista kuin luonnonmukaisista simpukkahautomoista saatujen toukkien enimmäisosuus saa kuitenkin olla 80 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2011 mennessä, 50 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2014 mennessä ja 0 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2016 mennessä.

▼M2

2. Japaninosterin (*Crassostrea gigas*) tapauksessa etusija on annettava kannalle, johon sovelletaan valikoivaa jalostusta luonnonvaraisen lisääntymisen vähentämiseksi.

*25 p artikla*

**Hoito**

1. Tuotannossa on käytettävä eläintiheyttä, joka ei ylitä muiden kuin luonnonmukaisten äyriäisten yhteydessä kyseisessä vesiviljelylaitoksessa käytettyä eläintiheyttä. Lajittelu, harvennus ja eläintiheyden mukauttaminen on tehtävä biomassan mukaan siten, että varmistetaan eläinten hyvinvointi ja tuotteiden korkea laatu.

▼M2

2. Ei-toivotut kasvustot on poistettava fysikaalisin menetelmin tai käsin ja tarvittaessa palautettava mereen pois äyriäislaitoksista. Äyriäiset voidaan käsitellä tuotantojakson aikana yhden kerran kalkkiliuoksella kilpailevan kasvuston torjumiseksi.

*25 q artikla*

**Viljelysäännöt**

1. Sinisimpukoiden viljely köysissä ja muut liitteessä XIII a olevassa 8 jaksossa luetellut menettelyt voivat sopia luonnonmukaiseen tuotantoon.

2. Nilviäisten pohjaviljely sallitaan ainoastaan, jos keruu- ja kasvatusalueille ei aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia. Mahdollisimman vähäisiä ympäristövaikutuksia koskevan väitteen tueksi on laadittava tuotantoaluetta koskeva tutkimus ja raportti, joka toimijan on esitettävä tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle. Raportti on lisättävä erillisenä lukuna kestävään hoitosuunnitelmaan.

*25 r artikla*

**Ostereiden viljelyä koskevat erityissäännöt**

Ostereiden viljely paaluihin kiinnitetyissä häkeissä on sallittua. Nämä tai muut osterinviljelyssä käytettävät rakenteet on sijoitettava siten, että vältetään seinämän muodostuminen rannikon edustalle. Tuotannon optimoimiseksi kanta on sijoitettava huolellisesti kasvualustoille ottaen huomioon vuorovesivaihtelut. Tuotannon on täytettävä liitteessä XIII a olevassa 8 jaksossa luetellut vaatimukset.

7 jakso

**Tautien ennaltaehkäisy ja eläinlääkinnällinen hoito**

*25 s artikla*

**Tautien ennaltaehkäisyä koskevat yleiset säännöt**

1. Direktiivin 2006/88/EY 9 artiklan mukaisessa eläinten terveydenhoitosuunnitelmassa on esitettävä yksityiskohtaisesti bioturvallisuutta ja tautien ennaltaehkäisyä koskevat menettelyt ja annettava kirjallinen suostumus vesiviljelyeläinten terveydestä huolehtivien pätevien toimijoiden tarjoamaan, tuotantoyksikköön suhteutettuun terveysneuvontaan; näiden toimijoiden on vierailtava laitoksessa vähintään kerran vuodessa simpukkaviljelmillä vähintään joka toinen vuosi.

2. Rakennelmat, välineet ja laitteet on puhdistettava ja desinfioitava asianmukaisesti. Ainoastaan liitteessä VII olevassa 2.1 ja 2.2 jaksossa lueteltuja tuotteita saa käyttää.

3. Viljelytauon osalta säädetään seuraavaa:

a) Toimivaltaisen viranomaisen on päätettävä, onko viljelytauko tarpeen ja mikä on sen asianmukainen kesto, jota sovelletaan kunkin tuotantojakson jälkeen merellä olevissa avoimen veden viljelyrakennelmissa. Tästä on laadittava asiakirjat. Viljelytaukoa suositellaan myös muiden säiliöitä, kalalammikoita ja häkkejä käyttävien tuotantomenetelmien yhteydessä;

▼M2

b) viljelytauko ei ole pakollinen simpukanviljelyn yhteydessä;

c) viljelytauon aikana vesiviljelyeläinten tuotantoon käytettävät häkit tai muut rakenteet on tyhjennettävä, desinfioitava ja jätettävä tyhjiksi ennen uutta käyttöä.

4. Syömättä jäänyt kalanrehu, ulosteet ja kuolleet eläimet on tarvittaessa poistettava viipymättä, jotta voidaan välttää veden laadun suhteen merkittävien ympäristövahinkojen riski, vähentää tautiriskejä ja välttää houkuttelemasta hyönteisiä tai jyrsijöitä.

5. Ultraviolettivaloa ja otsonia saa käyttää ainoastaan hautomoissa ja kasvattamoissa.

▼M15

6. Ulkoloisien biologisessa torjunnassa on etusijalle asetettava puhdistajakalojen sekä makean veden, meriveden ja natriumkloridiliuoksen käyttö.

▼M2

*25 t artikla*

**Eläinlääkinnällinen hoito**

1. Jos asetuksen (EY) N:o 834/2007 15 artiklan 1 kohdan f alakohdan i alakohdan mukaisista eläinten terveyden varmistamiseksi toteutetuista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta ilmenee jokin terveysongelma, voidaan käyttää eläinlääkinnällisiä hoitoja seuraavassa tärkeysjärjestyksessä:

a) kasvi-, eläin- tai mineraaliperäiset aineet homeopaattisessa laimennoksessa;

b) ilman anesteettista vaikutusta olevat kasvit ja niiden uutteet; ja

c) seuraavat aineet: hivenaineet, metallit, luonnolliset immunostimulantit tai hyväksytyt probiootit.

2. Lääkehoitojen käyttö rajoitetaan kahteen hoitokertaan vuodessa lukuun ottamatta rokotteita ja pakollisia taudinhävittämisohjelmia. Vesiviljelyeläimiin, joiden tuotantojakso on alle vuoden pituinen, sovelletaan kuitenkin vain yhtä lääkehoitokertaa. Jos mainitut lääkehoitojen rajoitukset ylitetään, näin käsiteltyjä vesiviljelyeläimiä ei voi myydä luonnonmukaisina tuotteina.

3. Jäsenvaltioiden hallinnoimia pakollisia valvontaohjelmia lukuun ottamatta loiskäsittelyjen käyttö rajoitetaan kahteen kertaan vuodessa, tai yhteen kertaan vuodessa, kun tuotantojakso on alle 18 kuukautta.

4. Eläinlääkinnällisten lääkehoitojen ja 3 kohdan mukaisten loiskäsittelyjen, myös pakollisten taudinvalvonta- ja hävittämisohjelmien mukaisten käsittelyjen yhteydessä noudatettavan varoajan on oltava kaksi kertaa niin pitkä kuin direktiivin 2001/82/EY 11 artiklassa tarkoitettu lakisääteinen varoaika, tai jos varoaikaa ei ole täsmennetty, 48 tuntia.

▼M2

5. Eläinlääkettä käytettäessä sen käytöstä on aina ilmoitettava tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle ennen eläinten saattamista myyntiin luonnonmukaisesti tuotettuina. Hoidon kohteena olleen kannan on oltava selkeästi tunnistettavissa.

▼M17

*2 LUKU*

***Säilötyt ja jalostetut tuotteet***

*26 artikla*

**Tuotteiden säilömistä ja jalostettujen rehujen ja elintarvikkeiden tuotantoa koskevat säännöt**

1. Tuotteita säilövien tai jalostettuja rehuja tai elintarvikkeita tuottavien toimijoiden on otettava käyttöön kriittisten valmistusvaiheiden systemaattiseen määrittelyyn perustuvat asianmukaiset menettelyt ja pidettävä ne ajan tasalla.

Kyseisten menettelyjen soveltamisella varmistetaan, että säilötyt ja jalostetut tuotteet täyttävät aina luonnonmukaista tuotantoa koskevat säännöt.

2. Toimijoiden on noudatettava 1 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä ja pantava ne täytäntöön. Toimijoiden on erityisesti

a) toteutettava varotoimenpiteitä muiden kuin sallittujen aineiden tai tuotteiden aiheuttaman kontaminaatiovaaran ehkäisemiseksi;

b) toteutettava asianmukaisia puhdistustoimenpiteitä, valvottava niiden tehokkuutta ja pidettävä kirjaa kyseisistä toimenpiteistä;

c) taattava, ettei muita kuin luonnonmukaisia tuotteita saateta markkinoille viittaamalla niiden merkinnöissä luonnonmukaiseen tuotantotapaan.

3. Jos asianomaisessa valmistusyksikössä valmistetaan tai varastoidaan myös tuotteita, jotka eivät ole luonnonmukaisia, toimijan on

a) suoritettava toiminnot yhtenäisenä jaksona ja kokonaisina erinä sekä ajallisesti tai paikallisesti erillään niistä samankaltaisista toiminnoista, jotka suoritetaan tuotteille, jotka eivät ole luonnonmukaisia;

b) varastoitava luonnonmukaiset tuotteet ennen toimintojen suorittamista ja niiden suorittamisen jälkeen eri paikkaan tai eri aikoina kuin tuotteet, jotka eivät ole luonnonmukaisia;

c) ilmoitettava tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle a ja b alakohdassa tarkoitetuista toiminnoista ja pidettävä ajan tasalla olevaa kirjaa kaikista toiminnoista ja jalostetuista määristä;

d) toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta erät voidaan tunnistaa sekä estää sekoittuminen tai vaihtuminen tuotteisiin, jotka eivät ole luonnonmukaisia;

▼M17

e) suoritettava luonnonmukaisia tuotteita koskevat toiminnot vasta tuotantovälineiden asianmukaisen puhdistuksen jälkeen.

4. Rehujen ja elintarvikkeiden jalostuksessa käytettävien lisäaineiden, valmistuksen apuaineiden sekä muiden aineiden ja ainesosien samoin kuin valmistusmenetelmien, kuten savustamisen, on oltava hyvien tuotantotapojen periaatteiden mukaisia.

▼B

*27 artikla*

**Eräiden tuotteiden ja aineiden käyttö elintarvikkeiden jalostuksessa**

1. ►M7 Asetuksen (EY) N:o 834/2007 19 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamiseksi luonnonmukaisten elintarvikkeiden – lukuun ottamatta viinialan tuotteita, joihin sovelletaan 3 a luvun säännöksiä – jalostuksessa voidaan käyttää ainoastaan seuraavia aineita: ◄

a) tämän asetuksen liitteessä VIII luetellut aineet;

b) elintarvikkeiden jalostuksessa tavanomaisesti käytetyt mikro-organismi- ja entsyymivalmisteet; ►M1 elintarvikelisäaineina käytettävät entsyymit on kuitenkin lueteltava liitteessä VIII olevassa A jaksossa; ◄

c) neuvoston direktiivin 88/388/ETY ([1]) 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa ja c alakohdassa määritellyt aineet ja tuotteet, jotka luokitellaan luontaisten aromiaineiden tai luontaisten aromivalmisteiden ryhmään mainitun direktiivin 9 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 2 kohdan mukaisesti;

d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/36/EY ([2]) 2 artiklan 8 ja 9 kohdan mukaiset lihan ja munankuorien leimaamisessa käytettävät väriaineet;

e) juomavesi ja tavanomaisesti elintarvikkeiden jalostuksessa käytetty suola (perusainesosana natriumkloridi tai kaliumkloridi);

▼M20

f) kivennäisaineet (mukaan lukien hivenaineet), vitamiinit, aminohapot ja mikroravintoaineet, edellyttäen, että

i) unionin lainsäädännön säännöksissä tai unionin lainsäädännön mukaisissa kansallisissa säännöksissä ”oikeudellisesti suoraan velvoitetaan” käyttämään niitä tavanomaiseen käyttöön tarkoitetuissa elintarvikkeissa sillä seurauksella, että elintarviketta ei voida lainkaan saattaa markkinoille tavanomaiseen käyttöön tarkoitettuna elintarvikkeena ilman kyseisten kivennäisaineen, vitamiinin, aminohapon tai mikroravintoaineen lisäämistä; tai

([1]) EYVL L 184, 15.7.1988, s. 61.
([2]) EYVL L 237, 10.9.1994, s. 13.

▼M20

ii) niiden elintarvikkeiden osalta, jotka saatetaan markkinoille tiettyjä terveys- tai ravinto-ominaisuuksia tai -vaikutuksia omaavina tai tiettyjen kuluttajaryhmien tarpeisiin:

— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 609/2013 ([1]) 1 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuissa tuotteissa niiden käyttö asianomaisia varten sallitaan mainitulla asetuksella ja kyseisen asetuksen 11 artiklan 1 kohdan perusteella hyväksytyillä säädöksillä,

— tuotteissa, joihin sovelletaan komission direktiiviä 2006/125/EY ([2]), niiden käyttö sallitaan mainitulla direktiivillä, tai

— tuotteissa, joihin sovelletaan komission direktiiviä 2006/141/EY ([3]), niiden käyttö sallitaan mainitulla direktiivillä.

▼B

2. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 23 artiklan 4 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua prosenttiosuutta laskettaessa

a) liitteessä VIII luetellut elintarvikelisäaineet, joiden kohdalle on merkitty tähti koodisarakkeeseen, lasketaan maatalousperäisiksi ainesosiksi;

b) mainitun artiklan 1 kohdan b, c, d, e ja f alakohdassa tarkoitettuja valmisteita ja aineita, joiden kohdalle ei ole merkitty tähteä koodisarakkeeseen, ei lasketa maatalousperäisiksi ainesosiksi;

▼M1

c) hiiva ja hiivatuotteet lasketaan maatalousperäisiksi ainesosiksi 31 päivästä joulukuuta 2013 alkaen.

▼B

3. Liitteessä VIII lueteltujen seuraavien aineiden käyttöä tarkastellaan uudelleen ennen 31 päivää joulukuuta 2010:

a) natriumnitriitti ja kaliumnitraatti A jaksossa kyseisten lisäaineiden poistamiseksi luettelosta;

b) rikkidioksidi ja kaliumdisulfiitti A jaksossa;

c) suolahappo B jaksossa Gouda-, Edam-, Maasdammer-, Boerenkaas-, Friese- ja Leidse Nagelkaas -juustojen valmistuksessa.

Edellä a alakohdassa tarkoitetun uudelleentarkastelun yhteydessä otetaan huomioon se, missä määrin jäsenvaltiot ovat onnistuneet löytämään turvallisia vaihtoehtoja nitriiteille ja/tai nitraateille, sekä se, miten ne ovat edistyneet vaihtoehtoisia jalostusmenetelmiä sekä luonnonmukaisten lihavalmisteiden tuotanto- ja jalostushygieniaa koskevien koulutusohjelmien käyttöönottamisessa.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 609/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuista ruoista, erityisiin lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitetuista elintarvikkeista ja painonhallintaan tarkoitetuista ruokavalionkorvikkeista ja neuvoston direktiivin 92/52/ETY, komission direktiivien 96/8/EY, 1999/21/EY, 2006/125/EY ja 2006/141/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/39/EY sekä komission asetusten (EY) N:o 41/2009 ja (EY) N:o 953/2009 kumoamisesta (EUVL L 181, 29.6.2013, s. 35).

([2]) Komission direktiivi 2006/125/EY, annettu 5 päivänä joulukuuta 2006, imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuista viljapohjaisista valmisruoista ja muista lastenruoista (EUVL L 339, 6.12.2006, s. 16).

([3]) Komission direktiivi 2006/141/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 2006, äidinmaidonkorvikkeista ja vieroitusvalmisteista ja direktiivin 1999/21/EY muuttamisesta (EUVL L 401, 30.12.2006, s. 1).

▼M1

4. Toimivaltainen viranomainen voi antaa luvan käyttää edellä mainittuna aikana luonnonvärejä ja luonnollisia päällysaineita sellaisten keitettyjen munien kuorien perinteistä koristevärjäämistä varten, joita tuotetaan niiden saattamiseksi markkinoille tiettynä vuodenaikana. Lupa voi koskea rautaoksidien ja -hydroksidien synteettisiä muotoja 31 päivään joulukuuta 2013. Luvat on ilmoitettava komissiolle ja jäsenvaltioille.

*27 a artikla*

Asetuksen (EY) N:o 834/2007 20 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi seuraavia aineita voidaan käyttää hiivan tuotannossa ja hiivavalmisteissa:

a) tämän asetuksen liitteessä VIII olevassa C jaksossa luetellut aineet;

b) tämän asetuksen 27 artiklan 1 kohdan b ja e alakohdassa tarkoitetut tuotteet ja aineet.

▼B

*28 artikla*

**Tiettyjen muiden kuin luonnonmukaisten, maatalousperäisten ainesosien käyttö elintarvikkeiden jalostuksessa**

Asetuksen (EY) N:o 834/2007 19 artiklan 2 kohdan c alakohdan soveltamiseksi tämän asetuksen liitteessä IX lueteltuja muita kuin luonnonmukaisia maatalousperäisiä ainesosia saa käyttää luonnonmukaisia elintarvikkeita jalostettaessa.

*29 artikla*

**Jäsenvaltion antama lupa käyttää muita kuin luonnonmukaisia maatalousperäisiä elintarvikkeiden ainesosia**

1. Jos maatalousperäinen ainesosa ei sisälly tämän asetuksen liitteeseen IX, sitä voidaan käyttää ainoastaan seuraavin edellytyksin:

a) toimija on toimittanut jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki vaaditut todisteet siitä, ettei kyseistä ainesosaa tuoteta yhteisössä luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisesti riittävästi, eikä sitä voida tuoda kolmansista maista;

b) jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut väliaikaisen luvan käyttää ainesosaa enintään 12 kuukauden ajan tarkastettuaan, että toimija on ottanut asianmukaisesti yhteyttä yhteisön toimittajiin sen varmistamiseksi, että vaaditut laatuvaatimukset täyttäviä ainesosia ei ole saatavilla;

c) kyseistä ainesosaa koskevaa lupaa ei ole päätetty peruuttaa 3 tai 4 kohdan säännösten mukaisesti.

Jäsenvaltio voi pidentää b alakohdassa säädettyä lupaa enintään kolme kertaa aina 12 kuukauden ajaksi.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu lupa on annettu, jäsenvaltion on ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle viipymättä seuraavat tiedot:

a) päivä, jona lupa on annettu, ja kun kyseessä on lupa, jonka voimassaoloaikaa on pidennetty, päivä, jona ensimmäinen lupa on annettu;

▼B

b) luvan haltijan nimi, osoite, puhelinnumero ja tarvittaessa faksinumero ja sähköpostiosoite; luvan antaneen viranomaisen yhteyspisteen nimi ja osoite;

c) kyseisen maataloudesta peräisin olevan ainesosan nimi ja tarvittaessa tarkka kuvaus ja laatuvaatimukset;

d) niiden tuotteiden tyyppi, joiden valmistukseen kyseistä ainesosaa tarvitaan;

e) vaaditut määrät ja perustelut näille määrille;

f) puutteen syyt ja arvioitu kesto;

g) päivä, jona jäsenvaltio toimittaa lupaa koskevan ilmoituksen muille jäsenvaltioille ja komissiolle. Komissio ja/tai jäsenvaltiot voivat julkistaa nämä tiedot.

3. Jos jonkin jäsenvaltion komissiolle tai luvan antaneelle jäsenvaltiolle toimittamat huomautukset osoittavat ainesosaa olevan saatavilla puutteen aikana, jäsenvaltio voi peruuttaa luvan tai lyhentää sen suunniteltua voimassaoloaikaa. Sen on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut tai aikoo toteuttaa, viidentoista työpäivän kuluessa siitä päivästä, jona se sai kyseiset tiedot.

4. Jäsenvaltion pyynnöstä tai komission aloitteesta asia saatetaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 37 artiklan mukaisesti perustetun komitean tutkittavaksi. Annetun luvan peruuttamisesta tai sen voimassaoloajan muuttamisesta tai tarvittaessa siitä, että kyseinen ainesosa sisällytetään tämän asetuksen liitteeseen IX, voidaan päättää mainitun artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

5. Kun kyseessä on 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu luvan voimassaoloajan pidennys, sovelletaan 2 ja 3 kohdassa säädettyjä menettelyjä.

▼M2

*29 a artikla*

**Merileviä koskevat erityissäännökset**

1. Jos lopputuote on tuore merilevä, juuri korjatun merilevän huuhtelussa on käytettävä merivettä.

Jos lopputuote on kuivattu merilevä, huuhteluun voidaan käyttää myös juomavettä. Kosteuden poistamiseen voidaan käyttää suolaa.

2. Merilevään suoraan kosketuksissa olevan avotulen käyttäminen on kuivaamisessa kiellettyä. Jos kuivauksessa käytetään köysiä tai muita välineitä, niissä ei saa olla kiinnittymisenestoaineita eikä puhdistus- tai desinfiointiaineita, paitsi jos tuote on lueteltu liitteessä VII tätä käyttötarkoitusta varten.

▼M7

*3 a LUKU*

***Viininvalmistusta koskevat erityissäännöt***

*29 b artikla*

**Kohde**

1. Tässä luvussa vahvistetaan asetuksen (EY) N:o 1234/2007 ([1]) 1 artiklan l kohdan l alakohdassa tarkoitettujen viinialan tuotteiden luonnonmukaista tuotantoa koskevat erityissäännöt.

2. Komission asetusten (EY) N:o 606/2009 ([2]) ja (EY) N:o 607/2009 ([3]) säännöksiä sovelletaan, jollei tässä luvussa nimenomaisesti muuta säädetä.

*29 c artikla*

**Eräiden tuotteiden ja aineiden käyttö**

1. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamiseksi viinialan tuotteet on tuotettava luonnonmukaisista raaka-aineista.

2. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 19 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamiseksi viinialan tuotteiden valmistuksessa – viininvalmistusmenetelmät ja -käsittelyt mukaan luettuina – voidaan käyttää ainoastaan tämän asetuksen liitteessä VIII a lueteltuja tuotteita ja aineita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksessa (EY) N:o 1234/2007 sekä asetuksessa (EY) N:o 606/2009 ja erityisesti sen liitteessä I A säädettyjen edellytysten ja rajoitusten soveltamista.

3. Jos tämän asetuksen liitteessä VIII a lueteltuja tähdellä merkittyjä tuotteita tai aineita on saatavilla luonnonmukaisista raaka-aineista peräisin olevina, niitä on käytettävä.

*29 d artikla*

**Viininvalmistusmenetelmät ja rajoitukset**

1. Sallittuja ovat ainoastaan sellaiset viininvalmistusmenetelmät, -käytänteet ja -käsittelyt, jotka ovat käytössä ennen 1 päivää elokuuta 2010, mukaan luettuina asetuksen (EY) N:o 1234/2007 120 c ja 120 d artiklassa sekä asetuksen (EY) N:o 606/2009 3 artiklassa, 5–9 artiklassa ja 11–14 artiklassa sekä mainittujen asetusten liitteissä säädetyt rajoitukset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 29 c artiklan ja tämän artiklan 2–5 kohdassa säädettyjen kieltojen ja rajoitusten soveltamista.

2. Seuraavien viininvalmistusmenetelmien, -käytäntöjen ja -käsittelyjen käyttö on kielletty:

a) asetuksen (EY) N:o 1234/2007 liitteessä XV a olevan B kohdan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu osittainen tiivistäminen jäähdyttämisen avulla;

b) asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A olevassa 8 kohdassa tarkoitettu rikkidioksidin poistaminen fysikaalisilla menetelmillä;

c) asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A olevassa 36 kohdassa tarkoitettu elektrodialyysikäsittely viinikiven stabiloimiseksi;

([1]) EUVL L 299, 16.11.2007, s. 1.
([2]) EYVL L 193, 24.7.2009, s. 1.
([3]) EUVL L 193, 24.7.2009, s. 60.

▼M7

d) asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A olevassa 40 kohdassa tarkoitettu viinin sisältämän alkoholin osittainen poistaminen;

e) asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A olevassa 43 kohdassa tarkoitettu kationinvaihtokäsittely viinikiven stabiloinnin varmistamiseksi.

3. Seuraavien viininvalmistusmenetelmien, -käytäntöjen ja -käsittelyjen käyttö on sallittu seuraavin edellytyksin:

a) Asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A olevassa 2 kohdassa tarkoitettuja lämpökäsittelyjä käytettäessä lämpötila saa olla enintään 70 celsiusastetta;

b) Käytettäessä asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A olevassa 3 kohdassa tarkoitettua sentrifugointia ja suodatusta inertillä suodatuksen apuaineella tai ilman sitä huokoskoon on oltava vähintään 0,2 μm.

4. Seuraavia viininvalmistusmenetelmiä, -käytäntöjä ja -käsittelyjä komissio tarkastelee uudelleen ennen ►M16 1 päivää elokuuta 2018 ◄ niiden asteittaista poistamista tai lisärajoittamista varten:

a) asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A olevassa 2 kohdassa tarkoitetut lämpökäsittelyt;

b) asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A olevassa 20 kohdassa tarkoitettu ioninvaihtohartsien käyttö;

c) asetuksen (EY) N:o 1234/2007 liitteessä XV a olevan B kohdan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu käänteisosmoosi.

5. Asetuksessa (EY) N:o 1234/2007 tai (EY) N:o 606/2009 säädettyihin viininvalmistusmenetelmiin, -käytäntöihin ja -käsittelyihin 1 päivän elokuuta 2010 jälkeen tehtyjä muutoksia voidaan soveltaa viinien luonnonmukaiseen tuotantoon vasta kun asetuksen (EY) N:o 834/2007 19 artiklan 3 kohdassa säädetyt tuotantoa koskevien sääntöjen täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet ja mahdollisesti tarvittava kyseisen asetuksen 21 artiklassa säädetty arviointimenettely on toteutettu.

▼B

*4 LUKU*

***Tuotteiden kerääminen, pakkaaminen, kuljettaminen ja varastointi***

*30 artikla*

**Tuotteiden kerääminen ja kuljettaminen valmistusyksiköihin**

Toimijat voivat kerätä luonnonmukaiset ja muut kuin luonnonmukaiset tuotteet samanaikaisesti ainoastaan, jos toteutetaan asianmukaisia toimenpiteitä, joilla voidaan estää mahdollinen sekoittumisen tai vaihtumisen muiden kuin luonnonmukaisten tuotteiden kanssa ja varmistaa luonnonmukaisten tuotteiden tunnistaminen. Toimijan on pidettävä tuotteiden keräyspäiviin, -tunteihin, -reittiin sekä vastaanottopäivään ja -aikaan liittyvät tiedot tarkastuslaitoksen tai tarkastusviranomaisen saatavilla.

▼B

*31 artikla*

**Tuotteiden pakkaaminen ja kuljettaminen toisille toimijoille tai toisiin yksiköihin**

1. Rajoittamatta muiden lainsäädännössä säädettyjen merkintöjen soveltamista, toimijoiden on varmistettava, että luonnonmukaiset tuotteet kuljetetaan toisiin yksiköihin, myös tukku- ja vähittäiskauppiaille, ainoastaan sellaisissa pakkauksissa, säiliöissä tai ajoneuvoissa, jotka on suljettu siten, ettei sisältöä voida korvata toisella tuotteella sinettiä vilpillisesti käsittelemättä tai rikkomatta, ja varustettuna merkinnöillä, joista käy ilmi:

a) toimijan nimi ja osoite sekä, jos eri kuin toimija, tuotteen omistajan tai myyjän nimi ja osoite;

b) tuotteen nimi, tai jos kyseessä on rehuseos, rehuseoksen kuvaus, sekä viittaus luonnonmukaiseen tuotantotapaan;

c) sen tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen nimi ja/tai tunnusnumero, joka vastaa toimijalle tehtävistä tarkastuksista; ja

d) tarvittaessa erätunnus, joka on joko kansallisesti hyväksytyn tai tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen kanssa sovitun merkintäjärjestelmän mukainen ja joka mahdollistaa erän yhdistämisen 66 artiklassa tarkoitettuun kirjanpitoon.

Ensimmäisen alakohdan a–d alakohdassa vaaditut tiedot voidaan myös esittää saateasiakirjassa, jos tällainen asiakirja voidaan kiistatta yhdistää tuotteen pakkaukseen, säiliöön tai sitä kuljettavaan ajoneuvoon. Saateasiakirjaan on merkittävä toimittajaa ja/tai kuljetusliikettä koskevat tiedot.

2. Pakkauksen, säiliöiden tai ajoneuvojen sulkeminen ei ole tarpeen, jos:

a) kuljetus tapahtuu suoraan kahden toimijan välillä, jotka molemmat kuuluvat luonnonmukaisten tuotteiden valvontajärjestelmään, ja

b) tuotteiden mukana on asiakirja, josta käy ilmi 1 kohdassa vaaditut tiedot, ja

c) sekä lähettävä että vastaanottava toimija pitää kirjaa tällaisista kuljetuksista, ja tällaisista kuljetuksista vastaavalla tarkastuslaitoksella tai -viranomaisella on mahdollisuus tutustua näihin tietoihin.

*32 artikla*

**Erityissäännöt rehun kuljettamisesta toisiin tuotanto-/valmistusyksiköihin tai varastointitiloihin**

Kuljetettaessa rehua muihin tuotanto- tai valmistusyksiköihin tai varastointitiloihin toimijoiden on varmistettava, että 31 artiklan säännösten lisäksi seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) luonnonmukaisesti tuotetut rehut, siirtymävaiheen rehut ja muut kuin luonnonmukaisesti tuotetut rehut on kuljetuksen aikana erotettava toisistaan tehokkaasti fyysisesti;

▼B

b) ajoneuvoja ja/tai säiliöitä, joissa on kuljetettu muita kuin luonnonmukaisia tuotteita, käytetään luonnonmukaisten tuotteiden kuljettamiseen edellyttäen, että:

i) ne on puhdistettu perusteellisesti ja puhdistuksen tehokkuus on tarkastettu ennen luonnonmukaisten tuotteiden kuljetusta; toimijan on pidettävä kirjaa näistä toiminnoista;

ii) kaikki 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti arvioituihin riskeihin suhteutetut asianmukaiset toimenpiteet toteutetaan, ja toimija varmistaa tarvittaessa, ettei muita kuin luonnonmukaisia tuotteita pidetä kaupan niin, että niissä on viittaus luonnonmukaiseen tuotantoon;

iii) toimija pitää kirjaa tällaisista kuljetuksista, ja tarkastuslaitoksella tai -viranomaisella on mahdollisuus tutustua näihin tietoihin;

c) valmiit luonnonmukaiset rehut on kuljetettava fyysisesti erillään tai eri aikoina kuin muut lopputuotteet;

d) tuotteiden määrä kuljetuksen alkaessa ja kuljetuksen aikana sekä kullekin vastaanottajalle toimitetut määrät on kirjattava aina kuljetuksen yhteydessä.

▼M2

*32 a artikla*

**Elävien kalojen kuljetus**

1. Elävät kalat on kuljetettava asiaankuuluvissa säiliöissä, joissa on puhdasta vettä, joka täyttää kalojen fysiologiset tarpeet lämpötilan ja liuenneen hapen suhteen.

2. Säiliöt on ennen luonnonmukaisten kalojen ja kalatuotteiden kuljetusta puhdistettava, desinfioitava ja huuhdeltava perusteellisesti.

3. Stressin vähentämiseksi on toteutettava varotoimenpiteitä. Eläintiheys ei saa kuljetuksen aikana saavuttaa lajille haitallista tasoa.

4. Edellä olevassa 1–3 kohdassa tarkoitetuista seikoista on säilytettävä asiakirjatodisteet.

▼B

*33 artikla*

**Tuotteiden vastaanottaminen muista yksiköistä ja muilta toimijoilta**

Vastaanottaessaan luonnonmukaista tuotetta toimijan on tarkastettava, että pakkaus tai säiliö on suljettu, jos sitä vaaditaan, ja että 31 artiklassa tarkoitetut merkinnät on tehty.

Toimijan on ristiintarkastettava 31 artiklassa tarkoitetussa merkinnässä olevat tiedot saateasiakirjassa olevien tietojen kanssa. Näiden tarkastusten tulokset on mainittava selvästi 66 artiklassa tarkoitetuissa kirjanpitoasiakirjoissa.

▼B

*34 artikla*

**Erityissäännöt kolmansista maista tuotavien tuotteiden vastaanottamisesta**

Luonnonmukaisia tuotteita voidaan tuoda kolmansista maista ainoastaan sellaisissa pakkauksissa ja säiliöissä, jotka on suljettu tavalla, joka estää niiden sisällön korvaamisen toisella tuotteella ja jotka on varustettu viejän tunnistusmerkinnällä sekä muilla merkeillä ja numeroilla, joiden perusteella erä voidaan tunnistaa kolmansista maista tapahtuvalle tuonnille tapauksen mukaan myönnetystä tarkastustodistuksesta.

Vastaanottaessaan kolmannesta maasta tuodun luonnonmukaisen tuotteen ensimmäisen vastaanottajan on tarkastettava pakkauksen tai säiliön sulkeminen ja, jos tuotteet tuodaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan mukaisesti, tarkastettava, että mainitussa artiklassa mainittu todistus kattaa lähetyksen sisältämän tuotetyypin. Näiden tarkastusten tulokset on mainittava selvästi tämän asetuksen 66 artiklassa tarkoitetuissa kirjanpitoasiakirjoissa.

*35 artikla*

**Tuotteiden varastointi**

1. Varastointialueita on hoidettava niin, että erät voidaan tunnistaa ja välttää sekoittuminen tuotteisiin ja/tai aineisiin, jotka eivät täytä luonnonmukaista tuotantoa koskevia sääntöjä, tai tällaisten tuotteiden tai aineiden aiheuttama kontaminaatio. Luonnonmukaisten tuotteiden on jatkuvasti oltava selvästi tunnistettavissa.

▼M2

2. Kun kyseessä ovat luonnonmukaista kasvin-, merilevän-, kotieläin- ja vesiviljelyeläintuotantoa harjoittavat yksiköt, tuotantoyksikössä ei saa varastoida muita kuin tämän asetuksen mukaisesti sallittuja tuotantopanoksia.

3. Tilalla saa varastoida allopaattisia eläinlääkkeitä ja antibiootteja edellyttäen, että ne ovat eläinlääkärin asetuksen (EY) N:o 834/2007 14 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohdassa tai 15 artiklan 1 kohdan f alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen hoitojen yhteydessä määräämiä, niitä säilytetään valvotussa paikassa ja ne kirjataan tämän asetuksen 76 artiklassa tarkoitettuun eläinrekisteriin tai tarvittaessa tämän asetuksen 79 b artiklassa tarkoitettuun vesiviljelyn tuotantorekisteriin.

▼B

4. Jos toimijat käsittelevät sekä muita kuin luonnonmukaisia tuotteita että luonnonmukaisia tuotteita ja viimeksi mainittuja säilytetään varastointitiloissa, joissa säilytetään myös muita maataloustuotteita tai elintarvikkeita:

a) luonnonmukaiset tuotteet on pidettävä erillään muista maataloustuotteista ja/tai elintarvikkeista;

b) on toteutettava kaikki toimenpiteet lähetysten tunnistamiseksi ja sekoittumisen tai vaihtumisen estämiseksi muiden kuin luonnonmukaisten tuotteiden kanssa;

▼B

c) tilat on puhdistettu asianmukaisesti ja puhdistuksen tehokkuus on tarkastettu ennen luonnonmukaisten tuotteiden varastointia; toimijoiden on pidettävä kirjaa näistä toimista.

*5 LUKU*

***Luonnonmukaiseen maatalouteen siirtymistä koskevat säännöt***

*36 artikla*

**Kasvit ja kasvituotteet**

1. Jotta kasvien ja kasvituotteiden voidaan katsoa olevan luonnonmukaisia, asetuksen (EY) N:o 834/2007 9, 10, 11 ja 12 artiklassa ja tämän asetuksen 1 luvussa tarkoitettuja tuotantosääntöjä ja tarvittaessa tämän asetuksen 6 luvussa olevia poikkeuksellisia tuotantosääntöjä on pitänyt noudattaa viljelylohkolla vähintään kahden vuoden siirtymävaiheen ajan ennen kylvöä tai nurmialojen osalta vähintään kahden vuoden ajan ennen niiden käyttöä luonnonmukaiseksi rehuksi tai monivuotisten kasvien osalta, nurmikasveja lukuun ottamatta, vähintään kolmen vuoden ajan ennen luonnonmukaisten tuotteiden ensimmäistä satoa.

2. Toimivaltainen viranomainen voi päättää, että siirtymävaiheeseen katsotaan takautuvasti kuuluvan myös aiemmat ajanjaksot, joiden aikana:

a) viljelylohkoilla toteutettiin toimenpiteitä, jotka määritellään asetuksen (EY) N:o 1257/99 tai asetuksen (EY) N:o 1698/2005 mukaisesti toteutettavassa ohjelmassa tai muussa virallisessa ohjelmassa, edellyttäen, että kyseisillä toimenpiteillä varmistetaan, ettei mainituilla lohkoilla ole käytetty tuotteita, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa, tai

b) lohkot ovat olleet luonnontilassa olevia aloja tai maatalousmaata, joita ei ole käsitelty tuotteilla, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa.

Ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettu ajanjakso voidaan ottaa huomioon takautuvasti ainoastaan, jos toimivaltaiselle viranomaiselle on toimitettu riittävät todisteet, jotta se voi vakuuttua siitä, että edellytykset ovat täyttyneet vähintään kolmen vuoden ajan.

3. Toimivaltainen viranomainen voi päättää pidentää 1 kohdassa tarkoitetun siirtymävaiheen kestoa tietyissä tapauksissa, joissa maa on saastunut tuotteista, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa.

4. Jäsenvaltio voi sellaisten lohkojen osalta, jotka on jo siirretty luonnonmukaiseen maatalouteen tai joita ollaan siirtämässä siihen ja jotka käsitellään tuotteella, jota ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa, lyhentää 1 kohdassa tarkoitetun siirtymävaiheen kestoa seuraavissa kahdessa tapauksessa:

a) lohkot on käsitelty tuotteella, jota ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa, jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen määräämien pakollisten taudin tai tuholaisen torjumistoimien vuoksi;

▼B

b) lohkot on käsitelty tuotteella, jota ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa, jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymien tieteellisten kokeilujen yhteydessä.

Ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa säädetyissä tapauksissa siirtymävaiheen kesto vahvistetaan seuraavien seikkojen perusteella:

a) kyseisen tuotteen on hajottava siten, että siirtymävaiheen päättyessä jäämien määrä maaperässä, ja jos kyseessä on monivuotinen viljelmä, kasvissa on merkityksetön;

b) käsittelyn jälkeen korjattua satoa ei saa myydä siten, että tuotteeseen on liitetty viittaus luonnonmukaiseen tuotantotapaan.

Kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle pakollisia toimenpiteitä koskevasta päätöksestään.

▼M2

*36 a artikla*

**Merilevät**

1. Merilevien korjuualueen osalta siirtymävaiheen pituus on kuusi kuukautta.

2. Merileväviljely-yksikön osalta siirtymävaiheen pituus on kuusi kuukautta tai yksi kokonainen tuotantojakso riippuen siitä, kumpi näistä on pidempi.

▼B

*37 artikla*

**Maan siirtämistä luonnonmukaiseen kotieläintuotantoon koskevat erityissäännöt**

1. Tämän asetuksen 36 artiklassa tarkoitettuja siirtymävaiheen sääntöjä sovelletaan tuotantoyksikön koko rehunviljelyalaan.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, siirtymävaiheen kesto voidaan lyhentää yhteen vuoteen sellaisten laidunten ja ulkojaloittelualueiden kohdalla, joilla laidunnetaan muita lajeja kuin kasvinsyöjiä. Tämän vaiheen kesto voidaan lyhentää kuuteen kuukauteen, jollei kyseistä maata ole käsitelty viimeisen vuoden aikana tuotteilla, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa.

▼B

*38 artikla*

**Eläimet ja eläintuotteet**

1. Jos tilalle on tuotu muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä asetuksen (EY) N:o 834/2007 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan ja tämän asetuksen 9 ja/tai 42 artiklan mukaisesti ja eläintuotteita on tarkoitus myydä luonnonmukaisina tuotteina, asetuksen (EY) N:o 834/2007 9, 10, 11 ja 14 artiklassa ja tämän asetuksen II osaston 2 luvussa ja tarvittaessa 42 artiklassa tarkoitettuja tuotantosääntöjä on pitänyt noudattaa vähintään:

a) 12 kuukauden ajan lihantuotantoon käytettävien hevos- ja nautaeläinten (mukaan luettuina puhveli- ja biisonilajit) osalta ja joka tapauksessa vähintään kolmen neljäsosan ajan niiden eliniästä;

b) 6 kuukauden ajan pienten märehtijöiden ja sikojen sekä maidontuotantoon käytettävien eläinten osalta;

c) 10 viikon ajan alle kolmen vuorokauden ikäisinä tilalle tuodun ja lihantuotantoon käytettävän siipikarjan osalta;

d) 6 viikon ajan munantuotantoon käytettävän siipikarjan osalta.

2. Jos tilalla on siirtymävaiheen alkaessa muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä, niistä peräisin olevat tuotteet voidaan katsoa asetuksen (EY) N:o 834/2007 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukaisesti luonnonmukaisiksi, jos siirtyminen koskee koko tuotantoyksikön kohdalla samanaikaisesti sekä kotieläintuotantoa, laitumia ja/tai mitä tahansa rehunviljelyyn käytettyä alaa, kokonaissiirtymävaiheen kesto olemassa olevien eläinten ja niiden jälkeläisten sekä laitumien ja/tai minkä tahansa rehunviljelyyn käytettävän alan osalta voidaan lyhentää 24 kuukauteen, jos eläimet ruokitaan pääosin tuotantoyksikön tuotteilla.

3. Mehiläishoidon tuotteet voidaan myydä siten, että niihin liitetään viittaus luonnonmukaiseen tuotantotapaan ainoastaan, jos luonnonmukaista tuotantoa koskevia sääntöjä on noudatettu vähintään yhden vuoden ajan.

4. Mehiläistarhojen siirtymävaihetta ei sovelleta sovellettaessa tämän asetuksen 9 artiklan 5 kohtaa.

5. Siirtymävaiheen aikana vaha on korvattava luonnonmukaisesta mehiläishoidosta peräisin olevalla vahalla.

▼M2

*38 a artikla*

**Vesiviljelyeläinten tuotanto**

1. Vesiviljelyn tuotantoyksiköihin on sovellettava seuraavia siirtymävaiheita seuraavanlaisissa, vesiviljelyeläimiä sisältävissä vesiviljelylaitoksissa:

a) laitoksissa, joita ei voida tyhjentää, puhdistaa ja desinfioida, siirtymävaiheen pituus on 24 kuukautta;

b) laitoksissa, jotka on tyhjennetty tai pidetty tyhjillään, siirtymävaiheen pituus on 12 kuukautta;

▼M2

c) laitoksissa, jotka on tyhjennetty, puhdistettu ja desinfioitu, siirtymävaiheen pituus on kuusi kuukautta;

d) avoimen veden laitoksissa, simpukanviljelylaitokset mukaan luettuina, siirtymävaiheen pituus on kolme kuukautta.

2. Toimivaltainen viranomainen voi päättää hyväksyä taannehtivasti siirtymävaiheeseen kuuluvaksi minkä tahansa aiemmin ilmoitetun jakson, jonka aikana laitoksia ei käsitelty sellaisilla tuotteilla tai altistettu sellaisille tuotteille, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa.

▼B

*6 LUKU*

***Poikkeukselliset tuotantosäännöt***

1 jakso

**Asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin ilmastollisiin, maantieteellisiin tai rakenteellisiin rajoitteisiin liittyvät poikkeukselliset tuotantosäännöt**

*39 artikla*

**Eläinten pitäminen kytkettyinä**

Sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan a alakohdan edellytyksiä toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa luvan pitää nautakarjaa pienillä tiloilla kytkettynä, jos karjaa ei ole mahdollista pitää niiden käyttäytymistarpeiden kannalta sopivissa ryhmissä edellyttäen, että se pääsee 14 artiklan 2 kohdan mukaisesti laitumelle laidunkaudella ja sillä on vähintään kahdesti viikossa pääsy ulkojaloittelualueille, jos laiduntaminen ei ole mahdollista.

*40 artikla*

**Rinnakkainen tuotanto**

1. Sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyjä edellytyksiä tuottajalla voi olla luonnonmukaista ja muuta kuin luonnonmukaista tuotantoa harjoittavia yksiköitä samalla alueella:

a) kun kyseessä on monivuotisten kasvien tuotanto, joka edellyttää vähintään kolmen vuoden viljelykautta ja jossa lajikkeita ei ole helppo erottaa toisistaan edellyttäen että seuraavat edellytykset täyttyvät:

   i) kyseinen tuotanto kuuluu siirtymäsuunnitelmaan, johon tuottaja on muodollisesti sitoutunut ja jossa kyseisten maa-alueiden viimeisen osuuden siirtäminen luonnonmukaiseen tuotantoon aloitetaan mahdollisimman pian mutta viimeistään viiden vuoden kuluessa;

▼B

ii) kaikkia kyseisestä yksiköstä saatuja tuotteita pidetään pysyvästi erillään asianmukaisilla toimenpiteillä;

iii) tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle on ilmoitettu jokaisen kyseisen tuotteen korjuusta vähintään 48 tuntia ennakolta;

iv) tuottaja ilmoittaa korjuun jälkeen valvontaviranomaiselle tai -laitokselle kyseisissä yksiköissä korjatut täsmälliset määrät ja erillään pitämisen varmistamiseksi toteutetut toimenpiteet;

v) toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt siirtymäsuunnitelman ja IV osaston 1 ja 2 luvussa tarkoitetut valvontatoimenpiteet; tämä hyväksyminen on vahvistettava vuosittain siirtymäsuunnitelman käynnistymisen jälkeen;

b) kun kyseessä ovat jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten hyväksymät maataloustutkimukseen tai muodolliseen koulutukseen tarkoitetut alueet ja edellyttäen, että a alakohdan ii, iii ja iv alakohdassa ja v alakohdan asiaa koskevassa osassa säädetyt edellytykset täyttyvät;

c) kun kyseessä on siementen, kasvullisesti lisätyn aineiston ja taimien tuotanto ja edellyttäen, että a alakohdan ii, iii ja iv alakohdassa ja v alakohdan asiaa koskevassa osassa säädetyt edellytykset täyttyvät;

d) kun kyseessä on ainoastaan laiduntamiseen käytetty nurmi.

2. Toimivaltainen viranomainen voi antaa maataloustutkimusta tai muodollista koulutusta harjoittaville tiloille luvan kasvattaa saman lajin eläimiä luonnonmukaisesti ja muulla tavoin kuin luonnonmukaisesti, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) yksikköjen eläimiä, eläintuotteita, lantaa ja rehuja pidetään pysyvästi erillään asianmukaisilla, tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle ennakolta ilmoitetuilla toimenpiteillä;

b) tuottaja ilmoittaa tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle ennakolta eläinten tai eläintuotteiden toimittamisesta tai myynnistä;

c) toimija ilmoittaa tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle yksiköissä tuotetut tarkat määrät ja kaikki ominaispiirteet, joiden avulla tuotteet voidaan tunnistaa, sekä vahvistaa, että tuotteiden pitämiseksi erillään on toteutettu toimenpiteitä.

*41 artikla*

**Mehiläishoitoyksiköiden hoito pölytyksen varmistamiseksi**

Sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyjä edellytyksiä toimijalla voi pölytyksen varmistamiseksi olla samalla tilalla luonnonmukaisia ja muita kuin luonnonmukaisia mehiläishoitoyksiköitä edellyttäen, että luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen kaikki vaatimukset täyttyvät, lukuun ottamatta mehiläistarhojen sijaintia koskevia säännöksiä. Tuolloin tuotetta ei saa myydä luonnonmukaisena.

▼B

Toimijan on pidettävä kirjaa tämän säännöksen käytöstä.

2 jakso

**Poikkeukselliset tuotantosäännöt, joita sovelletaan kun asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja luonnonmukaisesti tuotettuja tuotantopanoksia ei ole saatavilla**

*42 artikla*

**Muiden kuin luonnonmukaisesti kasvatettujen eläinten käyttö**

Sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyjä edellytyksiä ja toimivaltaisen viranomaisen ennakolta antamalla luvalla

a) kun parvi muodostetaan ensimmäistä kertaa, sitä uudistetaan tai se perustetaan uudelleen eikä luonnonmukaisesti kasvatettua siipikarjaa ole saatavilla riittävästi, siipikarjan luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön voidaan tuoda muulla tavalla kuin luonnonmukaisesti kasvatettua siipikarjaa edellyttäen, että munantuotantoon tarkoitetut kananuorikot ja lihantuotantoon tarkoitettu siipikarja ovat alle kolmen vuorokauden ikäisiä;

b) muulla tavalla kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja, enintään 18 viikon ikäisiä munantuotantoon tarkoitettuja kananuorikoita voidaan tuoda luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön ►**M22** 31 päivään joulukuuta 2021 ◄ asti, kun luonnonmukaisesti kasvatettuja kananuorikoita ei ole saatavilla ja edellyttäen, että 2 luvun 3 ja 4 jaksossa säädettyjä asiaa koskevia säännöksiä noudatetaan.

▼M8

*43 artikla*

**Muun kuin luonnonmukaisen kasvi- ja eläinperäisen valkuaisrehun käyttö tuotantoeläinten ruokinnassa**

Sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyjä edellytyksiä ja jos yksinomaan luonnonmukaisesta tuotannosta peräisin olevan valkuaisrehun saanti osoittautuu viljelijälle mahdottomaksi, sallitaan muun kuin luonnonmukaisen valkuaisrehun käyttö sioille ja siipikarjalle rajoitetussa määrin.

▼M22

Muiden kuin luonnonmukaisten rehujen sallittu enimmäisosuus 12 kuukaudessa on näillä lajeilla 5 prosenttia kalenterivuosina 2018, 2019, 2020 ja 2021

▼M8

Nämä luvut lasketaan vuosittain prosenttiosuutena maatalousperäisten rehujen sisältämästä kuiva-aineesta.

Toimijan on pidettävä kirjaa tämän säännöksen soveltamistarpeesta.

▼B

*44 artikla*

**Muun kuin luonnonmukaisen mehiläisvahan käyttö**

Uusissa tarhoissa tai siirtymävaiheen aikana muuta kuin luonnonmukaista mehiläisvahaa saa käyttää ainoastaan

a) kun luonnonmukaisesta mehiläishoidosta peräisin olevaa mehiläisvahaa ei ole saatavilla markkinoilla;

b) kun on todistettu, ettei siinä ole aineita, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa ja

c) edellyttäen, että se on kuorimavahaa.

*45 artikla*

**Sellaisten siementen ja sellaisen kasvullisen lisäysaineiston käyttö, jota ei ole saatu luonnonmukaisella tuotantotavalla**

1. Sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyjä edellytyksiä:

a) voidaan käyttää siemeniä ja kasvullista lisäysaineistoa, jotka on saatu tuotantoyksiköstä, joka on siirtymässä luonnonmukaiseen maatalouteen;

b) kun a alakohta ei ole sovellettavissa jäsenvaltiot voivat antaa luvan muiden kuin luonnonmukaisten siementen tai muun kuin luonnonmukaisen kasvullisen lisäysaineiston käytölle, jos niitä ei ole saatavilla luonnonmukaisesta tuotannosta. Muiden kuin luonnonmukaisten siementen ja siemenperunoiden käyttöön sovelletaan kuitenkin jäljempänä olevaa 2–9 kohtaa.

2. Muita kuin luonnonmukaisia siemeniä ja siemenperunoita voidaan käyttää edellyttäen, että niitä ei käsitellä muilla kuin 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti siementen käsittelyyn hyväksytyillä kasvinsuojeluaineilla, jollei jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ole määrännyt kemiallista käsittelyä neuvoston direktiivin 2000/29/EY ([1]) mukaisesti kasvien terveyteen liittyvistä syistä kaikille jonkin lajin lajikkeille alueella, jolla siemeniä tai siemenperunoita on tarkoitus käyttää.

3. Lajit, joiden osalta luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä tai siemenperunoita on saatavilla riittävästi monen lajikkeen osalta kaikkialla yhteisössä, vahvistetaan liitteessä X.

Liitteessä X luetelluille lajeille ei voida antaa 1 kohdan b alakohdan mukaista lupaa, jollei niiden käyttö ole perusteltua jostakin 5 kohdan d alakohdassa tarkoitetuista syistä.

4. Jäsenvaltiot voivat siirtää 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun luvan myöntämistä koskevan tehtävän jollekin niiden valvonnassa olevalle julkishallinnon elimelle tai asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklassa tarkoitetuille tarkastusviranomaisille tai -laitoksille.

([1]) EYVL L 169, 10.7.2000, s. 1.

▼B

5. Lupa käyttää siemeniä tai siemenperunoita, joita ei ole saatu luonnonmukaisella tuotantotavalla, voidaan myöntää ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

a) lajille, jota käyttäjä haluaa käyttää, ei ole rekisteröity lajikkeita 48 artiklassa tarkoitettuun tietokantaan;

b) yksikään toimittaja eli toimija, joka markkinoi siemeniä tai siemenperunoita muille toimijoille, ei pysty toimittamaan siemeniä tai siemenperunoita ennen kylvämistä tai istuttamista, vaikka käyttäjä on tilannut siemenet tai siemenperunat hyvissä ajoin;

c) lajiketta, jota käyttäjä haluaa käyttää, ei ole rekisteröity 48 artiklassa tarkoitettuun tietokantaan ja käyttäjä pystyy osoittamaan, ettei yksikään saman lajin rekisteröidyistä vaihtoehtoisista lajikkeista ole soveltuva ja että lupa on tämän vuoksi tärkeä hänen tuotantonsa kannalta;

d) se on perusteltua jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymää tutkimuskäyttöä, pienimuotoista kenttätutkimusta tai lajikkeiden suojelua varten.

6. Lupa on myönnettävä ennen kylvämistä.

7. Lupa voidaan myöntää ainoastaan yksittäisille käyttäjille yhden kauden ajaksi kerrallaan, ja luvista vastaavan viranomaisen tai laitoksen on rekisteröitävä hyväksytyt siementen tai siemenperunoiden määrät.

8. Poiketen siitä, mitä 7 kohdassa säädetään, jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi myöntää kaikille käyttäjille yleisen luvan:

a) tietylle lajille, jos ja siinä määrin kuin 5 kohdan a alakohdassa säädetty vaatimus täyttyy;

b) tietylle lajikkeelle, jos ja siinä määrin kuin 5 kohdan c alakohdassa säädetty vaatimus täyttyy.

Edellä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut luvat on merkittävä selkeästi 48 artiklassa tarkoitettuun tietokantaan.

9. Lupa voidaan myöntää ainoastaan kausina, joiden osalta tietokanta on päivitetty 49 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3 jakso

## Asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin luonnonmukaisesti kasvatettujen kotieläinten hoitoa koskeviin erityisongelmiin liittyvät poikkeukselliset tuotantosäännöt

*46 artikla*

### Luonnonmukaisesti kasvatettujen kotieläinten hoitoon liittyvät erityisongelmat

Lihantuotantoon tarkoitettuja täysikasvuisia nautoja voidaan loppulihotusvaiheessa pitää sisätiloissa edellyttäen, että sisälläpitojakso on pituudeltaan enintään yksi viidesosaa niiden elinajasta ja kaikissa tapauksissa enintään kolmen kuukauden ajan.

▼M1

3 a jakso

**Asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettujen erityisten tuotteiden ja aineiden käyttämistä jalostuksessa koskevat poikkeukselliset tuotantosäännöt**

*46 a artikla*

**Muun kuin luonnonmukaisen hiivauutteen lisääminen**

Jos asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan e alakohdan säännöksiä sovelletaan, luonnonmukaisen hiivan tuotannossa sallitaan, että kasvualustaan lisätään enintään 5 prosenttia muuta kuin luonnonmukaista hiivauutetta tai autolysaattia (kuiva-aineena laskettuna), jos toimijat eivät voi saada luonnonmukaisesti tuotettua hiivauutetta tai autolysaattia.

Luonnonmukaisen hiivauutteen tai autolysaatin saatavuutta tarkastellaan uudelleen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2013 tämän säännöksen poistamiseksi.

▼B

4 jakso

**Asetuksen (EY) N:o 834/2007 22 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettuihin hätätilanteisiin liittyvät poikkeukselliset tuotantosäännöt**

*47 artikla*

**Hätätilanteet**

Toimivaltainen viranomainen voi väliaikaisesti sallia:

▼M16

a) lauman tai parven uudistamisen tai uudelleen perustamisen muilla kuin luonnonmukaisilla eläimillä, kun eläinten kuolleisuus on suuri tautien tai hätätilanteiden seurauksena eikä luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä ole saatavilla ja edellyttäen, että muihin kuin luonnonmukaisesti kasvatettuihin eläimiin sovelletaan siirtymävaihetta;

▼B

b) mehiläistarhojen uudelleen muodostamisen muilla kuin luonnonmukaisilla mehiläisillä, kun mehiläisten kuolleisuus on suuri tautien tai hätätilanteiden seurauksena eikä luonnonmukaisia mehiläistarhoja ole saatavilla;

c) rajoitetun ajan ja erityisillä alueilla, että yksittäiset toimijat käyttävät muita kuin luonnonmukaisia rehuja, jos rehusato menetetään tai tuotannolle asetetaan rajoituksia erityisesti poikkeuksellisten sääilmiöiden, tartuntataudin puhkeamisen, myrkyllisten aineiden aiheuttaman saastumisen tai tulipalon vuoksi;

d) mehiläisten ruokkimisen luonnonmukaisesti tuotetulla hunajalla, luonnonmukaisesti tuotetulla sokerilla tai luonnonmukaisesti tuotetulla sokerisiirapilla meden tai mesikasteen tuotannon estävien pitkään kestävien poikkeuksellisten sääolojen tai hätätilanteiden vuoksi;

▼M7

e) rikkidioksidin käytön sellaiseen enimmäispitoisuuteen asti, joka vahvistetaan asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteen I B mukaisesti, jos jonakin satovuonna tietyllä maantieteellisellä alueella poikkeuksellisista sääolosuhteista johtuvat vakavat bakteeri- tai sienitaudit heikentävät rypäleiden terveydentilaa, minkä vuoksi viininvalmistajan on käytettävä vertailukelpoisen lopputuotteen saamiseksi enemmän rikkidioksidia kuin edellisvuosina;

▼M16

f) jos vesiviljelyeläinten kuolleisuus on suuri Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 508/2014 ([1]) 57 artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa luetelluista syistä, vesiviljelykantojen uudistamisen tai uudelleen perustamisen muilla kuin luonnonmukaisilla vesiviljelyeläimillä, jos luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä ei ole saatavilla ja edellyttäen, että luonnonmukaista tuotantotapaa noudatetaan vähintään tuotantojakson viimeisten kahden kolmanneksen aikana.

▼M7

Toimivaltaisen viranomaisen hyväksynnän saatuaan yksittäisten toimijoiden on pidettävä kirjaa edellä mainittujen poikkeusten käytöstä. Jäsenvaltion on ilmoitettava sille ensimmäisen kohdan c ja e alakohdan mukaisesti myönnetyt poikkeukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle.

▼B

*7 LUKU*

***Siementietokanta***

*48 artikla*

**Tietokanta**

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että käyttöön otetaan tietokanta, jossa luetellaan lajikkeet, joiden luonnonmukaisella tuotantomenetelmällä saatuja siemeniä tai siemenperunoita on saatavilla kyseisen jäsenvaltion alueella.

2. Tietokantaa ylläpitää joko jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tai jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten nimeämä viranomainen tai laitos, jäljempänä ’tietokannan ylläpitäjä’. Jäsenvaltiot voivat myös nimetä jonkin toisen maan viranomaisen tai yksityisen laitoksen.

3. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille tietokannan ylläpidosta vastaava viranomainen tai yksityinen laitos.

*49 artikla*

**Rekisteröinti**

1. Lajikkeet, joiden luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä tai siemenperunoita on saatavilla, on rekisteröitävä 48 artiklassa tarkoitettuun tietokantaan toimittajan pyynnöstä.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 508/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2328/2003, (EY) N:o 861/2006, (EY) N:o 1198/2006 ja (EY) N:o 791/2007 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1255/2011 kumoamisesta (EUVL L 149, 20.5.2014, s. 1).

▼B

2. Edellä olevan 45 artiklan 5 kohtaa sovellettaessa on katsottava, ettei tietokantaan rekisteröimättömiä lajikkeita ole saatavilla.

3. Kunkin jäsenvaltion on päätettävä kaikkien sen alueella viljeltyjen lajien tai lajiryhmien osalta, mihin aikaan vuodesta tietokantaa on säännöllisesti päivitettävä. Tietokannassa on oltava tätä päätöstä koskevat tiedot.

*50 artikla*

**Rekisteröintiedellytykset**

1. Rekisteröintiä varten toimittajan on:

a) osoitettava, että hänelle tai viimeisimmälle toimijalle, silloin kun toimittaja käy ainoastaan kauppaa esipakatuilla siemenillä tai siemenperunoilla, on tehty asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklassa tarkoitettu tarkastus;

b) osoitettava, että markkinoille saatettavat siemenet tai siemenperunat vastaavat siemeniin ja siemenperunoihin sovellettavia yleisiä vaatimuksia;

c) annettava käyttöön kaikki tämän asetuksen 51 artiklassa edellytetyt tiedot ja sitouduttava päivittämään ne tietokannan ylläpitäjän pyynnöstä tai silloin, kun päivitys on tarpeen tietojen luotettavuuden varmistamiseksi.

2. Tietokannan ylläpitäjä voi jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksynnän saatuaan hylätä toimittajan rekisteröintihakemuksen tai poistaa aiemmin hyväksytyn rekisteröinnin, jos toimittaja ei täytä 1 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia.

*51 artikla*

**Rekisteröidyt tiedot**

1. Edellä 48 artiklassa tarkoitetussa tietokannassa on oltava kaikkien rekisteröityjen lajikkeiden ja kaikkien toimittajien osalta vähintään seuraavat tiedot:

a) lajin tieteellinen nimi ja lajikenimi;

b) toimittajan tai hänen edustajansa nimi ja yhteystiedot;

c) alue, jolla toimittaja pystyy toimittamaan siemenet tai siemenperunat käyttäjälle tavanomaisen toimitusajan kuluessa;

d) maa, jossa lajike on testattu ja hyväksytty viljelykasvien ja vihannesten yhteistä lajikeluetteloa varten, tai alue, jolla tämä on tehty, viljelykasvilajien yleisestä lajikeluettelosta annetussa neuvoston direktiivissä 2002/53/EY ([1]) ja vihannesten siementen pitämisestä kaupan annetussa neuvoston direktiivissä 2002/55/EY ([2]) olevien määritelmien mukaisesti;

e) päivämäärä, josta alkaen siemenet tai siemenperunat ovat saatavilla;

f) asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklassa tarkoitetusta toimijan tarkastuksesta vastaavan tarkastusviranomaisen tai -laitoksen nimi ja/tai tunnusnumero.

([1]) EYVL L 193, 20.7.2002, s. 1.
([2]) EYVL L 193, 20.7.2002, s. 33.

▼B

2. Toimittajan on viipymättä ilmoitettava tietokannan ylläpitäjälle, jos jotakin tietokantaan rekisteröityä lajiketta ei ole enää saatavilla. Muutokset on syötettävä tietokantaan.

3. Edellä 1 kohdassa mainittujen tietojen lisäksi tietokannassa on oltava luettelo liitteessä X mainituista lajeista.

*52 artikla*

**Tiedonsaantioikeus**

1. Edellä 48 artiklassa tarkoitetun tietokannan tietojen on oltava siementen tai siemenperunoiden käyttäjien ja kaikkien muidenkin saatavilla ilmaiseksi internetistä. Jäsenvaltiot voivat päättää, että asetuksen (EY) N:o 834/2007 28 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti toiminnastaan ilmoittaneet käyttäjät voivat pyynnöstä saada tietokannan ylläpitäjältä otteen yhtä tai useampaa lajiryhmää koskevista tiedoista.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikille 1 kohdassa tarkoitetuille käyttäjille tiedotetaan vähintään kerran vuodessa järjestelmästä ja siitä, kuinka tiedot voi saada tietokannasta.

*53 artikla*

**Rekisteröintimaksu**

Rekisteröinnistä voidaan periä maksu, jonka on vastattava 48 artiklassa tarkoitetun tietokannan syöttö- ja ylläpitokustannuksia. Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä tietokannan ylläpitäjän perimän maksun suuruus.

*54 artikla*

**Vuosittainen raportti**

1. Edellä 45 artiklan mukaisesti lupien myöntämistä varten nimettyjen viranomaisten tai laitosten on rekisteröitävä kaikki luvat ja ilmoitettava nämä tiedot jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja tietokannan ylläpitäjälle annettavassa raportissa.

Raportissa on oltava kaikkien 45 artiklan 5 kohdan mukaisen luvan saaneiden lajien osalta seuraavat tiedot

a) lajin tieteellinen nimi ja lajikenimi;

b) 45 artiklan 5 kohdan a, b, c tai d alakohdassa tarkoitetut luvan perustelut;

c) lupien yhteismäärä;

d) kyseisten siementen tai siemenperunoiden kokonaismäärä;

e) 45 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kasvien terveystarkoituksia varten tehty kemiallinen käsittely.

2. Edellä 45 artiklan 8 kohdan mukaisten lupien osalta raportissa on oltava tämän artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetut tiedot ja lupien voimassaoloaika.

▼B

*55 artikla*

**Tiivistelmä**

Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on ennen kunkin vuoden 31 päivää maaliskuuta kerättävä raportit ja lähetettävä komissiolle ja muille jäsenvaltioille tiivistelmä kaikista jäsenvaltion edellisen kalenterivuoden aikana myöntämistä luvista. Raportissa on oltava 54 artiklassa mainitut tiedot. Tiedot julkaistaan 48 artiklassa tarkoitetussa tietokannassa. Toimivaltainen viranomainen voi antaa raporttien keräämisen tietokannan ylläpitäjän tehtäväksi.

*56 artikla*

**Pyynnöstä toimitettavat tiedot**

Jonkin jäsenvaltion tai komission pyynnöstä on muille jäsenvaltioille tai komissiolle toimitettava yksityiskohtaiset tiedot yksittäistapauksissa myönnetyistä luvista.

III OSASTO

**MERKINNÄT**

*1 LUKU*

▼M3

***Euroopan unionin luonnonmukaisen tuotannon tunnus***

*57 artikla*

**EU:n luomutunnus**

Euroopan unionin luonnonmukaisen tuotannon tunnuksen, jäljempänä ”EU:n luomutunnus”, on asetuksen (EY) N:o 834/2007 25 artiklan 3 kohdan mukaisesti oltava tämän asetuksen liitteessä XI olevassa A osassa esitetyn mallin mukainen.

▼M4

EU:n luomutunnusta saa käyttää merkinnöissä vain, jos asianomaisen tuotteen ovat tuottaneet asetuksen (EY) N:o 834/2007, komission asetuksen (EY) N:o 1235/2008 ([1]) ja tämän asetuksen säännösten mukaisesti toimijat, jotka noudattavat asetuksen (EY) N:o 834/2007 27, 28, 29, 32 ja 33 artiklassa tarkoitetun valvontajärjestelmän vaatimuksia.

▼B

*58 artikla*

**Tunnusnumeron käyttöä ja alkuperää koskevat edellytykset**

1. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 24 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu tarkastusviranomaisen tai -laitoksen tunnusnumero on ilmoitettava seuraavasti:

a) aluksi mainitaan jäsenvaltion tai kolmannen maan lyhenne kansainvälisessä standardissa ISO 3166 (*Codes for the representation of names of countries and their subdivisions*) määriteltyjen kaksikirjaimisten maakoodien mukaisesti;

([1]) EUVL L 334, 12.12.2008, s. 25.

▼M3

b) tämän jälkeen tulee asetuksen (EY) N:o 834/2007 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ilmaus, joka viittaa luonnonmukaiseen tuotantotapaan tämän asetuksen liitteessä XI olevan B.2 kohdan mukaisesti;

c) tämän jälkeen tulee komission tai jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tämän asetuksen liitteessä XI olevan B.3 kohdan mukaisesti päättämä viitenumero; ja

d) jos merkinnässä käytetään EU:n luomutunnusta, tunnusnumero sijoitetaan samaan näkökenttään sen kanssa.

▼B

2. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 24 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu maininta siitä, missä tuotteen maatalousperäiset raaka-aineet on tuotettu, sijoitetaan välittömästi 1 kohdassa tarkoitetun tunnusnumeron alapuolelle.

*2 LUKU*

***Rehujen merkintöjä koskevat erityiset vaatimukset***

▼M8

*59 artikla*

**Soveltamisala, tavaramerkkien käyttö ja myyntinimitykset**

Tätä lukua ei sovelleta lemmikkieläinten ruokiin eikä turkiseläinten rehuihin.

Tavaramerkkejä tai myyntinimityksiä, joissa on asetuksen (EY) N:o 834/2007 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu merkintä, voidaan käyttää ainoastaan, jos kaikki kasvi- ja eläinperäiset ainesosat ovat peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta ja vähintään 95 prosenttia tuotteen kuiva-aineesta koostuu tällaisista ainesosista.

*60 artikla*

**Jalostettuja rehuja koskevat merkinnät**

1. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ilmaisuja ja EU:n luomutunnusta saa käyttää jalostetuissa rehuissa edellyttäen, että kaikki seuraavat vaatimukset täyttyvät:

a) jalostetut rehut täyttävät asetuksen (EY) N:o 834/2007 ja erityisesti sen 14 artiklan 1 kohdan d alakohdan iv ja v alakohdan säännökset tuotantoeläinten osalta tai sen 15 artiklan 1 kohdan d alakohdan säännökset vesiviljelyeläinten osalta sekä 18 artiklan säännökset;

b) jalostetut rehut täyttävät tämän asetuksen ja erityisesti sen 22 ja 26 artiklan säännökset;

c) kaikki jalostettujen rehujen sisältämät kasvi- ja eläinperäiset ainesosat on tuotettu luonnonmukaisesti;

d) vähintään 95 prosenttia tuotteen kuiva-aineesta koostuu luonnonmukaisesti tuotetuista maataloustuotteista.

▼M8

2. Jollei 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyistä vaatimuksista muuta johdu, seuraava maininta sallitaan, jos tuote sisältää luonnonmukaisesti tuotettuja rehuaineita ja/tai luonnonmukaisen maatalouden siirtymävaiheessa saatuja rehuaineita ja/tai tämän asetuksen 22 artiklassa mainittuja tuotteita eri määrinä:

”voidaan käyttää luonnonmukaisessa tuotannossa asetuksen (EY) N:o 834/2007 ja (EY) N:o 889/2008 mukaisesti”.

▼B

*61 artikla*

**Merkintöjen käyttöä jalostetuissa rehuissa koskevat edellytykset**

1. Edellä 60 artiklassa säädetyn merkinnän on vastattava seuraavia edellytyksiä:

a) sen on oltava erillinen neuvoston direktiivin 79/373/ETY ([1]) 5 artiklassa tai neuvoston direktiivin 96/25/EY ([2]) 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista maininnoista;

b) se ei saa olla väriltään, kooltaan tai kirjasinmerkiltään selvemmin erottuva kuin direktiivin 79/373/ETY 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja direktiivin 96/25/EY 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu rehun kuvaus tai nimi;

c) samaan kenttään on liitettävä kuiva-aineeseen perustuen maininta, josta ilmenee:

i) luonnonmukaisesti tuotettujen rehuaineiden prosenttiosuus;

ii) luonnonmukaisen maatalouden siirtymävaiheessa saatujen rehuaineiden prosenttiosuus;

iii) i ja ii alakohdan soveltamisalaan kuulumattomien rehuaineiden prosenttiosuus;

iv) maatalousperäisten rehujen kokonaisprosenttiosuus;

d) siihen on liitettävä luettelo luonnonmukaisesti tuotettujen rehuaineiden nimistä;

e) siihen on liitettävä luettelo luonnonmukaisen tuotannon siirtymävaiheessa saatujen rehuaineiden nimistä.

2. Edellä 60 artiklassa tarkoitettuun merkintään voidaan myös liittää maininta vaatimuksesta käyttää rehuja 21 ja 22 artiklan mukaisesti.

([1]) EYVL L 86, 6.4.1979, s. 30.
([2]) EYVL L 125, 23.5.1996, s. 35.

▼B

*3 LUKU*

***Muut merkintöjä koskevat erityiset vaatimukset***

*62 artikla*

**Luonnonmukaiseen tuotantoon johtavan siirtymävaiheen kasviperäiset tuotteet**

Luonnonmukaiseen tuotantoon johtavan siirtymävaiheen kasviperäisiin tuotteisiin voidaan liittää ilmaisu ”luonnonmukaiseen maatalouteen siirtymässä oleva tuote” edellyttäen, että

a) siirtymävaihe on kestänyt vähintään 12 kuukautta ennen sadonkorjuuta;

b) ilmaisu ei saa olla väriltään, kooltaan eikä kirjasintyypiltään huomiota herättävämpi kuin tuotteen myyntinimitys, ja koko ilmaisun kirjainten on oltava samankokoisia;

c) tuote sisältää ainoastaan yhden maataloudesta peräisin olevan kasviperäisen aineosan;

d) ilmaisuun on liitetty asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 10 kohdassa tarkoitettu tarkastusviranomaisen tai -laitoksen tunnusnumero.

IV OSASTO

**TARKASTUKSET**

*1 LUKU*

***Valvonnan vähimmäisvaatimukset***

*63 artikla*

**Valvontajärjestelmä ja toimijan sitoumus**

1. Kun valvontajärjestelmää aletaan soveltaa, toimijan on laadittava ja pidettävä sen jälkeen ajan tasalla seuraavat:

a) yksikön ja/tai tuotantopaikkojen ja/tai toiminnan täydellinen kuvaus;

b) kaikki käytännön toimenpiteet, jotka on toteutettava yksikkö- ja/tai tuotantopaikka- ja/tai toimintatasolla, jotta varmistetaan luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen noudattaminen;

c) varotoimenpiteet, jotka on toteutettava muiden kuin sallittujen tuotteiden tai aineiden aiheuttaman kontaminaatiovaaran vähentämiseksi, sekä puhdistustoimenpiteet, jotka on toteutettava varastointipaikoissa ja koko tuotantoketjussa;

▼M6

d) käytetyn tuotantomenetelmän erityispiirteet, jos toimija aikoo pyytää 68 artiklan 2 kohdan mukaista asiakirjaselvitystä.

▼B

Tarvittaessa ensimmäisessä alakohdassa säädetty kuvaus ja säädetyt toimenpiteet voivat olla osa toimijan käyttöön ottamaa laatujärjestelmää.

▼B

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu kuvaus ja siinä tarkoitetut toimenpiteet on sisällytettävä ilmoitukseen, jonka vastaava toimija allekirjoittaa. Lisäksi tähän ilmoitukseen on sisällyttävä toimijan sitoumus:

a) toimia luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisesti;

b) hyväksyä seuraamuksena rikkomisesta tai sääntöjenvastaisuudesta luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisten toimenpiteiden soveltaminen;

c) sitoutua ilmoittamaan asiasta tuotteen ostajille kirjallisesti sen varmistamiseksi, että luonnonmukaiseen tuotantotapaan viittaavat merkinnät poistetaan kyseisestä tuotannosta;

▼M9

d) hyväksyä silloin kun toimijan ja/tai kyseisen toimijan alihankkijoiden tarkastukset tekee eri tarkastusviranomainen tai -laitos asianomaisen jäsenvaltion valvontajärjestelmän mukaisesti, tietojenvaihto kyseisten viranomaisten tai laitosten välillä;

e) hyväksyä silloin kun toimija ja/tai toimijan alihankkija vaihtaa tarkastusviranomaista tai -laitosta, tietojenvaihto kyseisten viranomaisten tai laitosten välillä;

f) suostua ilmoittamaan valvontajärjestelmästä poistumisestaan välittömästi asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle ja tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle;

g) hyväksyä, että valvontajärjestelmästä poistuneen toimijan valvontatiedostoa säilytetään vähintään viiden vuoden ajan;

h) suostua ilmoittamaan asianomaiselle tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle tai asianomaisille tarkastusviranomaisille tai -laitoksille omien tuotteidensa tai muilta toimijoilta tai alihankkijoilta saamiensa tuotteiden luonnonmukaisuuteen vaikuttavista sääntöjenvastaisuuksista ja sääntöjen rikkomisista.

▼B

Tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen on tarkastettava ensimmäisessä alakohdassa säädetty ilmoitus ja laadittava raportti, jossa todetaan mahdolliset puutteet ja luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen noudattamatta jättäminen. Toimijan on varmennettava tämä raportti allekirjoituksellaan ja toteutettava tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

3. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 28 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi toimijan on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle seuraavat tiedot:

a) toimijan nimi ja osoite;

b) niiden tuotantopaikkojen ja tarvittaessa lohkojen sijainti (maarekisteritiedot), joilla toiminta tapahtuu;

c) toimintojen ja tuotteiden luonne;

d) toimijan sitoumus toimia asetuksen (EY) N:o 834/2007 ja tämän asetuksen mukaisesti;

e) maatilan osalta päivä, jona tuottaja lakkasi käyttämästä tuotteita, joiden käyttö kyseisillä lohkoilla ei ole sallittua luonnonmukaisessa tuotannossa;

f) sen hyväksytyn tarkastuslaitoksen nimi, jolle toimija on antanut toimintansa tarkastettavaksi, jos jäsenvaltio on toteuttanut valvontajärjestelmän tällaisia laitoksia hyväksymällä.

▼B

*64 artikla*

**Muutokset valvontajärjestelmää sovellettaessa**

Vastaavan toimijan on ilmoitettava hyvissä ajoin tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle muutoksista 63 artiklassa tarkoitettuun kuvaukseen tai tarkoitettuihin toimenpiteisiin sekä 70, 74, 80, 82, 86 ja 88 artiklassa säädettyihin valvontajärjestelmän käyttöönottoa koskeviin vaatimuksiin.

*65 artikla*

**Tarkastuskäynnit**

1. Tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on tarkastettava kaikki toimijat fyysisesti vähintään kerran vuodessa.

▼M9

2. Tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on otettava näytteitä ja analysoitava ne sellaisten tuotteiden havaitsemiseksi, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa, tai sellaisten tuotantomenetelmien tarkastamiseksi, jotka eivät ole luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisia, tai tuotteiden, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa, mahdollisesti aiheuttaman kontaminaation havaitsemiseksi. Tarkastusviranomaisen tai -laitoksen vuosittain ottamien ja analysoimien näytteiden määrän on vastattava vähintään viittä prosenttia sen valvomien toimijoiden lukumäärästä. Toimijoiden valinta näytteenottoa varten perustuu luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen noudattamatta jättämisen riskistä tehtyyn yleisarvioon. Yleisarviossa on otettava huomioon kaikki tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheet.

Aina kun tarkastusviranomainen tai -laitos epäilee käytettävän tuotteita tai menetelmiä, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa, sen on otettava näytteitä analysoitaviksi. Tällöin ei sovelleta otettavien ja analysoitavien näytteiden vähimmäismäärää.

Tarkastusviranomainen tai -laitos voi ottaa näytteitä ja analysoida ne myös muissa tapauksissa sellaisten tuotteiden havaitsemiseksi, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa, tai sellaisten tuotantomenetelmien toteamiseksi, jotka eivät ole luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisia, tai sellaisten tuotteiden, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa, mahdollisesti aiheuttaman kontaminaation havaitsemiseksi.

▼B

3. Jokaisesta tarkastuskäynnistä on laadittava tarkastuskertomus, jonka yksiköstä vastaava toimija tai tämän edustaja varmentaa nimikirjoituksellaan.

4. Lisäksi tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on tehtävä pääasiallisesti ilmoittamatta satunnaisia tarkastuskäyntejä, jotka perustuvat yleiseen arvioon luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen noudattamatta jättämisen riskistä ottaen huomioon ainakin edellisten tarkastusten tulokset, kyseisten tuotteiden määrä ja riski tuotteiden vaihtamisesta.

*66 artikla*

**Kirjanpitoasiakirjat**

1. Yksikössä tai tuotantopaikoissa on pidettävä varastosta ja varoista kirjanpitoa, jonka avulla toimija voi määritellä ja tarkastusviranomainen tai -laitos voivat tarkastaa:

a) toimittajan sekä tuotteiden myyjän tai viejän, jos nämä eivät ole samalla toimittajia;

▼B

b) yksikköön toimitettujen luonnonmukaisten tuotteiden luonteen ja määrät ja tarvittaessa kaikki ostetut ainekset ja niiden käytön sekä tarvittaessa rehuseosten koostumuksen;

c) toimitilojen varastoissa olevien luonnonmukaisten tuotteiden luonteen ja määrät;

d) yksiköstä, ensimmäisen vastaanottajan tiloista tai varastointitiloista toimitettujen tuotteiden luonteen, määrät, vastaanottajat sekä muut ostajat kuin lopulliset kuluttajat, jos nämä eivät ole samalla vastaanottajia;

e) kun kyseessä ovat toimijat, jotka eivät varastoi tai käsittele fyysisesti luonnonmukaisia tuotteita, ostettujen ja myytyjen luonnonmukaisten tuotteiden luonteen, määrät ja toimittajat sekä tuotteiden myyjät tai viejät, jos nämä eivät ole samalla toimittajia, sekä tuotteiden ostajat ja vastaanottajat, jos nämä eivät ole samalla ostajia.

2. Kirjanpitoasiakirjojen on lisäksi sisällettävä luonnonmukaisten tuotteiden vastaanoton yhteydessä tehdyn tarkastuksen tulokset ja kaikki muut tarkastusviranomaisen tai -laitoksen vaatimat tiedot asianmukaisen tarkastuksen suorittamiseksi. Kirjanpitoon sisällytettävät tiedot on osoitettava oikeiksi asianmukaisilla tositteilla. Kirjanpidosta on käytävä ilmi tuotantopanosten ja tuotoksen tase.

3. Kun toimijalla on useita tuotantoyksikköjä samalla alueella, niihin yksiköihin, jotka tuottavat muita kuin luonnonmukaisia tuotteita ja tuotantopanosten varastointitiloihin, on myös sovellettava valvontaa koskevia vähimmäisvaatimuksia.

*67 artikla*

**Pääsy tiloihin**

1. Toimijan on:

a) päästettävä tarkastusviranomainen tai -laitos tarkastamaan yksikön kaikki osat ja kaikki tuotantopaikat sekä kirjanpito ja siihen liittyvät tositteet;

b) annettava tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle kaikki tarkastusta varten kohtuudella tarvittavat tiedot;

c) annettava pyynnöstä tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle omien laadunvarmistusohjelmiensa tulokset.

2. Edellä 1 kohdassa säädettyjen vaatimusten lisäksi tuojien ja ensimmäisten vastaanottajien on annettava 84 artiklassa tarkoitetut tuontilähetyksiä koskevat tiedot.

▼M6

*68 artikla*

**Asiakirjaselvitys**

1. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi tarkastusviranomaisten ja -laitosten on käytettävä tämän asetuksen liitteessä XII vahvistettua asiakirjaselvitysmallia.

▼M9

Käytettäessä asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua sähköistä sertifiointia asiakirjaselvityksen kohtaan 8 ei vaadita allekirjoitusta, jos väärinkäytöltä suojattu sähköinen menetelmä todistaa asiakirjaselvityksen aitouden muulla tavalla.

▼M6

2. Tarkastusviranomaisten ja -laitosten on annettava käytetyn tuotantomenetelmän erityispiirteistä täydentävä asiakirjaselvitys käyttämällä liitteessä XII a vahvistettua täydentävää asiakirjaselvitysmallia, jos toimija, johon sovelletaan 1 kohdassa tarkoitettujen tarkastusviranomaisten ja -laitosten tarkastuksia, sitä pyytää asianomaisten tarkastusviranomaisten ja -laitosten asettamassa määräajassa.

Liitteessä XII a esitetyn täydentävän asiakirjaselvityksen mallin kohdassa 2 on oltava jokin liitteessä XII b luetelluista maininnoista.

▼B

*69 artikla*

**Myyjän antama ilmoitus**

Asetuksen (EY) N:o 834/2007 9 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi myyjän antama ilmoitus siitä, ettei toimitettuja tuotteita ole tuotettu muuntogeenisistä organismeista eivätkä ne ole muuntogeenisten organismien tuottamia, voi olla tämän asetuksen liitteessä XIII olevan mallin mukainen.

*2 LUKU*

***Maataloustuotannosta tai keräilystä peräisin olevia kasveja ja kasvituotteita koskevat erityiset valvontavaatimukset***

*70 artikla*

**Valvontajärjestelmä**

1. Edellä 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun yksikön toiminnan täydelliseen kuvaukseen sovelletaan seuraavaa:

a) se on laadittava, vaikka toimijan toiminta rajoittuisi ainoastaan luonnonvaraisten kasvien keruuseen;

b) siitä on käytävä ilmi varastointi- ja tuotantopaikat sekä viljelylohkot ja/tai keräilyalueet ja tarvittaessa tuotantopaikat, joissa tiettyjä jalostus- ja/tai pakkaamistoimia suoritetaan; ja

c) siinä on täsmennettävä päivä, jona kyseisillä lohkoilla ja/tai keräilyalueilla on viimeksi käytetty tuotteita, joiden käyttö ei ole luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaista.

2. Luonnonvaraisia kasveja kerättäessä 63 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin käytännön toimenpiteisiin on sisällyttävä kolmansien osapuolten antamat takeet, joiden avulla toimija voi osoittaa, että asetuksen (EY) N:o 834/2007 12 artiklan 2 kohdan säännöksiä noudatetaan.

*71 artikla*

**Tiedonannot**

Toimijan on tarkastusviranomaisen tai -laitoksen osoittamaan päivään mennessä ilmoitettava vuosittain tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle kasvituotteidensa tuotantosuunnitelma lohkoittain eriteltynä.

▼B

*72 artikla*

**Kasvintuotantoa koskevat tiedot**

Kasvintuotantoa koskevat tiedot on koottava rekisteriin ja säilytettävä tilalla sellaisessa paikassa, että ne ovat jatkuvasti tarkastusviranomaisten tai -laitosten saatavilla. Edellä 71 artiklassa tarkoitettujen tietojen lisäksi rekisterissä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

a) lannoitteiden käyttö: käyttöpäivä, lannoitteen tyyppi ja määrä, kyseiset lohkot;

b) kasvinsuojeluaineiden käyttö: käsittelyn syy ja käsittelypäivä, tuotetyyppi, käsittelytapa;

c) maatilan tuotantopanosten osto: ostopäivä, ostetun tuotteen tyyppi ja määrä;

d) sato: korjuupäivä, tyyppi ja luonnonmukaisen tai siirtymävaiheessa olevan kasvintuotannon määrä.

*73 artikla*

**Saman toimijan hoitamat useat tuotantoyksiköt**

Kun toimijalla on useita tuotantoyksikköjä samalla alueella, niihin yksiköihin, jotka tuottavat muita kuin luonnonmukaisia viljelykasveja ja tuotantopanosten varastointitiloihin, on myös sovellettava 1 luvussa ja tämän osaston tässä luvussa säädettyjä yleisiä ja erityisiä valvontavaatimuksia.

▼M2

*2 a LUKU*

***Merileviä koskevat erityiset valvontavaatimukset***

*73 a artikla*

**Merileviä koskeva valvontajärjestelmä**

Kun valvontajärjestelmää aletaan soveltaa erityisesti merileviin, 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun tuotantopaikan täydellisen kuvauksen on sisällettävä:

a) maalla ja meressä olevien laitteiden täydellinen kuvaus;

b) tarvittaessa 6 b artiklan 3 kohdassa esitetty ympäristöarviointi;

c) tarvittaessa 6 b artiklan 4 kohdassa esitetty kestävä hoitosuunnitelma;

d) luonnonvaraisten merilevien osalta täydellinen kuvaus ja kartta rannikolla ja meressä sijaitsevista korjuualueista ja maa-alueista, joilla toteutetaan korjuun jälkeisiä toimia.

*73 b artikla*

**Merilevien tuotantoa koskevat tiedot**

1. Toimijan on koottava merilevien tuotantoa koskevat tiedot rekisteriin ja säilytettävä se viljelylaitoksessa sellaisessa paikassa, että se on jatkuvasti tarkastusviranomaisten tai -laitosten saatavilla. Rekisterissä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

a) lajiluettelo, korjuupäivä ja korjattu määrä;

▼M2

b) käytettyjen lannoitteiden käyttöpäivä, tyyppi ja määrä.

2. Luonnonvaraisten merilevien korjuun osalta rekisteriin on merkittävä myös:

a) kunkin lajin aiempi korjuutoiminta nimetyillä kasvualustoilla;

b) satoarvio (määrät) kasvukautta kohden;

c) kasvualustojen mahdolliset pilaantumislähteet;

d) kunkin kasvualustan kestävä vuotuinen tuotto.

▼B

*3 LUKU*

***Eläintuotannosta peräisin olevia eläimiä ja eläintuotteita koskevat valvontavaatimukset***

*74 artikla*

**Valvontajärjestelmä**

1. Kun valvontajärjestelmää aletaan soveltaa erityisesti kotieläintuotantoon, 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun yksikön toiminnan täydellisen kuvauksen on sisällettävä:

a) täydellinen kuvaus muun muassa eläinsuojista, laitumista ja ulkojaloittelualueista ja tarvittaessa varastointi-, pakkaus- ja jalostustiloista, eläintuotteista, raaka-aineista ja tuotantopanoksista;

b) karjanlannan varastointijärjestelmän täydellinen kuvaus.

2. Edellä 63 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin käytännön toimenpiteisiin on sisällytettävä:

a) karjanlannan levitystä koskeva suunnitelma, josta on sovittu tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen kanssa, ja kasvintuotantoon tarkoitettujen alueiden täydellinen kuvaus;

b) tarvittaessa karjanlannan levityksen osalta muiden luonnonmukaista tuotantoa koskevia sääntöjä noudattavien tilojen kanssa tehdyt 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut kirjalliset sopimukset;

c) luonnonmukaista kotieläintuotantoa harjoittavan yksikön eläinten hoitosuunnitelma.

*75 artikla*

**Eläinten tunnistetiedot**

Eläimet on tunnistettava pysyvällä tavalla kullekin lajille soveltuvaa menetelmää käyttäen siten, että suurten nisäkkäiden osalta merkitään yksittäiset eläimet ja siipikarjan sekä pienten nisäkkäiden osalta yksittäiset eläimet tai erät.

▼B

*76 artikla*

**Eläimiä koskevat tiedot**

Eläimiä koskevat tiedot on koottava rekisteriin ja säilytettävä tilalla sellaisessa paikassa, että ne ovat jatkuvasti tarkastusviranomaisten tai -laitosten saatavilla. Kyseiseen rekisteriin on sisällyttävä karjan tai parven hoitotavan täydellinen kuvaus, joka sisältää vähintään seuraavat tiedot:

a) tilalle tuotavat eläimet: alkuperä ja saapumispäivä, siirtymävaihe, tunnistemerkki ja suoritetut eläinlääkinnälliset toimenpiteet;

b) tilalta vietävät eläimet: ikä, lukumäärä, paino teuraseläinten osalta, tunnistemerkki ja määräpaikka;

c) tiedot kuolleista eläimistä ja tähän johtaneet syyt;

d) rehut: tyyppi, täydennysrehut mukaan luettuina, eri rehuaineiden osuudet rehuannoksessa, ajat, jolloin eläimet voivat liikkua vapaasti jaloittelualueilla, vuodenaikojen mukainen siirtyminen laitumelta toiselle, jos mahdollisuutta on rajoitettu;

e) tautien ennaltaehkäisy, hoitotoimenpiteet ja eläinlääkinnälliset hoidot: hoitopäivä, yksityiskohtainen taudinmääritys, annostus; hoitoon käytetty valmiste, maininta vaikuttavista lääkeaineosista, hoitomenetelmä, eläinlääkärin hoitoa varten määräämä lääkitys perusteluineen ja varoaika, joka on odotettava ennen kuin eläintuotteita voidaan pitää kaupan luonnonmukaisina tuotteina.

*77 artikla*

**Eläinlääkkeitä koskevat valvontatoimenpiteet**

Aina eläinlääkkeitä käytettäessä tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle on ilmoitettava 76 artiklan e alakohdan mukaiset tiedot ennen kuin eläimiä tai eläintuotteita voidaan pitää kaupan luonnonmukaisina tuotteina. Hoidetut eläimet on tunnistettava selkeästi. Suurten eläinten osalta on merkittävä yksittäiset eläimet. Siipikarjan ja pienten eläinten sekä mehiläisten osalta on merkittävä yksittäiset eläimet, erä tai mehiläispesä.

*78 artikla*

**Mehiläishoidon erityiset valvontatoimenpiteet**

1. Mehiläistenhoitajan on toimitettava tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle asianmukaista mittakaavaa käyttäen kartalle tehty selvitys pesien sijoituspaikoista. Jos tällaisia alueita ei ole määritelty 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti, mehiläistenhoitajan on toimitettava tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle asianmukaiset todisteet, tarvittaessa asianmukaiset analyysit mukaan luettuina, siitä, että hänen yhdyskuntiensa käytettävissä olevat alueet ovat tässä asetuksessa säädettyjen edellytysten mukaisia.

2. Ruokinnan käytön osalta mehiläistarhoja koskeviin tietoihin on sisällytettävä seuraavat: tuotetyyppi, päivämäärät, määrät ja pesät, joissa sitä on käytetty.

▼B

3. Aina eläinlääkkeitä käytettäessä on pidettävä kirjaa ja ilmoitettava tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle valmistetyyppi, vaikuttavat lääkeaineosat mukaan luettuina, ja yksityiskohtainen taudinmääritys, annostus, antotapa, hoidon kesto ja lainmukainen varoaika ennen kuin tuotteita voidaan pitää kaupan luonnonmukaisina tuotteina.

4. Mehiläistarhan sijaintipaikasta ja pesien tunnistemerkinnöistä on pidettävä kirjaa. Tarhojen siirrosta on ilmoitettava tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle tarkastusviranomaisen tai -laitoksen kanssa sovittavassa määräajassa.

5. Erityisesti on varmistettava mehiläishoidon tuotteiden keruun, käsittelyn ja varastoinnin asianmukaisuus. Kaikista näiden vaatimusten täyttämiseen liittyvistä toimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

6. Pesäosastojen poistamisesta ja hunajan keräämistoimista on pidettävä kirjaa.

*79 artikla*

**Saman toimijan hoitamat useat tuotantoyksiköt**

Kun toimijalla on 17 artiklan 1 kohdan sekä 40 ja 41 artiklan mukaisesti useita tuotantoyksikköjä, myös niihin yksiköihin, jotka tuottavat muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja eläimiä tai muita kuin luonnonmukaisia eläintuotteita, on sovellettava tämän osaston 1 luvussa ja tässä luvussa säädettyä valvontajärjestelmää.

▼M2

*3 a LUKU*

***Vesiviljelyeläinten tuotantoa koskevat erityiset valvontavaatimukset***

*79 a artikla*

**Vesiviljelyeläinten tuotantoa koskeva valvontajärjestelmä**

Kun otetaan ensimmäistä kertaa käyttöön erityisesti vesiviljelyeläinten tuotantoon tarkoitettu valvontajärjestelmä, 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun yksikön toiminnan täydellisen kuvauksen on sisällettävä:

a) maalla ja meressä olevien laitteiden täydellinen kuvaus;

b) tarvittaessa 6 b artiklan 3 kohdassa esitetty ympäristöarviointi;

c) tarvittaessa 6 b artiklan 4 kohdassa esitetty kestävä hoitosuunnitelma;

d) nilviäisten osalta tiivistelmä 25 q artiklan 2 kohdassa vaaditusta erityisestä kestävää hoitosuunnitelmaa koskevasta luvusta.

*79 b artikla*

**Vesiviljelyeläinten tuotantoa koskevat tiedot**

Toimijan on koottava tuotantoa koskevat tiedot rekisteriin, pidettävä se ajan tasalla ja säilytettävä viljelylaitoksessa sellaisessa paikassa, että se on jatkuvasti tarkastusviranomaisten tai -laitosten saatavilla. Siinä on oltava seuraavat tiedot:

▼M2

a) laitokseen saapuvien eläinten alkuperä, saapumispäivä ja niihin sovellettava siirtymäkausi;

b) laitoksesta lähtevien eläinten erän numero, ikä, paino ja määräpaikka;

c) tiedot kalojen karkaamisista;

d) kalojen osalta rehun tyyppi ja määrä sekä karppien ja niiden lähilajien osalta kirjanpito lisärehun käytöstä;

e) eläinlääkinnälliset hoidot sekä yksityiskohtaiset tiedot niiden tarkoituksesta, hoitopäivästä, hoitomenetelmästä, tuotetyypistä ja varoajasta;

f) tautien ehkäisytoimenpiteet sekä yksityiskohtaiset tiedot viljelytauosta, puhdistuksesta ja veden käsittelystä.

*79 c artikla*

**Simpukoihin sovellettavat erityiset tarkastuskäynnit**

Simpukantuotantolaitoksiin on tehtävä tarkastuskäyntejä ennen biomassan maksimituotannon aloittamista ja sen aikana.

*79 d artikla*

**Useat saman toimijan hoitamat tuotantoyksiköt**

Kun toimijalla on 25 c artiklan mukaisesti useita tuotantoyksikköjä, myös niihin yksiköihin, jotka tuottavat muita kuin luonnonmukaisesti kasvatettuja vesiviljelyeläimiä, on sovellettava 1 luvussa ja tässä luvussa säädettyä valvontajärjestelmää.

▼B

*4 LUKU*

***►M2 Kasvi-, merilevä-, eläin- ja vesiviljelyeläintuotteiden sekä niitä sisältävien elintarvikkeiden valmistusyksikköjä koskevat valvontavaatimukset ◄***

*80 artikla*

**Valvontajärjestelmä**

Kun kyseessä ovat yksiköt, jotka harjoittavat valmistusta omaan lukuunsa tai kolmannen osapuolen lukuun, ja erityisesti yksiköt, jotka harjoittavat tällaisten tuotteiden pakkaamista ja/tai uudelleenpakkaamista, tai yksiköt, jotka harjoittavat tällaisten tuotteiden merkitsemistä ja/tai uudelleenmerkitsemistä, 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetusta yksikön toiminnan täydellisestä kuvauksesta on käytävä ilmi maataloustuotteiden vastaanottoon, jalostukseen, pakkaamiseen, merkitsemiseen ja varastointiin ennen näitä toimintoja ja niiden jälkeen käytettävät tilat sekä tuotteiden kuljetusta koskevat menettelyt.

▼B

*5 LUKU*

## ►M2 *Luonnonmukaisten tuotteiden tuontia kolmansista maista koskevat valvontavaatimukset* ◄

*81 artikla*

**Soveltamisala**

Tätä lukua sovelletaan kaikkiin toimijoihin, jotka ovat tuojina ja/tai ensimmäisinä vastaanottajina mukana luonnonmukaisten tuotteiden tuonnissa ja/tai vastaanotossa omaan lukuunsa tai toisen toimijan lukuun.

*82 artikla*

**Valvontajärjestelmä**

1. Kun kyseessä on tuoja, 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun yksikön toiminnan täydellisen kuvauksen on sisällettävä tuojan tilojen ja tämän tuontitoiminnan kuvaus, josta käy ilmi yhteisöön tuotavien tuotteiden yhteisöön saapumispaikat ja kaikki muut tilat, joita tuoja aikoo käyttää tuotujen tuotteiden varastointiin ennen niiden toimittamista ensimmäiselle vastaanottajalle.

Lisäksi 63 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen on sisällyttävä tuojan sitoumus taata, että tarkastuslaitos tai -viranomainen pääsee tarkastamaan kaikki tuotteiden varastointitilat, joita tuoja aikoo käyttää, tai jos nämä varastointitilat sijaitsevat jossakin toisessa jäsenvaltiossa tai jollakin toisella alueella, taata, että tarkastuksen voi suorittaa tässä jäsenvaltiossa tai tällä alueella tarkastustoimintaa varten hyväksytty tarkastuslaitos tai -viranomainen.

2. Kun kyseessä on ensimmäinen vastaanottaja, 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetusta yksikön toiminnan täydellisestä kuvauksesta on käytävä ilmi vastaanottoon ja varastointiin käytettävät tilat.

3. Jos tuoja ja ensimmäinen vastaanottaja ovat sama, yhdessä yksikössä toimiva oikeushenkilö, 63 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut raportit voidaan yhdistää yhdeksi raportiksi.

*83 artikla*

**Kirjanpitoasiakirjat**

Tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan on pidettävä varastosta ja varoista erillistä kirjanpitoa, jolleivät he toimi yhdessä ja samassa yksikössä.

Tarkastusviranomaisen tai -laitoksen pyynnöstä on toimitettava yksityiskohtaiset tiedot kuljetusjärjestelyistä, jotka koskevat kuljetusta kolmannessa maassa toimivalta viejältä ensimmäiselle vastaanottajalle ja ensimmäisen vastaanottajan tiloista tai varastointitiloista Euroopan yhteisössä oleville vastaanottajille.

*84 artikla*

**Tuontilähetyksiä koskevat tiedot**

Tuojan on ilmoitettava tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle hyvissä ajoin kaikki yhteisöön tuotavat lähetykset. Ilmoitukseen on sisällyttävä:

a) ensimmäisen vastaanottajan nimi ja osoite;

▼B

b) kaikki tiedot, joita tarkastuslaitos tai -viranomainen voi kohtuudella pyytää:

i) kun kyseessä ovat asetuksen (EY) N:o 834/2007 32 artiklan mukaisesti tuodut tuotteet, mainitussa artiklassa tarkoitettu asiakirjaselvitys;

ii) kun kyseessä ovat asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan mukaisesti tuodut tuotteet, mainitussa artiklassa tarkoitettu tarkastussertifikaatti.

Tuojan tarkastaneen tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen pyynnöstä tuojan on toimitettava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot ensimmäisen vastaanottajan tarkastavalle tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle.

▼M17

Tuojan on toimitettava ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitetut tiedot käyttäen komission päätöksellä 2003/24/EY ([1]) perustettua sähköistä Traces-järjestelmää (Trade Control and Expert System).

▼B

*85 artikla*

**Tarkastuskäynnit**

Tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on tarkastettava tämän asetuksen 83 artiklassa tarkoitetut kirjapitoasiakirjat ja asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu sertifikaatti tai mainitun asetuksen 32 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu asiakirjaselvitys.

Jos tuoja suorittaa tuontitoimia eri yksiköissä tai tiloissa, sen on pyynnöstä esitettävä tämän liitteen 63 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut kertomukset kunkin tällaisen tilan osalta.

*6 LUKU*

***Valvontavaatimukset, joita sovelletaan luonnonmukaisten tuotteiden tuotantoa, valmistusta tai tuontia harjoittaviin yksiköihin, jotka ovat antaneet kolmansille osapuolille osittain tai kokonaan tehtäväksi asianomaiset varsinaiset toimet***

*86 artikla*

**Valvontajärjestelmä**

Kolmansien osapuolten tehtäväksi sopimuksella annettujen toimien osalta 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun yksikön toiminnan täydellisen kuvauksen on sisällettävä:

a) luettelo alihankkijoista ja kuvaus niiden toiminnasta sekä tiedot niitä valvovista tarkastuslaitoksista tai -viranomaisista;

b) alihankkijoiden kirjallinen sopimus siitä, että niiden tilalla sovelletaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 V osaston mukaista valvontajärjestelmää;

c) kaikki käytännön toimenpiteet, muun muassa yksikkötasolla sovellettava asianmukainen kirjanpitojärjestelmä sen varmistamiseksi, että toimijan markkinoille saattamat tuotteet voidaan jäljittää tapauksen mukaan tuotteiden toimittajiin, myyjiin, vastaanottajiin ja ostajiin.

([1]) Komission päätös 2003/24/EY, tehty 30 päivänä joulukuuta 2002, yhdennetyn eläinlääkinnällisen tietojärjestelmän kehittämisestä (EYVL L 8, 14.1.2003, s. 44).

▼B

*7 LUKU*

***Rehun valmistusyksikköjä koskevat valvontavaatimukset***

*87 artikla*

**Soveltamisala**

Tätä lukua sovelletaan kaikkiin yksiköihin, jotka harjoittavat asetuksen (EY) N:o 834/2007 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen tuotteiden valmistusta omaan lukuunsa tai kolmannen osapuolen lukuun.

*88 artikla*

**Valvontajärjestelmä**

1. Edellä 63 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun yksikön toiminnan täydelliseen kuvaukseen on sisällyttävä:

a) rehuksi tarkoitettujen tuotteiden vastaanottoon, valmistukseen ja varastointiin ennen näitä toimintoja ja niiden jälkeen käytettävät tilat;

b) rehujen valmistuksessa käytettyjen muiden tuotteiden varastoinnissa käytettävät tilat;

c) puhdistuksessa ja desinfioinnissa käytettävien tuotteiden varastoinnissa käytettävät tilat;

d) tarvittaessa rehuseoksen, jonka toimija aikoo valmistaa, kuvaus direktiivin 79/373/ETY 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, ja eläinlaji tai eläinluokka, jolle rehuseos on tarkoitettu;

e) tarvittaessa niiden rehuaineiden nimi, jotka toimija aikoo valmistaa.

2. Luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen noudattamisen takaamiseksi toimijoiden 63 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti toteuttamiin toimenpiteisiin on sisällyttävä tiedot 26 artiklassa tarkoitetuista toimenpiteistä.

3. Tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on hyödynnettävä näitä toimenpiteitä arvioidakseen yleisesti kuhunkin valmistusyksikköön liittyviä riskejä ja laatiakseen tarkastussuunnitelman. Tarkastussuunnitelmassa on mainittava analysoitavien satunnaisotosten vähimmäismäärä oletettujen riskien perusteella.

*89 artikla*

**Kirjanpitoasiakirjat**

Toimintojen asianmukaista valvontaa varten 66 artiklassa tarkoitettujen kirjanpitoasiakirjojen on sisällettävä tiedot rehuaineiden ja lisäaineiden alkuperästä, luonteesta ja määristä sekä tiedot lopputuotteiden myynnistä.

*90 artikla*

**Tarkastuskäynnit**

Edellä 65 artiklassa tarkoitetun tarkastuskäynnin on sisällettävä kaikkien tilojen täydellinen fyysinen tarkastus. Lisäksi tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on tehtävä kohdennettuja tarkastuskäyntejä, jotka perustuvat yleiseen arvioon mahdollisista riskeistä luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen noudattamatta jättämisestä.

▼B

Tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen on kiinnitettävä erityistä huomiota toimijan esille tuomiin kriittisiin kohtiin, jotta voitaisiin määritellä, toteutetaanko seuranta- ja tarkastustoimia asianmukaisesti.

Kaikkien toimijan käytössä olevien tilojen tarkastustiheys voidaan suhteuttaa niihin liittyviin riskeihin.

*8 LUKU*

***Säännösten rikkominen ja tietojenvaihto***

*91 artikla*

**Toimenpiteet tapauksissa, joissa epäillään säännösten rikkomista tai sääntöjenvastaisuutta**

1. Jos toimija katsoo tai epäilee, että sen tuottama, valmistama, tuoma tai toiselta toimijalta saama tuote ei täytä luonnonmukaista tuotantoa koskevia sääntöjä, sen on aloitettava menettelyt joko luonnonmukaiseen tuotantotapaan viittaavien merkintöjen poistamiseksi kyseisestä tuotteesta tai tuotteen siirtämiseksi erilleen ja tunnistamiseksi. Toimija voi jalostaa tai pakata tuotteen tai saattaa sen markkinoille ainoastaan tämän epäilyksen poistamisen jälkeen, jollei tuotetta saateta markkinoille ilman luonnonmukaiseen tuotantotapaan viittaavia merkintöjä. Toimijan on viipymättä ilmoitettava tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle tällaisista epäilyttävistä tapauksista. Tarkastuslaitos tai -viranomainen voi vaatia, että tuotetta ei saa saattaa markkinoille niin, että siinä on viittauksia luonnonmukaiseen tuotantotapaan, jolleivät toimijan toimittamat tai jostain muusta lähteestä saadut tiedot saa sitä vakuuttuneeksi siitä, että tällainen epäilys on poistettu.

2. Jos tarkastusviranomainen tai -laitos epäilee perustellusti, että toimija aikoo saattaa markkinoille tuotteen, joka ei täytä luonnonmukaista tuotantoa koskevia sääntöjä, mutta jossa on viittaus luonnonmukaiseen tuotantotapaan, kyseinen tarkastusviranomainen tai -laitos voi vaatia, että toimija ei tilapäisesti saa pitää tuotetta kaupan kyseisellä viittauksella varustettuna kyseisen tarkastusviranomaisen tai -laitoksen vahvistamana ajanjaksona. Ennen tällaisen päätöksen tekemistä tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on annettava toimijalle tilaisuus esittää asiaa koskevat huomautuksensa. Tämän päätöksen lisäksi on vaadittava, että luonnonmukaiseen tuotantotapaan viittaavat merkinnät on poistettava, jos tarkastusviranomainen tai -laitos on varma, ettei tuote täytä luonnonmukaista tuotantoa koskevia vaatimuksia.

Jos epäilylle ei saada varmistusta edellä mainitun ajanjakson kuluessa, ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu päätös on kumottava viimeistään mainitun ajanjakson päättyessä. Toimijan on toimittava täydellisessä yhteistyössä tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen kanssa epäilyn selvittämiseksi.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ja määrättävä tarvittavat seuraamukset asetuksen (EY) N:o 834/2007 IV osastossa sekä tämän asetuksen III osastossa ja/tai liitteessä XI tarkoitettujen merkintöjen vilpillisen käytön estämiseksi.

▼M9

*92 artikla*

**Tietojenvaihto tarkastusviranomaisten, tarkastuslaitosten ja toimivaltaisten viranomaisten välillä**

1. Silloin kun toimijan ja/tai kyseisen toimijan alihankkijoiden tarkastukset tekee eri tarkastusviranomainen tai -laitos, tarkastusviranomaisten tai -laitosten on vaihdettava asiaankuuluvat tiedot valvomistaan toimista.

2. Silloin kun toimija ja/tai toimijan alihankkijat vaihtavat tarkastusviranomaistaan tai -laitostaan, asianomaisten tarkastusviranomaisten tai -laitosten on ilmoitettava vaihdosta viipymättä toimivaltaiselle viranomaiselle.

Entisen tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on annettava asianomaisen toimijan valvontatiedoston asiaankuuluvat kohdat ja 63 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut raportit uudelle tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle.

Uuden tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on varmistettava, että toimija on toteuttanut toimet tai on ryhtynyt toimiin entisen tarkastusviranomaisen tai -laitoksen raporttiin kirjaamien sääntöjen noudattamatta jättämisten suhteen.

3. Jos toimija poistuu valvontajärjestelmästä, asianomaisen tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on ilmoitettava siitä viipymättä toimivaltaiselle viranomaiselle.

4. Jos tarkastusviranomainen tai -laitos havaitsee tuotteiden luonnonmukaisuuteen vaikuttavia sääntöjenvastaisuuksia tai säännösten rikkomisia, sen on ilmoitettava siitä viipymättä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, joka sen nimesi tai hyväksyi asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan mukaisesti.

Kyseinen toimivaltainen viranomainen voi vaatia oma-aloitteisesti myös muita tietoja sääntöjenvastaisuuksista tai säännösten rikkomisista.

Jos se havaitsee sääntöjenvastaisuuksia tai säännösten rikkomisia muiden tarkastusviranomaisten tai -laitosten valvomien tuotteiden osalta, sen on ilmoitettava myös niistä viipymättä kyseisille viranomaisille tai laitoksille.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet ja otettava käyttöön dokumentoidut menettelyt tietojen vaihtamiseksi kaikkien nimeämiensä tarkastusviranomaisten ja/tai kaikkien asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan mukaisesti hyväksymiensä tarkastuslaitosten välillä, mukaan lukien tietojenvaihtomenettelyt kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun asiakirjaselvityksen tarkastamiseksi.

6. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet ja otettava käyttöön dokumentoidut menettelyt sen varmistamiseksi, että tarkastusten ja tämän asetuksen 65 artiklassa tarkoitettujen tarkastuskäyntien tuloksista toimitetaan maksajavirastolle sen haluamat tiedot komission asetuksen (EU) N:o 65/2011 ([1]) 33 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

([1]) EYVL L 25, 28.1.2011, s. 8.

▼M9

*92 a artikla*

**Tietojenvaihto jäsenvaltioiden ja komission välillä**

1. Jos jäsenvaltio havaitsee tämän asetuksen soveltamiseen liittyviä sääntöjenvastaisuuksia tai säännösten rikkomisia jonkin sellaisen toisesta jäsenvaltiosta tulevan tuotteen osalta, jossa on asetuksen (EY) N:o 834/2007 IV osastossa ja tämän asetuksen III osastossa ja/tai liitteessä XI tarkoitettuja merkintöjä, sen on ilmoitettava siitä viipymättä jäsenvaltiolle, joka nimesi tarkastusviranomaisen tai hyväksyi tarkastuslaitoksen, muille jäsenvaltioille ja komissiolle tämän asetuksen 94 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua järjestelmää käyttäen.

▼M20

1a. Jos jäsenvaltio havaitsee tämän asetuksen soveltamiseen liittyviä sääntöjenvastaisuuksia tai säännösten rikkomisia jonkin sellaisen kyseisestä jäsenvaltiosta tulevan tuotteen osalta, jossa on asetuksen (EY) N:o 834/2007 IV osastossa ja tämän asetuksen III osastossa tai liitteessä XI tarkoitettuja merkintöjä, ja jos tällaisilla sääntöjenvastaisuuksilla tai säännösten rikkomisilla on vaikutuksia yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, sen on ilmoitettava tästä viipymättä asianomaiselle jäsenvaltiolle tai asianomaisille jäsenvaltioille, muille jäsenvaltioille ja komissiolle tämän asetuksen 94 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua järjestelmää käyttäen.

▼M9

2. Jos jäsenvaltio havaitsee sääntöjenvastaisuuksia tai säännösten rikkomisia, jotka liittyvät asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti tuotujen tuotteiden osalta kyseisessä asetuksessa tai asetuksessa (EY) N:o 1235/2008 säädettyjen vaatimusten noudattamiseen, sen on ilmoitettava siitä viipymättä muille jäsenvaltioille ja komissiolle tämän asetuksen 94 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua järjestelmää käyttäen.

3. Jos jäsenvaltio havaitsee sääntöjenvastaisuuksia tai säännösten rikkomisia, jotka liittyvät asetuksen (EY) N:o 1235/2008 19 artiklan mukaisesti tuotujen tuotteiden osalta kyseisessä asetuksessa tai asetuksessa (EY) N:o 834/2007 säädettyjen vaatimusten noudattamiseen, sen on ilmoitettava siitä viipymättä luvan myöntäneelle jäsenvaltiolle, muille jäsenvaltioille ja komissiolle tämän asetuksen 94 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua järjestelmää käyttäen. Jos sääntöjenvastaisuuksia tai säännösten rikkomisia havaitaan sellaisten tuotteiden osalta, joille jäsenvaltio itse on myöntänyt asetuksen (EY) N:o 1235/2008 19 artiklassa tarkoitetun luvan, ilmoitus on lähetettävä muille jäsenvaltioille ja komissiolle.

4. Jäsenvaltion, joka saa sääntöjenvastaisia tuotteita koskevan ilmoituksen 1 tai 3 kohdan mukaisesti, tai jäsenvaltion, joka on myöntänyt asetuksen (EY) N:o 1235/2008 19 artiklassa tarkoitetun luvan tuotteelle, jonka osalta sääntöjenvastaisuus tai säännösten rikkominen havaittiin, on selvitettävä sääntöjenvastaisuuden tai säännösten rikkomisen alkuperää. Sen on toteutettava viipymättä asianmukaiset toimet.

Sen on annettava ilmoituksen lähettäneelle jäsenvaltiolle, muille jäsenvaltioille ja komissiolle tiedoksi selvityksen ja toteutetun toimen tulokset vastaamalla alkuperäiseen ilmoitukseen 94 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua järjestelmää käyttäen. Vastaus on lähetettävä 30 kalenteripäivän kuluessa alkuperäisen ilmoituksen päivämäärästä.

▼M9

5. Alkuperäisen ilmoituksen lähettänyt jäsenvaltio voi tarvittaessa pyytää vastanneelta jäsenvaltiolta lisätietoja. Kun alkuperäisen ilmoituksen lähettänyt jäsenvaltio on saanut ilmoituksen saaneelta jäsenvaltiolta vastauksen tai lisätietoa, sen on joka tapauksessa tehtävä tarvittavat merkinnät ja päivitykset 94 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun järjestelmään.

*92 b artikla*

**Tietojen julkaiseminen**

Jäsenvaltioiden on asianmukaisella tavalla, internet mukaan luettuna, asetettava yleisön saataville tämän asetuksen liitteessä XII olevan mallin mukaisesti asetuksen (EY) N:o 834/2007 28 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut ajantasaiset luettelot, jotka sisältävät kaikista toimijoista ajantasaisen asiakirjaselvityksen, kuten kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 kohdassa säädetään. Jäsenvaltioiden on noudatettava asianmukaisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY ([1]) säädettyjä henkilötietojen suojaa koskevia vaatimuksia.

*9 LUKU*

***Toimivaltaisten viranomaisten suorittama valvonta***

*92 c artikla*

**Tarkastuslaitoksiin liittyvät valvontatoimet**

1. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka siirtävät tarkastustehtäviä tarkastuslaitoksille asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti, valvontatoimien on kohdistuttava kyseisten tarkastuslaitosten toiminnan tehokkuuteen, ja niissä on otettava huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 ([2]) 2 artiklan 11 kohdassa tarkoitetun kansallisen akkreditointielimen työn tulokset.

Valvontatoimiin on kuuluttava tarkastuslaitosten sisäisten tarkastusmenettelyjen arviointi, valvontatiedostojen hallinnointi ja tarkastelu asetuksessa (EY) N:o 834/2007 säädettyjen velvoitteiden perusteella, sääntöjen noudattamatta jättämisten käsittelyn tarkistaminen sekä muutoksenhakujen ja valitusten käsittely.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava tarkastuslaitoksia toimittamaan riskianalyysimenettelyä koskeva dokumentaatio.

Riskianalyysimenettely on laadittava siten, että

a) riskianalyysin tulos toimii perustana ennaltailmoittamattomien tai ennaltailmoitettujen vuositarkastusten ja tarkastuskäyntien intensiteetin määrittämiseksi;

b) vähintään 10 prosentille sopimuksenalaisista toimijoista tehdään 65 artiklan 4 kohdan mukaisesti ilmoittamatta satunnaisia lisätarkastuskäyntejä riskiluokan mukaisesti;

c) vähintään 10 prosenttia kaikista 65 artiklan 1 ja 4 kohdan mukaisista tarkastuksista ja tarkastuskäynneistä tehdään ennalta ilmoittamatta;

([1]) EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.
([2]) EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30.

▼M9

d) toimijoiden valinta ennaltailmoittamattomiin tarkastuksiin ja tarkastuskäynteihin tapahtuu riskianalyysin perusteella ja että ne suunnitellaan riskitason mukaan.

3. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka siirtävät tarkastustehtäviä tarkastuslaitoksille, on varmistettava, että tarkastuslaitosten henkilöstöllä on riittävä tietämys, myös tuotteiden luonnonmukaisuuteen vaikuttavista riskitekijöistä, pätevyys, koulutus ja kokemus luonnonmukaisesta tuotannosta yleensä ja erityisesti asiaankuuluvista unionin säännöistä, ja että tarkastajakierron osalta on olemassa asianmukaiset säännöt.

4. Toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava dokumentoidut menettelyt, jotka liittyvät tehtävien siirtoon tarkastuslaitoksille asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 5 kohdan mukaisesti sekä tämän artiklan mukaiseen valvontaan, ja niissä on esitettävä tiedot, jotka tarkastuslaitosten on toimitettava.

*92 d artikla*

**Toimenpiteet sääntöjenvastaisuus- ja säännöstenrikkomistapauksissa**

Toimivaltaisten viranomaisten on vahvistettava luettelo ainakin säännösten rikkomisista, tuotteiden luonnonmukaisuuteen vaikuttavista sääntöjenvastaisuuksista sekä vastaavista toimenpiteistä, jotka tarkastuslaitoksen on toteutettava, kun sen valvoma luonnonmukaiseen tuotantoon osallistuva toimija rikkoo säännöksiä tai toimii sääntöjen vastaisesti, sekä annettava kyseinen luettelo tiedoksi tarkastuslaitoksille, joille on siirretty tarkastustehtäviä.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat lisätä luetteloon oma-aloitteisesti muita asiaankuuluvia tietoja.

*92 e artikla*

**Tarkastuslaitosten vuositarkastus**

Toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä vuositarkastukset tarkastuslaitoksille, joille on siirretty tarkastustehtäviä asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on vuositarkastusta varten otettava huomioon asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 11 kohdassa tarkoitetun kansallisen akkreditointielimen työn tulokset. Toimivaltaisen viranomaisen on vuositarkastuksessa tarkistettava erityisesti,

a) noudatetaanko tarkastuslaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti toimittamaa tarkastuslaitoksen vakiotarkastusmenettelyä;

b) onko tarkastuslaitoksella riittävästi soveltuvaa pätevää ja kokenutta henkilöstöä asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti ja onko tuotteiden luonnonmukaisuuteen vaikuttavia riskejä koskeva koulutus toteutettu;

c) onko tarkastuslaitoksella seuraavia varten dokumentoidut menettelyt ja mallit, joita se noudattaa:

   i) asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 3 kohdan mukainen vuotuinen riskianalyysi;

   ii) riskiperusteisen näytteenottostrategian laatiminen, näytteiden ottaminen ja laboratoriomääritys;

▼M9

iii) tietojenvaihto muiden tarkastuslaitosten ja toimivaltaisen viranomaisen kanssa;

iv) valvottujen toimijoiden ensimmäinen tarkastus ja jatkotarkastukset;

v) sääntöjenvastaisuus- ja säännöstenrikkomistapauksissa sovellettavien toimenpiteiden soveltaminen ja seuranta;

vi) valvomiensa toimijoiden henkilötietojen suojaa koskevien sellaisten vaatimusten noudattaminen, jotka on vahvistanut se jäsenvaltio, jossa toimivaltainen viranomainen toimii, ja jotka ovat direktiivin 95/46/EY mukaiset.

*92 f artikla*

**Luonnonmukaista tuotantoa koskevat tiedot monivuotisessa kansallisessa valvontasuunnitelmassa ja vuosiraportissa**

Jäsenvaltion on varmistettava, että sen asetuksen (EY) N:o 882/2004 41 artiklassa tarkoitettu monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma kattaa luonnonmukaiselle tuotannolle tämän asetuksen mukaisesti tehtävien tarkastusten valvonnan ja että kyseistä valvontaa koskevat tiedot, jäljempänä ”luomuvalvontatiedot” sisältyvät asetuksen (EY) N:o 882/2004 44 artiklassa tarkoitettuun vuosiraporttiin. Luomuvalvontatietojen on katettava tämän asetuksen liitteessä XIII b luetellut seikat.

Luomuvalvontatiedot perustuvat tarkastuslaitosten ja/tai tarkastusviranomaisten sekä toimivaltaisen viranomaisen tekemiä tarkastuksia koskeviin tietoihin.

Tiedot on esitettävä tämän asetuksen liitteessä XIII c olevien mallien mukaisesti vuodesta 2015 alkaen vuoden 2014 osalta.

Jäsenvaltio voi esittää luomuvalvontatiedot kansalliseen valvontasuunnitelmaansa ja vuosiraporttiinsa lisäämässänsä luonnonmukaista tuotantoa koskevassa luvussa.

▼B

V OSASTO

**TIETOJEN TOIMITTAMINEN KOMISSIOLLE SEKÄ SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET**

*1 LUKU*

***Tietojen toimittaminen komissiolle***

*93 artikla*

**Tilastotiedot**

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle asetuksen (EY) N:o 834/2007 36 artiklassa tarkoitetut luonnonmukaista tuotantoa koskevat vuotuiset tilastotiedot ennen kuinkin vuoden 1 päivää heinäkuuta käyttäen komission käyttöön ottamaa tietojärjestelmää (tilastotoimisto Eurostat), joka mahdollistaa sähköisessä muodossa tapahtuvan asiakirjojen ja tietojen vaihdon.

▼B

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tilastotietoihin on sisällyttävä erityisesti seuraavat tiedot:

a) luonnonmukaisten tuotteiden tuottajien, jalostajien, tuojien ja viejien lukumäärä;

b) luonnonmukainen kasvintuotanto sekä luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymässä oleva ja luonnonmukaisessa tuotannossa oleva viljelyala;

c) luonnonmukaisesti kasvatettujen eläinten lukumäärä ja luonnonmukaiset eläintuotteet;

d) tiedot luonnonmukaisesta teollisuustuotannosta tuotannonaloittain;

▼M2

e) vesiviljelyeläinten luonnonmukaisten tuotantoyksiköiden lukumäärä;

f) luonnonmukaisen vesiviljelyeläintuotannon määrä;

g) vaihtoehtoisesti luonnonmukaisten merileväyksiköiden lukumäärä ja luonnonmukaisen merilevätuotannon määrä.

▼B

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tilastotietoja toimitettaessa jäsenvaltioiden on käytettävä komission vahvistamaa keskitettyä vastaanottopistettä (tilastotoimisto Eurostat).

4. Tilastotietojen ja metatietojen ominaisuuksia koskevat säännökset määritellään yhteisön tilasto-ohjelman yhteydessä edellä 1 kohdassa tarkoitetun järjestelmän kautta saatavien mallien tai kyselylomakkeiden perusteella.

*94 artikla*

**Muut tiedot**

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle seuraavat tiedot käyttäen komission (maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto) käyttöön ottamaa tietojärjestelmää, joka mahdollistaa sähköisessä muodossa tapahtuvan asiakirjojen ja tietojen vaihdon muiden kuin tilastotietojen osalta:

▼M17

a) viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2017 asetuksen (EY) N:o 834/2007 35 artiklan a alakohdassa tarkoitetut tiedot, mukaan lukien sähköposti- ja internetosoitteet, ja tämän jälkeen niiden muutokset aina tarvittaessa;

b) viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2017 asetuksen (EY) N:o 834/2007 35 artiklan a alakohdassa tarkoitetut tiedot, mukaan lukien sähköposti- ja internetosoitteet, ja tämän jälkeen myös niiden muutokset;

▼B

c) ennen kunkin vuoden 1 päivää heinäkuuta kaikki muut tämän asetuksen mukaisesti vaadittavat tai tarvittavat tiedot;

▼M7

d) jäsenvaltiolle 47 artiklan ensimmäisen kohdan c ja e alakohdan mukaisesti myönnetyt poikkeukset yhden kuukauden kuluessa niiden hyväksymisestä;

▼M17

e) viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2017 asetuksen (EY) N:o 1235/2008 2 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten nimet, osoitteet, sähköpostiosoitteet ja internetosoitteet, ja tämän jälkeen myös niiden muutokset.

▼B

2. Tietojen toimittamisesta ja syöttämisestä 1 kohdassa tarkoitettuun järjestelmään ja niiden päivittämisestä mainitussa järjestelmässä vastaa asetuksen (EY) N:o 834/2007 35 artiklassa tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen vastuulla joko viranomainen itse tai laitos, jolle tämä tehtävä on siirretty.

3. Tietojen ja metatietojen ominaisuuksia koskevat säännökset määritellään 1 kohdassa tarkoitetun järjestelmän kautta saatavien mallien tai kyselylomakkeiden perusteella.

*2 LUKU*

***Siirtymä- ja loppusäännökset***

*95 artikla*

**Siirtymätoimenpiteet**

1. Nautakarjaa voidaan pitää kytkettynä jo ennen 24 päivää elokuuta 2000 olemassa olleissa rakennuksissa 31 päivänä joulukuuta 2010 päättyvän siirtymäkauden ajan edellyttäen, että eläimet pääsevät säännöllisesti jaloittelemaan ja kasvatuksessa noudatetaan eläinten hyvinvointiin liittyviä vaatimuksia, joiden mukaan eläimillä on käytössään riittävästi kuivitettuja alueita ja niitä hoidetaan yksilöllisesti, ja että toimivaltainen viranomainen on sallinut tämän toimenpiteen. Toimivaltainen viranomainen voi yksittäisen toimijan pyynnöstä antaa luvan tämän toimenpiteen soveltamisen jatkamiseen rajoitetuksi ajaksi, joka päättyy ennen 31 päivää joulukuuta 2013, ja edellyttäen lisäksi, että 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tarkastuskäyntejä tehdään vähintään kaksi kertaa vuodessa.

2. Toimivaltainen viranomainen voi sallia 31 päivänä joulukuuta 2010 päättyvän siirtymäkauden ajan poikkeuksia eläimiä kasvattavien tilojen eläinsuojien ja eläintiheyden osalta asetuksen (ETY) N:o 2092/91 liitteessä I olevan B osan 8.5.1 kohdassa säädetyn poikkeuksen perusteella. Tämän määräajan pidennyksen saaneiden toimijoiden on esitettävä tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle suunnitelma, jossa kuvataan järjestelyt, joilla varmistetaan, että luonnonmukaista tuotantoa koskevia sääntöjä noudatetaan siirtymäkauden päättyessä. Toimivaltainen viranomainen voi yksittäisen toimijan pyynnöstä antaa luvan tämän toimenpiteen soveltamisen jatkamiseen rajoitetuksi ajaksi, joka päättyy ennen 31 päivää joulukuuta 2013, ja edellyttäen lisäksi, että 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tarkastuskäyntejä tehdään vähintään kaksi kertaa vuodessa.

3. Lihantuotantoon tarkoitettuja sikoja ja lampaita voidaan loppulihotusvaiheessa pitää asetuksen (ETY) N:o 2092/91 liitteessä I olevan B kohdan 8.3.4 kohdan mukaisesti sisätiloissa 31 päivänä joulukuuta 2010 päättyvän siirtymäkauden ajan edellyttäen, että 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tarkastuskäyntejä tehdään vähintään kaksi kertaa vuodessa.

4. Porsaiden kastraatio ilman anestesiaa ja/tai kivunlievitystä on sallittua 31 päivänä joulukuuta 2011 päättyvän siirtymäkauden ajan.

▼B

5. Siihen asti kun lemmikkieläinten ruokaa koskevat yksityiskohtaiset jalostussäännöt on annettu, sovelletaan kansallisia sääntöjä tai, jollei niitä ole, jäsenvaltioiden hyväksymiä tai tunnustamia yksityisiä standardeja.

▼M2

6. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 12 artiklan 1 kohdan j alakohdan soveltamiseksi ja siihen asti kun mainitun asetuksen 16 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaiset erityiset aineet on sisällytetty luetteloon, voidaan käyttää ainoastaan toimivaltaisen viranomaisen sallimia tuotteita.

▼B

7. Jäsenvaltioiden asetuksen (ETY) N:o 207/93 mukaisesti myöntämät, muita kuin luonnonmukaisia maatalousperäisiä ainesosia koskevat luvat voidaan katsoa tämän asetuksen mukaisesti myönnetyiksi. Mainitun asetuksen 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti myönnettyjen lupien voimassaoloaika päättyy 31 päivänä joulukuuta 2009.

8. Toimijat voivat edelleen käyttää merkinnöissä 1 päivänä heinäkuuta 2010 päättyvän siirtymäkauden ajan asetuksen (ETY) N:o 2092/91 säännösten mukaisesti

i) luonnonmukaisesti tuotettujen elintarvikkeiden ainesosien prosenttiosuuden laskemista koskevaa järjestelmää;

ii) tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen tunnusnumeroa ja/tai nimeä.

▼M3

9. Asetuksen (ETY) N:o 2092/91 tai (EY) N:o 834/2007 mukaisesti ennen 1 päivää heinäkuuta 2010 tuotettujen, pakattujen ja merkittyjen tuotteiden varastoja voidaan edelleen saattaa markkinoille luonnonmukaiseen tuotantoon viittaavin ilmauksin varastojen loppumiseen asti.

10. Asetuksen (ETY) N:o 2092/91 tai (EY) N:o 834/2007 mukaisia pakkausmateriaaleja voidaan edelleen käyttää tuotteissa, jotka saatetaan markkinoille luonnonmukaiseen tuotantoon viittaavin ilmauksin 1 päivään heinäkuuta 2012 asti, jos tuote muulla tavoin täyttää asetuksen (EY) N:o 834/2007 vaatimukset.

▼M7

10a. Viinialan tuotteiden osalta 8 kohdassa tarkoitettu siirtymäaika päättyy 31 päivänä heinäkuuta 2012.

Viinejä, jotka on tuotettu 31 päivään heinäkuuta 2012 asti asetuksen (ETY) N:o 2092/91 tai asetuksen (EY) N:o 834/2007 mukaisesti, voi saattaa markkinoille varastojen loppumiseen saakka seuraavien merkintävaatimusten mukaisesti:

a) asetuksen (EY) N:o 834/2007 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yhteisön luonnonmukaisen tuotannon tunnusta, jota kutsutaan 1 päivästä heinäkuuta 2010 alkaen nimellä ”EU:n luomutunnus”, voidaan käyttää sillä edellytyksellä, että viininvalmistusmenetelmä on tämän asetuksen II osastossa olevan 3 a luvun mukainen;

b) EU:n luomutunnusta käyttävien toimijoiden on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan asianomaisen luonnonmukaisesti viljellyistä rypäleistä saadun viinin markkinoille saattamisesta todisteet, joista ilmenevät myös vastaavat viinimäärät litroina sekä viiniluokan ja vuoden mukaan eriteltyinä;

▼M7

c) jos tämän kohdan b alakohdassa tarkoitettuja todisteita ei ole saatavilla, tällaiseen viiniin voidaan tehdä merkintä ”luonnonmukaisesti viljellyistä rypäleistä saatu viini”, jos se täyttää tämän asetuksen vaatimukset, lukuun ottamatta tämän asetuksen II osastossa olevassa 3 a luvussa tarkoitettuja viinejä;

d) viinissä, jossa on ilmaisu ”luonnonmukaisesti viljellyistä rypäleistä valmistettu viini”, ei saa käyttää ”EU:n luomutunnusta”.

▼M2

11. Toimivaltainen viranomainen voi sallia, että ne vakiintuneet vesiviljelyeläinten ja merilevien tuotantoyksiköt, jotka harjoittavat tuotantoa kansallisesti hyväksyttyjen luonnonmukaista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaisesti ennen tämän asetuksen voimaantuloa, säilyttävät luonnonmukaisen statuksensa ►M11 1 päivään tammikuuta 2015 ◄ asti samalla, kun ne ryhtyvät noudattamaan tämän asetuksen säännöksiä, edellyttäen ettei vesiä ole tarpeettomasti pilattu aineilla, joita ei sallita luonnonmukaisessa tuotannossa. Tämän toimenpiteen kohteena olevien toimijoiden on ilmoitettava asiaankuuluvat laitokset, kalalammikot, häkit tai merileväerät toimivaltaiselle viranomaiselle.

▼B

*96 artikla*

**Kumoaminen**

Kumotaan asetukset (ETY) N:o 207/93, (EY) N:o 223/2003 ja (EY) N:o 1452/2003.

Viittauksia kumottuihin asetuksiin ja asetukseen (ETY) N:o 2092/91 pidetään viittauksina tähän asetukseen, ja ne luetaan liitteessä XIV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

*97 artikla*

**Voimaantulo ja soveltaminen**

Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2009.

Sen 27 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ja 58 artiklaa sovelletaan kuitenkin 1 päivästä heinäkuuta 2010.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

▼**M21**

*LIITE I*

**Asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa ja 6 d artiklan 2 kohdassa tarkoitetut lannoitteet, maanparannusaineet ja ravinteet**

*Huomautukset:*

A: Sallittu alun perin asetuksen (ETY) N:o 2092/91 mukaisesti ja sen jälkeen asetuksen (EY) N:o 834/2007 16 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti

B: Sallittu asetuksen (EY) N:o 834/2007 mukaisesti

| Lupa | Nimi<br>Yhdistelmätuotteet tai tuotteet, jotka sisältävät yksinomaan jäljempänä olevassa luettelossa mainittuja aineita | Kuvaus, koostumusvaatimukset, käytön edellytykset |
|---|---|---|
| A | Lanta | Eläinten ulosteiden ja kasviaineen (kuivikkeet) sekoituksesta koostuvat tuotteet<br>Teollisesta eläinten kasvatuksesta tulevat tuotteet ovat kiellettyjä |
| A | Kuivattu lanta ja siipikarjan dehydratoitu lanta | Teollisesta eläinten kasvatuksesta tulevat tuotteet ovat kiellettyjä |
| A | Eläinten kiinteän ulosteen komposti, mukaan lukien siipikarjan lanta ja kompostoitu lanta | Teollisesta eläinten kasvatuksesta tulevat tuotteet ovat kiellettyjä |
| A | Eläinten nestemäinen uloste | Käyttö valvotun fermentoinnin ja/tai asianmukaisen laimennuksen jälkeen<br>Teollisesta eläinten kasvatuksesta tulevat tuotteet ovat kiellettyjä |
| B | Sekakomposti kotitalousjätteestä tai fermentoitu kotitalousjätteen seos | Syntypaikalla erotellusta kotitalousjätteestä, joka on kompostoitu tai anaerobisesti fermentoitu biokaasun tuottamiseksi, saatu tuote<br>Ainoastaan kasvi- ja eläinperäinen kotitalousjäte<br>Ainoastaan, jos tuotettu jäsenvaltion hyväksymässä suljetussa ja valvotussa keräysjärjestelmässä<br>Kuiva-aineen enimmäispitoisuudet milligrammoina kilogrammaa kohti:<br>kadmium: 0,7; kupari: 70; nikkeli: 25; lyijy: 45; sinkki: 200; elohopea:<br>0,4; kromi (kokonaismäärä): 70; kromi (VI): ei havaittavia määriä |
| A | Turve | Käyttö rajattu puutarhatalouteen (kauppapuutarhat, kukkaviljely, puunviljely, taimitarhat) |
| A | Sienten kasvatuksessa käytetyt kompostit | Kasvualustan alkuperäisen koostumuksen on rajoituttava tässä liitteessä mainittuihin tuotteisiin |
| A | Matojen (matokomposti) ja hyönteisten ulosteet | |
| A | Guano | |
| A | Sekakomposti kasviaineksista tai fermentoitu kasviainesten seos | Sellaisten kasviainesten seoksesta saatu tuote, jotka on kompostoitu tai anaerobisesti fermentoitu biokaasun tuottamiseksi |

▼**M21**

| Lupa | Nimi<br>Yhdistelmätuotteet tai tuotteet, jotka sisältävät yksinomaan jäljempänä olevassa luettelossa mainittuja aineita | Kuvaus, koostumusvaatimukset, käytön edellytykset |
|---|---|---|
| B | Biokaasuliete, joka sisältää eläimistä saatavia sivutuotteita, jotka on mädätetty yhdessä tässä liitteessä luetellun kasvi- tai eläinperäisen aineksen kanssa | Luokkaan 3 kuuluvat eläimistä saatavat sivutuotteet (luonnonvaraisista eläimistä saatavat sivutuotteet mukaan luettuina) ja luokkaan 2 kuuluva ruoansulatuskanavan sisältö (luokat 2 ja 3 sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1069/2009 ([1])) eivät saa olla peräisin teollisesta eläinten kasvatuksesta.<br>Prosessien on oltava komission asetuksen (EU) N:o 142/2011 mukaisia.<br>Ei sovelleta syötäviin kasvinosiin |
| B | Seuraavat eläinperäiset tuotteet tai sivutuotteet:<br>Verijauho<br>Sarveisluujauho<br>Sarveisjauho<br>Luujauho tai degelatinoitu luujauho<br>Kalajauho<br>Lihajauho<br>Höyhenjauho, karvoista ja vuodista valmistettu jauho<br>Villa<br>Turkki (1)<br>Karvat<br>Maitotuotteet<br>Hydrolysoidut proteiinit (2) | (1) Kromin (VI) enimmäispitoisuus milligrammoina kilogrammaa kohti: ei havaittavia määriä<br>(2) Ei sovelleta syötäviin kasvinosiin |
| A | Lannoitteina käytetyt kasviperäiset tuotteet ja sivutuotteet | Esimerkiksi: öljykakkujauho, kaakaopavun kuoret, mallasidut |
| B | Kasviperäiset hydrolysoidut proteiinit | |
| A | Merilevä ja merilevätuotteet | Jos ne saadaan suoraan:<br>i) fysikaalisissa prosesseissa, joihin sisältyy kuivaus, jäädytys ja jauhaminen<br>ii) uuttamalla veden tai nestemäisen hapon ja/tai alkaalisen liuoksen kanssa<br>iii) käymisellä |
| A | Sahanpuru ja lastut | Puu, jota ei kaatamisen jälkeen ole käsitelty kemiallisesti |
| A | Kompostoitu kuorike | Puu, jota ei kaatamisen jälkeen ole käsitelty kemiallisesti |
| A | Puun tuhka | Puusta, jota ei kaatamisen jälkeen ole käsitelty kemiallisesti |

▼**M21**

| Lupa | Nimi<br>Yhdistelmätuotteet tai tuotteet, jotka sisältävät yksinomaan jäljempänä olevassa luettelossa mainittuja aineita | Kuvaus, koostumusvaatimukset, käytön edellytykset |
|---|---|---|
| A | Pehmeä, jauhettu raakafosfaatti | Lannoitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2003/2003 ([2]) liitteessä I olevan A.2 jakson 7 kohdassa määritelty tuote<br>Kadmiumpitoisuus enintään 90 mg/kg P205:tä |
| A | Alumiinikalsiumfosfaatti | Asetuksen (EY) N:o 2003/2003 liitteessä I olevan A.2 jakson 6 kohdassa määritelty tuote<br>Kadmiumpitoisuus enintään 90 mg/kg P205:tä<br>Käyttö rajattu emäksiseen maaperään (pH > 7,5) |
| A | Kuona | Asetuksen (EY) N:o 2003/2003 liitteessä I olevan A.2 jakson 1 kohdassa määritellyt tuotteet |
| A | Raaka kaliumsuola tai kainiitti | Asetuksen (EY) N:o 2003/2003 liitteessä I olevan A.3 jakson 1 kohdassa määritellyt tuotteet |
| A | Magnesiumsuolaa mahdollisesti sisältävä kaliumsulfaatti | Raa'asta kaliumsuolasta fyysisesti uuttamalla saatu tuote, joka sisältää mahdollisesti myös magnesiumsuolaa |
| A | Tislausjäte ja sen uutteet | Lukuun ottamatta ammoniumtisleitä |
| A | Kalsiumkarbonaatti, esimerkiksi: liitu, merkeli, jauhettu kalkkimineraali, kalkkipitoinen leväjauho (maerl), fosfaattikalkki | Yksinomaan luonnosta peräisin oleva |
| B | Nilviäisjätteet | Peräisin yksinomaan kestävästä kalastuksesta, sellaisena kuin se on määritelty asetuksen (EU) N:o 1380/2013 4 artiklan 1 kohdan 7 alakohdassa, tai luonnonmukaisesta vesiviljelystä |
| B | Munankuoret | Teollisesta eläinten kasvatuksesta tulevat tuotteet ovat kiellettyjä |
| A | Kalsium- ja magnesiumkarbonaatti | Yksinomaan luonnosta peräisin oleva<br>Esimerkiksi magnesiumliitu, jauhettu dolomiitti, kalkki |
| A | Magnesiumsulfaatti (kieseriitti) | Yksinomaan luonnosta peräisin oleva |
| A | Kalsiumkloridiliuos | Omenapuille lehtilannoitteena havaitun kalsiumin puutoksen vuoksi |
| A | Kalsiumsulfaatti (kipsi) | Asetuksen (EY) N:o 2003/2003 liitteessä I olevan D jakson 1 kohdassa määritellyt tuotteet<br>Yksinomaan luonnosta peräisin oleva |
| A, B | Sokerintuotannosta saatu liejukalkki | Sivutuote sokerintuotannosta, joka hyödyntää sokerijuurikasta ja sokeriruokoa |
| A | Vakuumisuolatuotannosta saatu liejukalkki | Sivutuote vakuumisuolatuotannosta, joka hyödyntää vuorilla esiintyvää suolavettä |

▼**M21**

| Lupa | Nimi<br>Yhdistelmätuotteet tai tuotteet, jotka sisältävät yksinomaan jäljempänä olevassa luettelossa mainittuja aineita | Kuvaus, koostumusvaatimukset, käytön edellytykset |
|---|---|---|
| A | Rikki | Asetuksen (EY) N:o 2003/2003 liitteessä I olevan D jakson 3 kohdassa määritellyt tuotteet |
| A | Hivenaineet | Asetuksen (EY) N:o 2003/2003 liitteessä I olevassa E jaksossa luetellut epäorgaaniset hivenravinteet |
| A | Natriumkloridi | |
| A | Kivijauho ja savimineraalit | |
| B | Leonardiitti (runsaasti humushappoja sisältävä stabiloimaton orgaaninen sedimentti) | Yksinomaan, jos saatu kaivostoiminnan sivutuotteena |
| B | Humushappo ja fulvohappo | Yksinomaan, jos saatu epäorgaanisista suoloista/liuoksista lukuun ottamatta ammoniumsuoloja, tai jos saatu juomaveden puhdistuksesta |
| B | Ksyliitti | Yksinomaan, jos saatu kaivostoiminnan sivutuotteena (esim. ruskohiilenkaivauksen sivutuote) |
| B | Kitiini (äyriäisten kuoresta saatu polysakkaridi) | Yksinomaan, jos saatu kestävästä kalastuksesta, sellaisena kuin se on määritelty asetuksen (EU) N:o 1380/2013 4 artiklan 1 kohdan 7 alakohdassa, tai luonnonmukaisesta vesiviljelystä |
| B | Makeissa sisävesissä hapettomissa olosuhteissa muodostunut orgaaninen sedimentti<br>(esim. sapropeeli) | Yksinomaan makeiden sisävesien vesitalouden sivutuotteena saadut tai entisiltä makean veden alueilta louhitut orgaaniset sedimentit<br>Tarvittaessa louhiminen olisi tehtävä siten, että vesiympäristöön kohdistuvat vaikutukset ovat mahdollisimman pienet<br>Yksinomaan sellaisista lähteistä saadut sedimentit, joissa ei esiinny torjunta-aineista, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä tai bensiinin kaltaisista aineista johtuvaa saastumista<br>Kuiva-aineen enimmäispitoisuudet milligrammoina kilogrammaa kohti: kadmium: 0,7; kupari: 70; nikkeli: 25; lyijy: 45; sinkki: 200; elohopea: 0,4; kromi (kokonaismäärä): 70; kromi (VI): ei havaittavia määriä |
| B | Biohiili – pyrolyysituote, joka koostuu useista erilaisista kasviperäisistä luonnonmukaisista materiaaleista ja jota käytetään maanparannusaineena | Yksinomaan kasviperäisistä materiaaleista saatu, käsittelemätön tai käsitelty liitteessä II mainituilla tuotteilla<br>Polysyklisiä aromaattisia hiilivetyjä (PAH) enintään 4 mg / kg kuiva-ainetta. Enimmäisarvoa tarkastellaan uudelleen joka toinen vuosi ottaen huomioon kertymisen riski, joka johtuu siitä, että tuotetta käytetään useisiin eri tarkoituksiin |

([1]) Komission asetus (EU) N:o 142/2011, annettu 25 päivänä helmikuuta 2011, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanosta sekä neuvoston direktiivin 97/78/EY täytäntöönpanosta tiettyjen näytteiden ja tuotteiden osalta, jotka vapautetaan kyseisen direktiivin mukaisista eläinlääkärintarkastuksista rajatarkastusasemilla (EUVL L 54, 26.2.2011, s. 1).

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2003/2003, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, lannoitteista (EUVL L 304, 21.11.2003, s. 1).

▼**M21**

*LIITE II*

**Torjunta-aineet – 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kasvinsuojeluaineet**

Kaikkien tässä liitteessä lueteltujen aineiden on täytettävä ainakin komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 ([1]) liitteessä täsmennetyt käytön edellytykset. Luonnonmukaista tuotantoa koskevat tiukemmat käytön edellytykset täsmennetään kunkin taulukon toisessa sarakkeessa.

1. **Kasvi- tai eläinperäiset aineet**

| Nimi | Kuvaus, koostumusvaatimukset, käytön edellytykset |
|---|---|
| Allium sativum (valkosipuliuute) | |
| *Azadirachta indica* -lajista (neempuu) uuttamalla saatu atsadiraktiini | |
| Mehiläisvaha | Ainoastaan leikkaushaavojen käsittelyaineena/suoja-aineena |
| COS-OGA | |
| Hydrolysoituneet proteiinit gelatiinia lukuun ottamatta | |
| Laminariini | Merilevä on kasvatettava joko luonnonmukaisesti 6 d artiklan mukaisesti tai korjattava kestävällä tavalla 6 c artiklan mukaisesti |
| Maltodekstriini | |
| Feromonit | Ainoastaan pyydyksissä ja haihduttimissa |
| Kasviöljyt | Kaikkiin käyttötarkoituksiin, paitsi rikkakasvien torjunta-aineena. |
| Pyretriinit | Ainoastaan kasviperäiset |
| *Quassia amara* -lajista uutettu kvassia | Ainoastaan hyönteisten torjunta-aineena, karkotteena |
| Hajukarkotteet, eläin- tai kasviperäiset / lampaanrasva | Ainoastaan muissa kuin syötävissä kasvinosissa ja silloin, kun lampaat tai vuohet eivät nauti kasviaineistoa |
| *Salix spp*. Cortex (eli pajunkuori) | |
| Terpeenit (eugenoli, geranioli ja tymoli) | |

([1]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 540/2011, annettu 25 päivänä toukokuuta 2011, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 täytäntöönpanosta hyväksyttyjen tehoaineiden luettelon osalta (EUVL L 153, 11.6.2011, s. 1).

▼**M21**

2. **Perusaineet**

| | |
|---|---|
| Elintarvikkeisiin perustuvat perusaineet (mukaan lukien: lesitiinit, sakkaroosi, fruktoosi, etikka, hera, kitosaanihydrokloridi [1], Equisetum arvense jne.) | Ainoastaan asetuksen (EY) N:o 1107/2009 [2] 23 artiklassa tarkoitetut perusaineet, jotka sisältyvät asetuksen (EY) N:o 178/2002 2 artiklassa olevaan ”elintarvikkeen” määritelmään ja ovat kasvi- tai eläinperäisiä.<br>Aineita ei saa käyttää rikkakasvien torjunta-aineena. |

([1]) Saatu kestävästä kalastuksesta tai luonnonmukaisesta vesiviljelystä
([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1).

3. **Mikro-organismit tai mikro-organismien tuottamat aineet**

| Nimi | Kuvaus, koostumusvaatimukset, käytön edellytykset |
|---|---|
| Mikro-organismit | Ei GMO-peräiset tuotteet. |
| Spinosadi | |
| Serevisani | |

4. **Muut kuin 1,2 ja 3 jaksossa mainitut aineet**

| Nimi | Kuvaus, koostumusvaatimukset, käytön edellytykset |
|---|---|
| Alumiinisilikaatti (kaoliini) | |
| Kalsiumhydroksidi | Sienitautien torjunta-aine käytettäessä ainoastaan hedelmäpuissa, taimitarhat mukaan luettuna, lehtipuunsyövän (*Nectria galligena*) torjuntaan |
| Hiilidioksidi | |
| Kupariyhdisteet kuparihydroksidin, kuparioksykloridin, kuparioksidin, Bordeaux-seoksen ja kolmiemäksisen kuparisulfaatin muodossa | |
| Diammoniumfosfaatti | Ainoastaan houkuttimena pyydyksissä |
| Etyleeni | |
| Rasvahapot | Kaikkiin käyttötarkoituksiin, paitsi rikkakasvien torjunta-aineena |
| Rautafosfaatti (rauta(III)ortofosfaatti) | Viljelykasvien väliin pintasiroteltavat valmisteet |
| Vetyperoksidi | |
| Piimaa | |
| Rikkikalkki (kalsiumpolysulfidi) | |

▼**M21**

| Nimi | Kuvaus, koostumusvaatimukset, käytön edellytykset |
|---|---|
| Parafiiniöljy | |
| Kalium- ja natriumvetykarbonaatti (eli kalium-/natriumbikarbonaatti) | |
| Pyretroidit (ainoastaan deltametriini ja lambda-syhalotriini) | Ainoastaan pyydyksissä, joissa on erityisiä houkuttimia; ainoastaan *Bactrocera oleae* -lajin ja *Ceratitis capitata* Wied -lajin tuhoojiin |
| Kvartsihiekka | |
| Natriumkloridi | Kaikkiin käyttötarkoituksiin, paitsi rikkakasvien torjunta-aineena |
| Rikki | |

▼B

*LIITE III*

**Asetuksen 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut sisä- ja ulkotilojen vähimmäispinta-alat sekä eri lajien ja tuotantomuotojen kohdalla käytettäviä eläinsuojia koskevat muut erityispiirteet**

1. **Nautaeläimet, hevoseläimet, lampaat, vuohet ja siat**

| | Sisätilat (eläinten käytettävissä varsinaisesti oleva tila) | | Ulkotilat (jaloittelualue laidunta lukuun ottamatta) |
|---|---|---|---|
| | Vähimmäiselopaino (kg) | Tila ($m^2$/eläin) | Tila ($m^2$/eläin) |
| Nautaeläimet ja hevoset, siitokseen ja lihotukseen | enintään 100 | 1,5 | 1,1 |
| | enintään 200 | 2,5 | 1,9 |
| | enintään 350 | 4,0 | 3 |
| | yli 350 | 5 ja vähintään 1 $m^2$/100 kg | 3,7 ja vähintään 0,75 $m^2$/100 kg |
| Lypsylehmät | | 6 | 4,5 |
| Sonnit, siitokseen | | 10 | 30 |
| Lampaat ja vuohet | | 1,5 lammasta/vuohta kohden | 2,5 |
| | | 0,35 karitsaa/kiliä kohden | 0,5 |
| Porsineet emakot enintään 40 vuorokauden ikäisine porsaineen | | 7,5 emakkoa kohden | 2,5 |
| Lihasiat | enintään 50 | 0,8 | 0,6 |
| | enintään 85 | 1,1 | 0,8 |
| | enintään 110 | 1,3 | 1 |
| ▼M2 | Yli 110 | 1,5 | 1,2 |
| ▼B Porsaat | yli 40 vuorokauden ikäiset, enintään 30 kg | 0,6 | 0,4 |
| Siitossiat | | 2,5 naarasta kohden | 1,9 |
| | | 6 urosta kohden<br>Jos karsinoita käytetään tavanomaisessa astutuksessa: 10 $m^2$ karjua kohden | 8,0 |

▼B

2. **Siipikarja**

| | Sisätilat (eläinten käytettävissä varsinaisesti oleva tila) | | | Ulkotilat ($m^2$ vuorotteluun käytössä olevaa pinta-alaa/eläin) |
|---|---|---|---|---|
| | eläintä/$m^2$ | orren pituus cm/eläin | pesä | |
| Munivat kanat | 6 | 18 | 7 munivaa kanaa pesässä tai yhteispesä (120 $cm^2$ lintua kohden) | 4 edellyttäen, että raja 170 kg typpeä hehtaaria kohti vuodessa ei ylity |
| Lihasiipikarja (kiinteät kasvatustilat) | 10 siten, että elopaino on enintään 21 kg/$m^2$ | 20 (ainoastaan helmikanat) | | 4/broileri ja helmikana<br>4,5/ankka<br>10/kalkkuna<br>15/hanhi<br>Kaikkien edellä mainittujen lajien kohdalla raja 170 kg typpeä hehtaaria kohti vuodessa ei saa ylittyä |
| Lihasiipikarja (siirrettävät kasvatustilat) | 16 ([1]) siirrettävissä kanaloissa siten, että elopaino on enintään 30 kg/$m^2$ | | | 2,5 edellyttäen, että raja 170 kg typpeä hehtaaria kohti vuodessa ei ylity |

([1]) Ainoastaan siirrettävissä eläinsuojissa, joissa lattiapinta-ala on enintään 150 $m^2$.

▼B

*LIITE IV*

**Asetuksen 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu eläinten enimmäismäärä hehtaaria kohden**

| Eläinluokka tai -laji | Eläinten enimmäismäärä hehtaaria kohden, joka vastaa 170 kilogrammaa typpeä vuodessa hehtaaria kohden |
|---|---|
| Hevoseläimet, yli 6 kuukauden ikäiset | 2 |
| Vasikat, teuraaksi kasvatettavat | 5 |
| Muut alle vuoden ikäiset nautaeläimet | 5 |
| Urospuoliset nautaeläimet, vähintään 1 mutta alle 2-vuotiaat | 3,3 |
| Naaraspuoliset nautaeläimet, vähintään 1 mutta alle 2-vuotiaat | 3,3 |
| Urospuoliset nautaeläimet, vähintään 2-vuotiaat | 2 |
| Siitoshiehot | 2,5 |
| Lihahiehot | 2,5 |
| Lypsylehmät | 2 |
| Poistolehmät | 2 |
| Muut lehmät | 2,5 |
| Naaraspuoliset siitoskanit | 100 |
| Uuhet | 13,3 |
| Vuohet | 13,3 |
| Porsaat | 74 |
| Siitosemakot | 6,5 |
| Lihasiat | 14 |
| Muut siat | 14 |
| Broilerikananpojat | 580 |
| Munivat kanat | 230 |

▼M8

*LIITE V*

**Asetuksen 22 artiklan d alakohdassa, 24 artiklan 2 kohdassa ja 25 m artiklan 1 kohdassa tarkoitetut rehuaineet**

▼M13

1. KIVENNÄISPERÄISET REHUAINEET:

▼M22

| Lupa | Aine | Käytön edellytykset |
|---|---|---|
| A | Kalkkipitoiset merieläinten kuoret | |
| A | Kalkkipitoinen merilevä (maerl) | |
| A | Lithothamne | |
| A | Kalsiumglukonaatti | |
| A | Kalsiumkarbonaatti | |
| A | Defluorinoitu monokalsiumfosfaatti | |
| A | Defluorinoitu dikalsiumfosfaatti | |
| A | Magnesiumoksidi (vedetön magnesiumoksidi) | |
| A | Magnesiumsulfaatti | |
| A | Magnesiumkloridi | |
| A | Magnesiumkarbonaatti | |
| A | Kalsiummagnesiumfosfaatti | |
| A | Magnesiumfosfaatti | |
| A | Mononatriumfosfaatti | |
| A | Kalsiumnatriumfosfaatti | |
| A | Monoammoniumfosfaatti (ammoniumdivetyortofosfaatti) | Ainoastaan vesiviljelyssä |
| A | Natriumkloridi | |
| A | Natriumbikarbonaatti | |
| A | Natriumkarbonaatti | |
| A | Natriumsulfaatti | |
| A | Kaliumkloridi | |

▼M8

2. MUUT REHUAINEET

Mikro-organismeista, joiden solut on inaktivoitu tai tapettu, saatavat käymisen (sivu)tuotteet:

| | | |
|---|---|---|
| A | Saccharomyces cerevisiae | |
| A | Saccharomyces carlsbergiensis | |

▼**M21**

*LIITE VI*

**Asetuksen 22 artiklan g alakohdassa, 24 artiklan 2 kohdassa ja 25 m artiklan 2 kohdassa tarkoitetut eläinten ruokinnassa käytettävät rehun lisäaineet**

Tässä liitteessä luetellut lisäaineet on hyväksyttävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 nojalla.

1. TEKNOLOGISET LISÄAINEET

a) *Säilöntäaineet*

| Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|---|
| | E 200 | Sorbiinihappo | |
| | E 236 | Muurahaishappo | |
| | E 237 | Natriumformiaatti | |
| | E 260 | Etikkahappo | |
| | E 270 | Maitohappo | |
| | E 280 | Propionihappo | |
| | E 330 | Sitruunahappo | |

b) *Hapettumisenestoaineet*

| Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|---|
| | 1b306(i) | Kasviöljyistä peräisin olevat tokoferoliuutteet | |
| | 1b306(ii) | Kasviöljyistä peräisin olevat runsaasti (delta)tokoferolia sisältävät uutteet | |

c) *Emulgointi-, stabilointi-, sakeuttamis- ja hyytelöimisaineet*

| Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|---|
| | 1c322 | Lesitiinit | Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisista raaka-aineista. |
| | | | Käyttö ainoastaan vesiviljelyeläinten rehuissa. |

▼**M21**

d) *Sidonta-aineet ja paakkuuntumisenestoaineet*

| Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|---|
| | E 412 | Guarkumi | |
| | E 535 | Natriumferrosyanidi | Enimmäisannos 20 mg/kg NaCl (ferrosyanidianionina laskettuna). |
| | E 551b | Kolloidinen silika | |
| | E 551c | Piimaa (puhdistettu) | |
| | 1m558i | Bentoniitti | |
| | E 559 | Kaoliinipitoiset savet, asbestittomat | |
| | E 560 | Steatiitin ja kloriitin luonnossa esiintyvä seos | |
| | E 561 | Vermikuliitti | |
| | E 562 | Sepioliitti | |
| | E 566 | Natroliitti-fonoliitti | |
| | 1g568 | Sedimenttiperäinen klinoptiloliitti | |
| | E 599 | Perliitti | |

e) *Säilörehun valmistuksessa käytettävät lisäaineet*

| Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|
| 1k | Entsyymit, mikro-organismit | Ainoastaan säilörehun tuotannossa, jos sääolot eivät mahdollista riittävää käymistä. |
| 1k236 | Muurahaishappo | |
| 1k237 | Natriumformiaatti | Muurahais- ja propionihapon sekä niiden natriumsuolojen käyttö säilörehun tuotannossa voidaan sallia ainoastaan, jos sääolot eivät mahdollista riittävää käymistä |
| 1k280 | Propionihappo | |
| 1k281 | Natriumpropionaatti | |

2. SENSORISET LISÄAINEET

| Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|
| 2b | Aromiaineet | Vain maataloustuotteista saatavat uutteet. |
| | *Castanea sativa* Mill.: Kastanjauute | |

▼**M21**

3. RAVITSEMUKSELLISET LISÄAINEET

a) *Vitamiinit, provitamiinit ja kemiallisesti tarkkaan määritellyt aineet, joilla on samankaltainen vaikutus*

| Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|
| 3a | Vitamiinit ja provitamiinit | Peräisin maataloustuotteista.<br>Vain maataloustuotteista peräisin olevien vitamiinien kanssa identtisiä synteettisesti tuotettuja vitamiineja saa käyttää yksimahaisten eläinten ja vesiviljeltyjen eläinten rehussa.<br>Vain maataloustuotteista peräisin olevien vitamiinien kanssa identtisiä synteettisesti tuotettuja A-, D- ja E-vitamiineja saa käyttää märehtijöiden rehussa; käytön edellytyksenä on jäsenvaltion ennakkolupa, joka perustuu märehtijöiden arvioituihin mahdollisuuksiin saada tarvittava määrä mainittuja vitamiineja niiden päivittäisissä rehuannoksissa |
| 3a920 | Vedetön betaiini | Vain yksimahaisten eläinten rehussa<br>Vain luonnosta ja, jos saatavilla, luonnonmukaisesta tuotannosta peräisin oleva |

b) *Hivenaineyhdisteet*

| | Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|---|
| | E1 Rauta | | |
| | 3b101 | Rauta(II)karbonaatti (sideriitti) | |
| | 3b103 | Rauta(II)sulfaattimonohydraatti | |
| | 3b104 | Rauta(II)sulfaattiheptahydraatti | |
| | 3b201 | Kaliumjodidi | |
| | 3b202 | Vedetön kalsiumjodaatti | |
| | 3b203 | Pinnoitettu rakeistettu vedetön kalsiumjodaatti | |
| | 3b301 | Koboltti(II)asetaattitetrahydraatti | |
| | 3b302 | Koboltti(II)karbonaatti | |
| | 3b303 | Koboltti(II)karbonaattihydroksidi(2:3)monohydraatti | |
| | 3b304 | Pinnoitettu rakeistettu koboltti(II)karbonaattihydroksidi(2:3)monohydraatti | |

▼**M21**

| | Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|---|
| | 3b305 | Koboltti(II)sulfaattiheptahydraatti | |
| | 3b402 | Kupari(II)karbonaattidihydroksimonohydraatti | |
| | 3b404 | Kupari(II)oksidi | |
| | 3b405 | Kupari(II)sulfaattipentahydraatti | |
| | 3b409 | Dikuparikloriditrihydroksidi (TBCC) | |
| | 3b502 | Mangaani(II)oksidi | |
| | 3b503 | Mangaanisulfaattimonohydraatti | |
| | 3b603 | Sinkkioksidi | |
| | 3b604 | Sinkkisulfaattiheptahydraatti | |
| | 3b605 | Sinkkisulfaattimonohydraatti | |
| | 3b609 | Sinkkikloridihydroksidimonohydraatti (TBZC) | |
| | 3b701 | Natriummolybdaattidihydraatti | |
| | 3b801 | Natriumseleniitti | |
| | 3b810, 3b811, 3b812, 3b813 ja 3b817 | Inaktivoitu seleenihiiva | |

4. ELÄINTUOTANTOON VAIKUTTAVAT LISÄAINEET

| Tunnistenumerot tai funktionaaliset ryhmät | Aine | Kuvaus, käytön edellytykset |
|---|---|---|
| 4a, 4b, 4c ja 4d | Entsyymit ja mikro-organismit ryhmässä ”Eläintuotantoon vaikuttavat lisäaineet | |

▼M2

*LIITE VII*

**Puhdistus- ja desinfiointiaineet**

1. Eläintuotannossa käytettävien rakennusten ja laitteiden puhdistamiseen ja desinfiointiin käytettävät 23 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut tuotteet:

   — kalium- ja natriumsaippua

   — vesi ja vesihöyry

   — kalkkimaito

   — kalkki

   — sammuttamaton kalkki

   — natriumhypokloriitti (esim. nestemäinen valkaisuaine)

   — natriumhydroksidi

   — kaliumhydroksidi

   — vetyperoksidi

   — luontaiset kasviuutteet

   — sitruuna-, peretikka-, muurahais-, maito-, oksaali- ja etikkahappo

   — alkoholi

   — typpihappo (meijerilaitteistot)

   — fosforihappo (maitolaitteistot)

   — formaldehydi

   — vedinten ja lypsyvälineiden puhdistus- ja desinfiointiaineet

   — natriumkarbonaatti

▼M15

2. Vesiviljelyeläinten ja merilevän tuotannossa käytettävät 6 e artiklan 2 kohdassa, 25 s artiklan 2 kohdassa, ja 29 a artiklassa tarkoitetut puhdistus- ja desinfiointituotteet.

2.1. Välineiden ja laitteiden puhdistamiseen ja desinfiointiin vesiviljelyeläinten poissa ollessa käytettävät tuotteet voivat sisältää seuraavia tehoaineita, edellyttäen että asetuksen (EY) N:o 834/2007 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja asiaa koskevia unionin ja kansallisia säännöksiä ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 528/2012 ([1]) säännöksiä noudatetaan:

   — otsoni

   — natriumhypokloriitti

   — kalsiumhypokloriitti

   — kalsiumhydroksidi

   — kalsiumoksidi

   — natriumhydroksidi

   — alkoholi

   — kuparisulfaatti: vain 31 päivään joulukuuta 2015 asti

   — kaliumpermanganaatti

   — luonnollisista kamelian siemenistä valmistettu teeöljykakku (käyttö rajattu katkarapujen tuotantoon)

   — kaliumperoksomonosulfaatin ja natriumkloridin seokset hypoklooriha-pokkeen tuotantoon

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä (EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1).

▼**M15**

2.2. Välineiden ja laitteiden puhdistamiseen ja desinfiointiin vesiviljelyeläinten läsnä ollessa käytettävät tuotteet voivat sisältää seuraavia tehoaineita, edellyttäen että asetuksen (EY) N:o 834/2007 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja asiaa koskevia unionin ja kansallisia säännöksiä ja erityisesti asetuksen (EU) N:o 528/2012 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/82/EY ([1]) säännöksiä noudatetaan:

— kalkki (kalsiumkarbonaatti) pH:n säätöön

— dolomiitti pH:n korjaamiseen (käyttö rajattu katkarapun tuotantoon)

— natriumkloridi

— vetyperoksidi

— natriumperkarbonaatti

— orgaaniset hapot (etikkahappo, maitohappo, sitruunahappo)

— humushappo

— peroksietikkahapot

— peretikka- ja peroktaanihapot

— jodoforit (vain mädin yhteydessä)

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/82/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, eläinlääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä (EYVL L 311, 28.11.2001, s. 1).

▼**M21**

*ANNEX VIII*

**Asetuksen 27 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 27 a artiklan a alakohdassa tarkoitetut eräät tuotteet ja aineet, joita käytetään luonnonmukaisesti tuotettujen jalostettujen elintarvikkeiden, hiivan ja hiivatuotteiden tuotannossa**

A JAKSO – ELINTARVIKELISÄAINEET, KANTAJA-AINEET MUKAAN LUETTUINA

Asetuksen (EY) N:o 834/2007 23 artiklan 4 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua prosenttiosuutta laskettaessa elintarvikelisäaineet, joiden kohdalle on merkitty tähti koodisarakkeeseen, lasketaan maatalousperäisiksi ainesosiksi.

| Koodi | Nimitys | | | Erityisedellytykset ja rajoitukset asetuksessa (EU) N:o 1333/2008 säädettyjen lisäksi |
|---|---|---|---|---|
| | | Kasviperäisten elintarvikkeiden valmistus | Eläinperäisten elintarvikkeiden valmistus | |
| E 153 | Kasviperäinen lääkehiili | | X | Tuhkainen vuohenjuusto<br>Morbier-juusto |
| E 160b* | Annatto, biksiini, norbiksiini | | X | Red Leicester -juusto<br>Double Gloucester -juusto<br>Cheddar<br>Mimolette-juusto |
| E 170 | Kalsiumkarbonaatti | X | X | Ei saa käyttää tuotteiden väriaineena eikä kalsiumlisänä |
| E 220 | Rikkidioksidi | X | X (vain simassa) | Hedelmäviineissä (muista hedelmistä kuin viinirypäleistä valmistetuissa, myös omena- ja päärynäsiiderissä) ja simassa sekä lisätyn sokerin kanssa että ilman: 100 mg/l (Enimmäispitoisuudet viittaavat kokonaismäärään kaikista lähteistä, ilmaistuna $SO_2$:na mg/l). |
| E 223 | Natriummetabisulfiitti | | X | Äyriäiset |
| E 224 | Kaliumdisulfiitti | X | X (vain simassa) | Hedelmäviineissä (muista hedelmistä kuin viinirypäleistä valmistetuissa, myös omena- ja päärynäsiiderissä) ja simassa sekä lisätyn sokerin kanssa että ilman: 100 mg/l (Enimmäispitoisuudet viittaavat kokonaismäärään kaikista lähteistä, ilmaistuna $SO_2$:na mg/l). |
| E 250 | Natriumnitriitti | | X | Lihavalmisteet. Voidaan käyttää ainoastaan, jos toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla on todistettu, ettei käytettävissä ole vaihtoehtoista tekniikkaa, joka antaisi samat terveystakeet ja/tai mahdollistaisi tuotteen ominaispiirteiden säilyttämisen. Ei yhdessä lisäaineen E 252 kanssa. Lisättävä enimmäismäärä ilmaistuna $NaNO_2$:na: 80 mg/kg, enimmäisjäämämäärä ilmaistuna $NaNO_2$:na: 50 mg/kg |

▼**M21**

| Koodi | Nimitys | Kasviperäisten elintarvikkeiden valmistus | Eläinperäisten elintarvikkeiden valmistus | Erityisedellytykset ja rajoitukset asetuksessa (EU) N:o 1333/2008 säädettyjen lisäksi |
|---|---|---|---|---|
| E 252 | Kaliumnitraatti | | X | Lihavalmisteet. Voidaan käyttää ainoastaan, jos toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla on todistettu, ettei käytettävissä ole vaihtoehtoista tekniikkaa, joka antaisi samat terveystakeet ja/tai mahdollistaisi tuotteen ominaispiirteiden säilyttämisen. Ei yhdessä lisäaineen E 250 kanssa. Lisättävä enimmäismäärä ilmaistuna $NaNO_3$:na: 80 mg/kg, enimmäisjäämämäärä ilmaistuna $NaNO_3$:na: 50 mg/kg |
| E 270 | Maitohappo | X | X | |
| E 290 | Hiilidioksidi | X | X | |
| E 296 | Omenahappo | X | | |
| E 300 | Askorbiinihappo | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: Lihavalmisteet |
| E 301 | Natriumaskorbaatti | | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: Lihavalmisteissa nitraattien ja nitriittien kanssa |
| E 306(*) | Tokoferoliuute | X | X | Hapettumisenestoaine |
| E 322(*) | Lesitiinit | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: Maitotuotteet.<br>Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen. Siihen asti ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta raaka-aineesta. |
| E 325 | Natriumlaktaatti | | X | Maitopohjaiset tuotteet ja lihavalmisteet |
| E 330 | Sitruunahappo | X | X | |
| E 331 | Natriumsitraatit | X | X | |
| E 333 | Kalsiumsitraatit | X | | |
| E 334 | Viinihappo (L(+)-) | X | X (vain simassa) | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: Sima |
| E 335 | Natriumtartraatit | X | | |
| E 336 | Kaliumtartraatit | X | | |
| E 341 (i) | Monokalsium- fosfaatti | X | | Itsekohoavien jauhojen nostatusaineena |
| E 392* | Rosmariini- uutteet | X | X | Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta |

▼**M21**

| Koodi | Nimitys | Kasviperäisten elintarvikkeiden valmistus | Eläinperäisten elintarvikkeiden valmistus | Erityisedellytykset ja rajoitukset asetuksessa (EU) N:o 1333/2008 säädettyjen lisäksi |
|---|---|---|---|---|
| E 400 | Algiinihappo | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: maitopohjaiset tuotteet |
| E 401 | Natriumalginaatti | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: maitopohjaiset tuotteet ►**M22** ja lihapohjaiset makkarat ◄ |
| E 402 | Kaliumalginaatti | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: maitopohjaiset tuotteet |
| E 406 | Agar-agar | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: maitopohjaiset tuotteet ja lihavalmisteet |
| E 407 | Karrageeni | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: maitopohjaiset tuotteet |
| E 410* | Johanneksenleipäpuujauhe | X | X | Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen. |
| E 412* | Guarkumi | X | X | Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen. |
| E 414* | Arabikumi | X | X | Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen. |
| E 415 | Ksantaanikumi | X | X | |
| E 417 | Tarakumijauhe | X | X | Sakeuttamisaine<br>Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen. |
| E 418 | Gellaanikumi | X | X | Ainoastaan asyylipitoisuudeltaan korkea muoto.<br>Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen. |
| E 422 | Glyseroli | X | X | Ainoastaan kasviperäinen.<br>Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen.<br>Kasviuutteisiin, aromeihin, geelikapseleiden kosteudensäilyttäjäksi ja tablettien päällysteeksi |
| E 440 (i) * | Pektiini | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: maitopohjaiset tuotteet |
| E 464 | Hydroksipropyylimetyyliselluloosa | X | X | Kapsyylien kapseloimisaineena |
| E 500 | Natriumkarbonaatit | X | X | |
| E 501 | Kalium-karbonaatit | X | | |

▼**M21**

| Koodi | Nimitys | Kasviperäisten elintarvikkeiden valmistus | Eläinperäisten elintarvikkeiden valmistus | Erityisedellytykset ja rajoitukset asetuksessa (EU) N:o 1333/2008 säädettyjen lisäksi |
|---|---|---|---|---|
| E 503 | Ammonium-karbonaatit | X | | |
| E 504 | Magnesium-, karbonaatit | X | | |
| E 509 | Kalsiumkloridi | | X | Maidon koaguloimiseen |
| E 516 | Kalsiumsulfaatti | X | | Kantaja-aine |
| E 524 | Natriumhydroksidi | X | | ”Laugengebäckin” pintakäsittelyyn ja happoisuuden säätelyyn luontaisissa aromeissa |
| E 551 | Piidioksidi | X | X | Yrtteihin ja mausteisiin kuivatussa jauhemaisessa muodossa, aromeihin ja kittivahaan. |
| E 553b | Talkki | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: makkaroiden pintakäsittelyyn |
| E 901 | Mehiläisvaha | X | | Ainoastaan makeistuotteiden kiillotusaineena.<br>Luonnonmukaisesta tuotannosta peräisin oleva mehiläisvaha |
| E 903 | Karnaubavaha | X | | Makeistuotteiden kiillotusaineena.<br>Suojamenetelmänä hedelmien pakollisessa käsittelyssä äärimmäisellä kylmällä, jota käytetään karanteenitoimenpiteenä haitallisten organismien torjumiseksi (komission täytäntöönpanodirektiivi (EU) 2017/1279) ([1])<br>Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen. Siihen asti ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta raaka-aineesta. |
| E 938 | Argon | X | X | |
| E 939 | Helium | X | X | |
| E 941 | Typpi | X | X | |
| E 948 | Happi | X | X | |
| E 968 | Erytritoli | X | X | Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta käyttämättä ioninvaihtotekniikkaa |

([1]) Komission täytäntöönpanodirektiivi (EU) 2017/1279, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2017, kasveille tai kasvituotteille haitallisten organismien yhteisöön kulkeutumisen ja siellä leviämisen estämiseen liittyvistä suojatoimenpiteistä annetun neuvoston direktiivin 2000/29/EY liitteiden I–V muuttamisesta (EUVL L 184, 15.7.2017, s. 33).

▼**M21**

B JAKSO – VALMISTUKSEN APUAINEET JA MUUT TUOTTEET, JOITA VOIDAAN KÄYTTÄÄ LUONNONMUKAISESTI TUOTETTUJEN MAATALOUSPERÄISTEN AINESOSIEN JALOSTUKSEEN

| Nimitys | Kaikkien kasviperäisten elintarvikkeiden valmistus | Kaikkien eläinperäisten elintarvikkeiden valmistus | Erityisedellytykset ja rajoitukset asetuksessa (EU) N:o 1333/2008 säädettyjen lisäksi |
|---|---|---|---|
| Vesi | X | X | Neuvoston direktiivissä 98/83/EY tarkoitettu juomavesi |
| Kalsiumkloridi | X | ►**M22** X ◄ | Koagulointiin ►**M22** Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: lihapohjaiset makkarat ◄ |
| Kalsiumkarbonaatti | X | | |
| Kalsiumhydroksidi | X | | |
| Kalsiumsulfaatti | X | | Koagulointiin |
| Magnesiumkloridi (tai nigari) | X | | Koagulointiin |
| Kaliumkarbonaatti | X | | Kasviperäisten elintarvikkeiden osalta: viinirypäleiden kuivaukseen |
| Natriumkarbonaatti | X | X | |
| Maitohappo | | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: suolaliuoksen pH-arvon säätelemiseen juustojen valmistuksessa |
| Käymisen tuloksena saatu L(+)-maitohappo | X | | Kasviperäisten elintarvikkeiden osalta: kasviproteiiniuutteiden valmistukseen |
| Sitruunahappo | X | X | |
| Natriumhydroksidi | X | | Kasviperäisten elintarvikkeiden osalta: sokeri(e)n valmistukseen; öljyntuotantoa varten lukuun ottamatta oliiviöljyn tuotantoa; kasviproteiiniuutteiden valmistukseen |
| Rikkihappo | X | X | Gelatiinin valmistukseen<br>Sokeri(e)n valmistukseen |
| Humalauute | X | | Kasviperäisten elintarvikkeiden osalta: ainoastaan mikrobien tuhoamiseen sokerinvalmistuksessa.<br>Luonnonmukaisesta tuotannosta, jos saatavissa |
| Mäntyhartsiuute | X | | Kasviperäisten elintarvikkeiden osalta: ainoastaan mikrobien tuhoamiseen sokerinvalmistuksessa.<br>Luonnonmukaisesta tuotannosta, jos saatavissa |
| Suolahappo | | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: gelatiinin valmistukseen; suolaliuoksen pH-arvon säätelemiseen Gouda-, Edam-, Maasdammer-, Boerenkaas-, Friese- ja Leidse Nagelkaas -juustojen valmistuksessa |

▼**M21**

| Nimitys | Kaikkien kasviperäisten elintarvikkeiden valmistus | Kaikkien eläinperäisten elintarvikkeiden valmistus | Erityisedellytykset ja rajoitukset asetuksessa (EU) N:o 1333/2008 säädettyjen lisäksi |
|---|---|---|---|
| Ammoniumhydroksidi | | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: gelatiinin valmistukseen |
| Vetyperoksidi | | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: gelatiinin valmistukseen |
| Hiilidioksidi | X | X | |
| Typpi | X | X | |
| Etanoli | X | X | Liuotin |
| Parkkihappo | X | | Suodatuksen lisäaineena |
| Munanvalkuainen | X | | |
| Kaseiini | X | | |
| Gelatiini | X | | |
| Kalaliima | X | | |
| Kasviöljyt | X | X | Rasvaus-, voitelu- tai vaahdonestoaineena.<br>Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta |
| Hyytelömäinen piidioksidigeeli tai -liuos | X | | |
| Aktiivihiili | X | ►**M22** X ◄ | |
| Talkki | X | | Lisäaineelle E 553b vahvistettujen erityisten puhtausvaatimusten mukaisesti |
| Bentoniitti | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: siman kirkasteena |
| Selluloosa | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: Gelatiinin valmistukseen |
| Piimaa | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: Gelatiinin valmistukseen |
| Perliitti | X | X | Eläinperäisten elintarvikkeiden osalta: Gelatiinin valmistukseen |
| Hasselpähkinän kuori | X | | |
| Riisijauho | X | | |
| Mehiläisvaha | X | | Voiteluaineena.<br>Luonnonmukaisesta tuotannosta peräisin oleva mehiläisvaha |

▼**M21**

| Nimitys | Kaikkien kasviperäisten elintarvikkeiden valmistus | Kaikkien eläinperäisten elintarvikkeiden valmistus | Erityisedellytykset ja rajoitukset asetuksessa (EU) N:o 1333/2008 säädettyjen lisäksi |
|---|---|---|---|
| Karnaubavaha | X | | Voiteluaineena.<br>Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta. Sovelletaan 1. tammikuuta 2022 alkaen. Siihen asti ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta raaka-aineesta. |
| Etikkahappo/etikka | | X | Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta.<br>Ainoastaan kalan käsittelyyn. Luonnollisesta käymisestä peräisin oleva. Ei saa tuottaa muuntogeenisiä organismeja käyttäen tai muuntogeenisistä organismeista |
| Tiamiinihydrokloridi | X | X | Käytettäväksi ainoastaan hedelmäviinien valmistuksessa, myös omena- ja päärynäsiiderin ja siman |
| Diammoniumfosfaatti | X | X | Käytettäväksi ainoastaan hedelmäviinien valmistuksessa, myös omena- ja päärynäsiiderin ja siman |
| Puukuitu | X | X | Puutavaran alkuperä olisi rajoitettava sertifioituun kestävästi korjattuun puuhun.<br>Käytetty puu ei saa sisältää myrkyllisiä komponentteja (sadonkorjuun jälkeinen käsittely, luonnossa esiintyvät toksiinit tai toksiinit mikro-organismeista) |

▼**M21**

C JAKSO – HIIVAN JA HIIVATUOTTEIDEN TUOTANNOSSA KÄYTETTÄVÄT VALMISTUKSEN APUAINEET

| Nimi | Perushiiva | Hiivavalmisteet | Erityisedellytykset |
|---|---|---|---|
| Kalsiumkloridi | X | | |
| Hiilidioksidi | X | X | |
| Sitruunahappo | X | | Hiivantuotannon pH-arvon säätelemiseen |
| Maitohappo | X | | Hiivantuotannon pH-arvon säätelemiseen |
| Typpi | X | X | |
| Happi | X | X | |
| Perunatärkkelys | X | X | Suodatukseen<br>Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta |
| Natriumkarbonaatti | X | X | PH-arvon säätelemiseen |
| Kasviöljyt | X | X | Rasvaus-, voitelu- tai vaahdonestoaineena. Ainoastaan jos peräisin luonnonmukaisesta tuotannosta |

▼**M21**

*LIITE VIII a*

**Tuotteet ja aineet, joita voidaan käyttää 29 c artiklassa tarkoitetuissa viinialan luonnonmukaisissa tuotteissa tai lisätä niihin**

| Asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A tarkoitettu käsittely | Tuotteen tai aineen nimi | Asetuksessa (EY) N:o 1234/2007 ja (EY) N:o 606/2009 vahvistettujen rajojen ja edellytysten mukaiset erityisedellytykset ja rajoitukset |
|---|---|---|
| 1 kohta: Käyttö ilmastuksen suorittamiseksi tai hapen lisäämiseksi | — Ilma<br>— Kaasumainen happi | |
| 3 kohta: Sentrifugointi ja suodatus | — Perliitti<br>— Selluloosa<br>— Piimaa | Käyttö ainoastaan inerttinä suodatuksen apuaineena |
| 4 kohta: Käyttö inertin tilan luomiseksi ja tuotteen käsittelemiseksi suojassa ilmalta | — Typpi<br>— Hiilidioksidi<br>— Argon | |
| 5, 15 ja 21 kohta: Käyttö | — Hiivat ([1]), hiivasolut | |
| 6 kohta: Käyttö | — Diammoniumfosfaatti<br>— Tiamiinihydrokloridi<br>— Hiiva-autolysaatit | |
| 7 kohta: Käyttö | — Rikkidioksidi<br>— Kaliumbisulfiitti tai kaliummetabisulfiitti | a) Rikkidioksidipitoisuus voi olla enintään 100 milligrammaa litrassa, kun kyseessä ovat asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I B olevan A osan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetut punaviinit, joiden jäännössokeripitoisuus on alle 2 grammaa litraa kohden.<br>b) Rikkidioksidipitoisuus voi olla enintään 150 milligrammaa litrassa, kun kyseessä ovat asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I B olevan A osan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetut valko- ja roseeviinit, joiden jäännössokeripitoisuus on alle 2 grammaa litraa kohden.<br>c) Kaikkien muiden viinien osalta asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteen I B mukaisesti 1 päivänä elokuuta 2010 sovellettavaa rikkidioksidin enimmäispitoisuutta alennetaan 30 milligrammalla litraa kohden. |
| 9 kohta: Käyttö | — Viininvalmistuskäyttöön tarkoitettu hiili | |
| 10 kohta: Kirkastaminen | — Syötävä gelatiini ([2])<br>— Vehnästä tai herneestä saatavat kasviperäiset valkuaisaineet ([2])<br>— Kalaliima ([2])<br>— Munanvalkuainen ([2])<br>— Tanniinit ([2])<br>— Perunaproteiini ([2]) | |

▼**M21**

| Asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A tarkoitettu käsittely | Tuotteen tai aineen nimi | Asetuksessa (EY) N:o 1234/2007 ja (EY) N:o 606/2009 vahvistettujen rajojen ja edellytysten mukaiset erityisedellytykset ja rajoitukset |
|---|---|---|
| | — Hiivaproteiiniuutteet ([2])<br>— Kaseiini<br>— *Aspergillus niger* -sienestä peräisin oleva kitosaani<br>— Kaliumkaseinaatti<br>— Piidioksidi<br>— Bentoniitti<br>— Pektolyyttiset entsyymit | |
| 12 kohta: Käyttö happamuuden lisäämiseksi | — Maitohappo<br>— L(+)-viinihappo | |
| 13 kohta: Käyttö happamuuden vähentämiseksi | — L(+)-viinihappo<br>— Kalsiumkarbonaatti<br>— Neutraali kaliumtartraatti<br>— Kaliumbikarbonaatti | |
| 14 kohta: Lisääminen | — Aleppo-mäntypihka | |
| 17 kohta: Käyttö | — Maitohappobakteerit | |
| 19 kohta: Lisääminen | — L-askorbiinihappo | |
| 22 kohta: Käyttö kuplittamiseksi | — Typpi | |
| 23 kohta: Lisääminen | — Hiilidioksidi | |
| 24 kohta: Lisääminen viinin stabilisoimiseksi | — Sitruunahappo | |
| 25 kohta: Lisääminen | — Tanniinit ([1]) | |
| 27 kohta: Lisääminen | — Metaviinihappo | |
| 28 kohta: Käyttö | — Arabikumi ([1]) | |
| 30 kohta: Käyttö | — Kaliumbitartraatti | |
| 31 kohta: Käyttö | — Kuparisitraatti | |
| 35 kohta: Käyttö | — Hiivan mannoproteiinit | |
| 38 kohta: Käyttö | — Tammipuun palaset | |
| 39 kohta: Käyttö | — Kaliumalginaatti | |
| 44 kohta: Käyttö | — *Aspergillus niger* -sienestä peräisin oleva kitosaani | |
| 51 kohta: Käyttö | — Inaktivoitu hiiva | |

▼**M21**

| Asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä I A tarkoitettu käsittely | Tuotteen tai aineen nimi | Asetuksessa (EY) N:o 1234/2007 ja (EY) N:o 606/2009 vahvistettujen rajojen ja edellytysten mukaiset erityisedellytykset ja rajoitukset |
|---|---|---|
| Asetuksen (EY) N:o 606/2009 liitteessä III olevan A osan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu käsittely | — Kalsiumsulfaatti | Ainoastaan ”vino generoso” tai ”vino generoso de licor” -viineissä |

([1]) Yksittäisten hiivakantojen osalta: saatu luonnonmukaisesta raaka-aineesta, jos sellaista on saatavilla.
([2]) Saatu luonnonmukaisesta raaka-aineesta, jos sellaista on saatavilla.

▼B

*LIITE IX*

**Asetuksen 28 artiklassa tarkoitetut maatalousperäiset ainesosat, joita ei ole tuotettu luonnonmukaisesti**

1. JALOSTAMATTOMAT KASVITUOTTEET JA NIISTÄ ERI MENETELMILLÄ SAADUT TUOTTEET

1.1. **Syötävät hedelmät, pähkinät ja siemenet:**

| | |
|---|---|
| — Tammenterhot | *Quercus* spp. |
| — Kolapähkinät | *Cola acuminata* |
| — Karviaismarjat | *Ribes uva-crispa* |
| — Passionhedelmät | *Passiflora edulis* |
| — Vadelmat (kuivatut) | *Rubus idaeus* |
| — Punaherukat (kuivatut) | *Ribes rubrum* |

1.2. **Syötävät mausteet ja yrtit:**

| | |
|---|---|
| — Rosépippuri | *Schinus molle* L. |
| — Piparjuuren siemenet | *Armoracia rusticana* |
| — Galangajuuri | *Alpinia officinarum* |
| — Saflorin kukat | *Carthamus tinctorius* |
| — Vesikrassi | *Nasturtium officinale* |

1.3. **Muut:**

Muiden kuin luonnonmukaisten elintarvikkeiden valmistuksessa sallitut levät, mukaan luettuna merilevä.

2. KASVITUOTTEET

2.1. **Rasvat ja öljyt, myös puhdistetut mutta kemiallisesti muuntamattomat, jotka on saatu muista kuin seuraavista kasveista:**

| | |
|---|---|
| — Kaakao | *Theobroma cacao* |
| — Kookos | *Cocos nucifera* |
| — Oliivi | *Olea europaea* |
| — Auringonkukka | *Helianthus annuus* |
| — Palmu | *Elaeis guineensis* |
| — Rapsi, rypsi | *Brassica napus, rapa* |
| — Saflori | *Carthamus tinctorius* |
| — Seesami | *Sesamum indicum* |
| — Soija | *Glycine max* |

2.2. **Seuraavat sokerit, tärkkelykset ja muut viljasta ja mukuloista saatavat tuotteet:**

— Fruktoosi

— Riisipaperi

— Nostattamattomasta leivästä valmistettu paperi

— Riisi- tai vahamaissitärkkelys, kemiallisesti muuntamaton

▼B

2.3. **Muut:**

— Hernevalkuainen *Pisum* spp.

— Rommi, ainoastaan ruokosokerista valmistettu

— Kirsikkaviina, valmistettu hedelmistä ja 27 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista aromeista

3. ELÄINTUOTTEET

Vedessä elävät organismit, jotka eivät ole peräisin vesiviljelystä ja jotka ovat sallittuja muussa kuin luonnonmukaisten elintarvikkeiden valmistuksessa

— Gelatiini

— Herasuola

— Suolet

▼B

*LIITE X*

**Asetuksen 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut lajit, joiden osalta luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä tai siemenperunoita on saatavilla riittävästi monen lajikkeen osalta kaikkialla yhteisössä**

▼M3

*LIITE XI*

A. **57 artiklassa tarkoitettu EU:n luomutunnus**

1. EU:n luomutunnuksen on oltava seuraavan mallin mukainen:



2. Kun käytetään neliväripainatusta, Pantone-viiteväri on Green Pantone 376 ja Green [50 % Cyan + 100 % Yellow].

3. Jos EU:n luomutunnusta ei ole mahdollista käyttää värillisenä, sitä voidaan käyttää myös mustavalkoisena seuraavasti:



4. Jos pakkauksen tai etiketin pohjaväri on tumma, tunnukset voidaan esittää samanvärisenä negatiivina kuin pakkauksen tai etiketin pohjaväri.

5. Jos värillistä tunnusta käytetään värillisellä pohjalla, mikä vaikeuttaa tunnuksen havaitsemista, tunnuksen ympärillä voidaan käyttää ääriviivoja, jotta tunnus erottuisi paremmin pohjaväristä.

6. Joissakin erityistapauksissa, joissa pakkausmerkinnät on tehty yhdellä ainoalla värillä, myös EU:n luomutunnusta voidaan käyttää kyseisen värisenä.

7. EU:n luomutunnuksen korkeuden on oltava vähintään 9 mm ja leveyden vähintään 13,5 mm; korkeuden ja leveyden suhteen on aina oltava 1:1,5. Hyvin pienissä pakkauksissa vähimmäiskorkeus voi poikkeuksellisesti olla 6 mm.

8. EU:n luomutunnukseen voi liittää luonnonmukaiseen maatalouteen viittaavia graafisia tai tekstielementtejä sillä edellytyksellä, että ne eivät muunna tai muuta EU:n luomutunnuksen luonnetta tai 58 artiklassa tarkoitettuja merkintöjä. Jos EU:n luomutunnukseen liitetään kansallinen tai yksityinen tunnus, jonka vihreä väri poikkeaa 2 kohdassa mainitusta viiteväristä, EU:n luomutunnuksessa voidaan käyttää kyseistä viiteväristä poikkeavaa väriä.

▼M4

_____

▼M3

B. **58 artiklassa tarkoitetut tunnusnumerot**

Tunnusnumeroiden yleismalli on seuraavanlainen:

AB-CDE-999

jossa

1. ”AB” on 58 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu sen maan ISO-koodi, jossa tarkastukset tehdään;

2. ”CDE” on kolmikirjaiminen ilmaisu, esimerkiksi ”bio” tai ”öko” tai ”org” tai ”eko”, josta päättää komissio tai asianomainen jäsenvaltio ja joka viittaa luonnonmukaiseen tuotantotapaan 58 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti; ja

3. ”999” on enintään kolminumeroinen viitenumero, jonka antaa 58 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti

   a) asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tarkastusviranomaisille tai -laitoksille, joille se on siirtänyt tarkastustehtävien suorittamisen asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan mukaisesti;

   b) komissio

      i) komission asetuksen (EY) N:o 1235/2008 ([1]) 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille tarkastusviranomaisille ja -laitoksille, jotka on lueteltu kyseisen asetuksen liitteessä I;

      ii) asetuksen (EY) N:o 1235/2008 7 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetuille kolmansien maiden toimivaltaisille viranomaisille tai tarkastuslaitoksille, jotka on lueteltu kyseisen asetuksen liitteessä III;

      iii) asetuksen (EY) N:o 1235/2008 10 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille tarkastusviranomaisille ja -laitoksille, jotka on lueteltu kyseisen asetuksen liitteessä IV;

   c) asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen komission ehdotuksesta tarkastusviranomaisille ja -laitoksille, jotka on hyväksytty 31 päivään joulukuuta 2012 saakka myöntämään tarkastussertifikaatti asetuksen (EY) N:o 1235/2008 19 artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan mukaisesti (tuontiluvat).

Komissio julkaisee tunnusnumerot käyttäen tarkoituksenmukaisia teknisiä keinoja, myös internetiä.

([1]) EUVL L 334, 12.12.2008, s. 25.

▼M2

*LIITE XII*

**Tämän asetuksen ►M6 68 artiklan 1 kohtaan ◄ tarkoitettu asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 1 kohdan mukaista toimijan asiakirjaselvitystä koskeva malli**

<table>
<tr><td colspan="2">Asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 1 kohdan mukainen toimijan asiakirjaselvitys<br><br>1. Asiakirjan numero:</td></tr>
<tr><td>2. Toimijan nimi ja osoite:<br>Päätoiminta (tuottaja, jalostaja, tuoja jne.):</td><td>3. Tarkastuslaitoksen/-viranomaisen nimi, osoite ja tunnusnumero:</td></tr>
<tr><td>4. Tuoteryhmät/toiminta:<br>— Kasvit ja kasvituotteet:<br>— Merilevät ja merilevätuotteet:<br>— Eläimet ja eläintuotteet:<br>— Vesiviljelyeläimet ja vesiviljelyeläintuotteet:<br>— Jalostetut tuotteet:</td><td>5. Määritelty seuraavasti:<br>luonnonmukainen tuotanto, siirtymävaiheen tuotteet; myös muu kuin luonnonmukainen tuotanto, kun kyseessä on asetuksen (EY) N:o 834/2007 11 artiklan mukainen rinnakkainen tuotanto/jalostus</td></tr>
<tr><td>6. Voimassaolo:<br>Kasvituotteet ..... – .....<br>Merilevätuotteet ..... – .....<br>Eläintuotteet ..... – .....<br>Vesiviljelyeläintuotteet ..... – .....<br>Jalostetut tuotteet ..... – .....</td><td>7. Tarkastuspäivä(t):</td></tr>
<tr><td colspan="2">8. Tämä asiakirja on annettu asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 1 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 889/2008 perusteella. Ilmoitetun toimijan toiminta on tarkastettu, ja toimija täyttää mainituissa asetuksissa säädetyt vaatimukset.<br><br>Päivämäärä, paikka:<br><br>Asiakirjan antavan tarkastuslaitoksen/-viranomaisen puolesta allekirjoittanut:</td></tr>
</table>

▼M6

*LIITE XIIa*

**Tämän asetuksen 68 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 1 kohdan mukaisen toimijalle annettavan täydentävän asiakirjaselvityksen malli**

| **Asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 1 kohdan mukainen toimijalle annettava täydentävä asiakirjaselvitys** |
|---|
| 1.1. Asiakirjan numero:<br>1.2. Viittaus asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 1 kohdan mukaiseen toimijan asiakirjaselvitykseen ([1]): |
| 2. Asetuksen (EY) N:o 889/2008 68 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut toimijan käyttämän tuotantomenetelmän erityispiirteet ([2]): |
| 3. Tämä asiakirja on annettu asetuksen (EY) N:o 834/2007 29 artiklan 1 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 889/2008 68 artiklan 2 kohdan perusteella. Ilmoitetun toimijan toiminta on tarkastettu, ja toimija täyttää kyseisissä asetuksissa säädetyt vaatimukset.<br><br>Päivämäärä, paikka:<br><br>Asiakirjan antavan tarkastuslaitoksen/-viranomaisen puolesta allekirjoittanut ja leimannut: |
| ([1]) Lisätään tämän asetuksen 68 artiklan 1 kohdan ja liitteen XII mukaisen asiakirjaselvityksen numero.<br>([2]) Lisätään jokin tämän asetuksen liitteessä XII b esitetyistä maininnoista. |

▼M6

*LIITE XIIb*

Asetuksen 68 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut maininnat:

— *bulgariaksi:* Животински продукти, произведени без използване на антибиотици

— *espanjaksi:* Productos animales producidos sin utilizar antibióticos

— *tšekiksi:* Živočišné produkty vyprodukované bez použití antibiotik

— *tanskaksi:* Animalske produkter, der er produceret uden brug af antibiotika

— *saksaksi:* Ohne Anwendung von Antibiotika erzeugte tierische Erzeugnisse

— *viroksi:* Loomsed tooted, mille tootmisel ei ole kasutatud antibiootikume

— *kreikaksi:* Ζωικά προϊόντα που παράγονται χωρίς τη χρήση αντιβιοτικών

— *englanniksi:* Animal products produced without the use of antibiotics

— *ranskaksi:* produits animaux obtenus sans recourir aux antibiotiques

▼M10

— *kroaatiksi:* Proizvodi životinjskog podrijetla dobiveni bez uporabe antibiotika

▼M6

— *italiaksi:* Prodotti animali ottenuti senza l'uso di antibiotici

— *latviaksi:* Dzīvnieku izcelsmes produkti, kuru ražošanā nav izmantotas antibiotikas

— *liettuaksi:* nenaudojant antibiotikų pagaminti gyvūniniai produktai

— *unkariksi:* Antibiotikumok alkalmazása nélkül előállított állati eredetű termékek

— *maltaksi:* Il-prodotti tal-annimali prodotti mingħajr l-użu tal-antibijotiċi

— *hollanniksi:* Zonder het gebruik van antibiotica geproduceerde dierlijke producten

— *puolaksi:* Produkty zwierzęce wytwarzane bez użycia antybiotyków

— *portugaliksi:* Produtos de origem animal produzidos sem utilização de antibióticos

— *romaniaksi:* Produse de origine animală obţinute a se recurge la antibiotice

— *slovakiksi:* Výrobky živočíšneho pôvodu vyrobené bez použitia antibiotík

— *sloveeniksi:* Živalski proizvodi, proizvedeni brez uporabe antibiotikov

— *suomeksi:* Eläintuotteet, joiden tuotannossa ei ole käytetty antibiootteja

— *ruotsiksi:* Animaliska produkter som produceras utan antibiotika

▼B

*LIITE XIII*

**Asetuksen 69 artiklassa tarkoitetun myyjän ilmoituksen malli**

| **Asetuksen (EY) N:o 834/2007 9 artiklan 3 kohdan mukainen myyjän ilmoitus** | |
|---|---|
| Myyjän nimi ja osoite: | |
| Tunnusnumero (esim. erä- tai varastonumero): | Tuotenimi: |
| Osat:<br>(Mainitaan kaikki tuotteessa olevat osat / viimeksi tuotantoprosessissa käytetyt osat)<br>……<br>……<br>……<br>……<br>…… | |
| Todistan, ettei tätä tuotetta ole tuotettu neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 ja 9 artiklassa tarkoitetuista muuntogeenisistä organismeista eikä se ole mainituissa artikloissa tarkoitettujen muuntogeenisten organismien tuottama. Tiedossani ei ole mitään sellaista, joka antaisi aihetta epäillä tämän ilmoituksen paikkansapitävyyttä.<br>Tästä syystä todistan, että edellä mainittu tuote on asetuksen (EY) N:o 834/2007 9 artiklan mukainen muuntogeenisten organismien käyttöä koskevan kiellon osalta.<br>Sitoudun ilmoittamaan asiakkaallemme ja asiakastamme valvovalle tarkastuslaitokselle/-viranomaiselle viipymättä, jos tämä ilmoitus perutaan tai jos sitä muutetaan tai jos esille tulee tietoja, jotka antavat aihetta epäillä sen paikkansapitävyyttä.<br>Annan luvan asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklassa määritellylle, asiakastamme valvovalle tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle tarkastaa tämän ilmoituksen paikkansapitävyyden ja ottaa tarvittaessa näytteitä analyyttistä todistamista varten. Annan myös luvan siirtää tämän tehtävän tarkastuslaitoksen kirjallisesti nimeämälle riippumattomalle laitokselle.<br>Vastaan allekirjoituksellani tämän ilmoituksen paikkansapitävyydestä. | |
| Maa, paikka, päivämäärä ja myyjän allekirjoitus: | Yrityksen leima (*tarvittaessa*): |

▼M2

*Liite XIII a*

**1 jakso**

Lohikalojen luonnonmukainen tuotanto makeassa vedessä:

Taimen *(Salmo trutta)* – Kirjolohi *(Oncorhynchus mykiss)* – Puronieriä *(Salvelinus fontinalis)* – Lohi *(Salmo salar)* – Nieriä *(Salvelinus alpinus.)* – Harjus *(Thymallus thymallus)* – Harmaanieriä *(Salvelinus namaycush)* – Tonavanjokilohi *(Hucho hucho)*

| | |
|---|---|
| Tuotantojärjestelmä | Kasvatuslaitosjärjestelmiin on syötettävä vettä avoimista järjestelmistä. Virtausnopeuden avulla on varmistettava kannalle vähintään 60 prosentin happisaturaatio ja taattava kalojen hyvinvointi sekä jätteiden poistuminen. |
| Kalojen enimmäistiheys | Lohikalalajit, joita ei luetella jäljempänä: 15 kg/$m^3$<br>Lohi 20 kg/$m^3$<br>Taimen ja kirjolohi: 25 kg/$m^3$<br>►**M15** Nieriä 25 kg/$m^3$ ◄ |

**2 jakso**

Lohikalojen luonnonmukainen tuotanto merivedessä:

Lohi *(Salmo salar)*, Taimen *(Salmo trutta)* – Kirjolohi *(Oncorhynchus mykiss)*

| | |
|---|---|
| Kalojen enimmäistiheys | 10 kg/$m^3$ verkkokasseissa |

**3 jakso**

Turskan *(Gadus morhua)* ja muiden Gadidae-heimon kalojen, meribassin *(Dicentrarchus labrax)*, kultaotsasargin *(Sparus aurata)*, kotkakalan *(Argyrosomus regius)*, piikkikampelan *(Psetta maxima [= Scopthalmus maximux])*, pargon *(Pagrus pagrus[=Sparus pagrus])*, punarummuttajan *(Sciaenops ocellatus)* ja muiden *Sparidae*-heimon kalojen sekä kaniini- ja kettukalojen *(Siganus* spp.*)* luonnonmukainen tuotanto

| | |
|---|---|
| Tuotantojärjestelmä | Avoimen veden viljelyrakennelmissa (verkkokassit/häkit), joissa meriveden virtausnopeus on riittävän suuri kalojen hyvinvoinnin optimoimiseksi, tai maalla olevissa avoimissa järjestelmissä. |
| Kalojen enimmäistiheys | Muut kalat kuin piikkikampela: 15 kg/$m^3$<br>Piikkikampela: 25 kg/$m^2$ |

**4 jakso**

Meribassin, kultaotsasargin, kotkakalan, kelttien *(Liza, Mugil)* ja ankeriaan *(Anguilla* spp.*)* luonnonmukainen tuotanto vuorovesialueilla ja rannikkolaguuneissa sijaitsevissa maalla olevissa lammikoissa

| | |
|---|---|
| Viljelyrakennelma | Perinteiset suola-altaat, jotka on muunnettu vesiviljelyn tuotantoyksiköiksi, ja vastaavat vuorovesialueilla sijaitsevat maalla olevat lammikot |

▼M2

| | |
|---|---|
| Tuotantojärjestelmä | Veden vaihtumisen on oltava riittävää lajien hyvinvoinnin varmistamiseksi.<br>Vähintään 50 prosenttia lammikosta on oltava kasviston peitossa<br>Kosteikkopuhdistuslammikot tarpeen |
| Kalojen enimmäistiheys | 4 kg/$m^3$ |

**5 jakso**

Sammen luonnonmukainen tuotanto makeassa vedessä

Asianomaiset lajit: *Acipenser*-suku

| | |
|---|---|
| Tuotantojärjestelmä | Veden virtauksen on kussakin kasvatusyksikössä oltava riittävä varmistamaan kalojen hyvinvointi<br>Poistoveden laadun on vastattava tuloveden laatua |
| Kalojen enimmäistiheys | 30 kg/$m^3$ |

**6 jakso**

Kalojen luonnonmukainen tuotanto sisämaan vesissä

Asianomaiset lajit: Karpinsukuiset kalat *(Cyprinidae)* ja muut lähilajit, joita kasvatetaan sekaviljelyssä, mukaan luettuina ahven, hauki, merikissa, siika ja sampi.

| | |
|---|---|
| Tuotantojärjestelmä | Kalalammikoissa, jotka tyhjennetään säännöllisesti kokonaan, ja järvissä. Järvissä on harjoitettava yksinomaan luonnonmukaista tuotantoa, mukaan luettuna kasvinviljely kuivalla maalla.<br>Kalojen korjuualueella on oltava puhtaan veden tuloputki, joka on riittävän suuri kalojen optimaalisen hyvinvoinnin varmistamiseksi. Kalat on varastoitava puhtaaseen veteen korjuun jälkeen.<br>Lammikoiden ja järvien luonnonmukainen ja kivennäislannoitus on toteutettava asetuksen 889/2008 liitteen I mukaisesti siten, että käytetyn typen määrä on enintään 20 kg hehtaarilta.<br>Vesikasvien ja kasvipeitteen torjuntaan tarkoitetut, synteettisiä kemikaaleja sisältävät käsittelyt on kielletty.<br>Sisämaan vesialueita ympäröivä luonnollinen kasvisto on säilytettävä, sillä se toimii luonnonmukaista vesiviljelyä koskevien sääntöjen mukaisena suojavyöhykkeenä vesialueen ja niiden ulkopuolisten maa-alueiden välillä, joilla viljelyä ei harjoiteta.<br>Sekaviljelyä käytetään lihotusvaiheessa sillä ehdolla, että näissä eritelmissä muiden järvikalalajien osalta vahvistettuja kriteerejä noudatetaan asianmukaisesti. |
| Viljelyn tuotto | Lajin vuotuinen kokonaistuotanto on rajoitettu 1 500 kilogrammaan kalaa hehtaarilta. |

▼M2

**7 jakso**

Penaeus-katkarapujen ja makean veden katkarapujen (*Macrobrachium* sp.) luonnonmukainen tuotanto

| | |
|---|---|
| Tuotantoyksikön/-yksiköiden perustaminen | Sijainti hedelmättömillä savimaa-alueilla, jotta lampien rakentamisesta aiheutuvat ympäristövaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Lammet rakennetaan alueella olevasta luonnon savesta. Mangroven tuhoaminen ei ole sallittua. |
| Siirtymäaika | Kuusi kuukautta per lammikko; vastaa viljellyn katkaravun tavanomaista elinkaarta. |
| Emokannan alkuperä | Vähintään puolen emokannasta on oltava jalostettua kolmen toimintavuoden jälkeen. Toisen puoliskon on muodostuttava luonnonvaraisesta emokannasta, joka on vapaa taudinaiheuttajista ja peräisin kestävästä kalastuksesta. Ensimmäiselle ja toiselle sukupolvelle on tehtävä pakollinen seulontatesti ennen viljelylaitokseen tuontia. |
| Silmänvarren poistaminen | Kielletty |
| Enimmäistiheys viljelylaitoksissa ja tuotantorajat | Istutus: enintään 22 poikasta/$m^2$<br>Biomassan enimmäismäärä millä tahansa hetkellä: 240 g/$m^2$ |

▼M15

**7 a jakso**

Rapujen luonnonmukainen tuotanto

Asianomaiset lajit: *Astacus astacus*, *Pacifastacus leniusculus*.

| | |
|---|---|
| Enimmäistiheys: | Pienet ravut (< 20 mm): 100 kpl/$m^2$. Keskikokoiset ravut (20–50 mm): 30 kpl/$m^2$. Täysikasvuiset ravut (> 50 mm): 10 kpl/$m^2$, edellyttäen että asianmukaisia piilopaikkoja on käytettävissä. |

▼M2

**8 jakso**

Nilviäiset ja piikkinahkaiset

| | |
|---|---|
| Tuotantojärjestelmät | Pitkätsiimat, lautat, pohjaviljely, verkkokassit, häkit, laatikot, rysät, simpukkapaalut ja muut viljelyrakennelmat.<br>Lautoilla harjoitetussa simpukanviljelyssä käytettävien köysien lukumäärä saa olla enintään yksi köysi neliömetrillä. Köysi saa olla enintään 20 metrin pituinen. Köysiä ei saa ohentaa tuotantokauden aikana, mutta niiden jakaminen on kuitenkin sallittua lisäämättä eläinten alkutiheyttä. |

▼**M2**

**9 jakso**

Trooppiset makean veden kalat: maitokalat (*Chanos chanos*), tilapia (*Oreochromis* sp.), kiinanhaimonni (*Pangasius* sp.)

| | |
|---|---|
| Tuotantojärjestelmät | Lammikot ja verkkohäkit |
| Kalojen enimmäistiheys | Pangasius: 10 kg/$m^3$<br>Oreochromis: 20 kg/$m^3$ |

**10 jakso**

Muut vesiviljelyeläinlajit: ei ole.

▼M9

*LIITE XIII b*

**Seikat, jotka kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on sisällytettävä 92 f artiklassa tarkoitettuihin luomuvalvontatietoihin**

1. Luonnonmukaisen tuotannon osalta toimivaltaista viranomaista koskevat tiedot

   — toimivaltaisena viranomaisena toimiva elin

   — toimivaltaisen viranomaisen käytössä olevat resurssit

   — toimivaltaisen viranomaisen tekemien tarkastusten kuvaus (tekotapa, tekijä)

   — toimivaltaisen viranomaisen dokumentoitu menettely

2. Luonnonmukaisen valvontajärjestelmän kuvaus

   — tarkastuslaitos- ja/tai tarkastusviranomaisjärjestelmä

   — valvontajärjestelmään kuuluvat rekisteröidyt toimijat – vuotuiset vähimmäistarkastukset

   — riskiperusteisen lähestymistavan soveltamistapa

3. Tarkastuslaitoksia/-viranomaisia koskevat tiedot

   — luettelo tarkastuslaitoksista/-viranomaisista

   — tarkastuslaitoksille/-viranomaisille siirretyt tehtävät

   — tehtävänsiirron saaneiden tarkastuslaitosten valvonta (valvoja ja valvontatapa)

   — toimien yhteensovittaminen, kun useita tarkastuslaitoksia/-viranomaisia

   — tarkastukset tekevän henkilöstön koulutus

   — ennaltailmoitetut/ennaltailmoittamattomat tarkastukset ja tarkastuskäynnit.

▼M9

*LIITE XIII c*

**Mallit 92 f artiklassa tarkoitettuja luomuvalvontatietoja varten**

Raportti luonnonmukaisen tuotannon alan virallisista tarkastuksista

Maa:
Vuosi:

1) Tiedot toimijoiden tarkastuksista

| Tarkastuslaitoksen tai –viranomaisen koodinumero | Rekisteröityjen toimijoiden lukumäärä tarkastuslaitosta tai -viranomaista kohden | Rekisteröityjen toimijoiden lukumäärä | | | | | | Vuositarkastusten lukumäärä | | | | | | Riskiperusteisten lisätarkastuskäyntien lukumäärä | | | | | | Tarkastusten/tarkastuskäyntien kokonaismäärä | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) |
| MS-BIO-01 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| MS-BIO-02 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| MS-BIO-„„ | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Yhteensä | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

(*) Maataloustuottajiin kuuluvat vain maataloustuottajat, myös jalostajina toimivat tuottajat, myös tuojina toimivat tuottajat ja muut sekatuottajat, joita ei luokitella muualle.

(**) Jalostajiin kuuluvat vain jalostajat, myös tuojina toimivat jalostajat ja muut sekajalostajat, joita ei luokitella muualle.

(***) Muihin toimijoihin kuuluvat kauppiaat (tukku- ja vähittäiskauppiaat) ja muut toimijat, joita ei luokitella muualle.

02008R0889 — FI — 01.01.2021 — 018.001 — 122

▼M9

| Tarkastuslaitoksen tai –viranomaisen koodinumero tai toimivaltaisen viranomaisen nimi | Rekisteröityjen toimijoiden lukumäärä | | | | | | Analysoitujen näytteiden määrä | | | | | | Niiden näytteiden lukumäärä, jotka viittaavat asetuksen (EY) N:o 834/2007 ja (EY) N:o 1235/2008 rikkomiseen | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) |
| MS-BIO-01 | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| MS-BIO-02 | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| MS-BIO-„„ | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Yhteensä | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

(*) Maataloustuottajiin kuuluvat vain maataloustuottajat, myös jalostajina toimivat tuottajat, myös tuojina toimivat tuottajat ja muut sekatuottajat, joita ei luokitella muualle.

(**) Jalostajiin kuuluvat vain jalostajat, myös tuojina toimivat jalostajat ja muut sekajalostajat, joita ei luokitella muualle.

(***) Muihin toimijoihin kuuluvat kauppiaat (tukku- ja vähittäiskauppiaat) ja muut toimijat, joita ei luokitella muualle.

▼M9

| Tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen koodinumero | Rekisteröityjen toimijoiden lukumäärä | | | | | | Löydettyjen sääntöjenvastaisuuksien tai rikkomisten määrä (1) | | | | | | Erään tai tuotantosarjaan sovellettujen toimenpiteiden lukumäärä (2) | | | | | | Toimijaan sovellettujen toimenpiteiden lukumäärä (3) | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) |
| MS-BIO-01 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| MS-BIO-02 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| MS-BIO-„„ | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Yhteensä | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

(*) Maataloustuottajiin kuuluvat vain maataloustuottajat, myös jalostajina toimivat tuottajat, myös tuojina toimivat tuottajat ja muut sekatuottajat, joita ei luokitella muualle.

(**) Jalostajiin kuuluvat vain jalostajat, myös tuojina toimivat jalostajat ja muut sekajalostajat, joita ei luokitella muualle.

(***) Muihin toimijoihin kuuluvat kauppiaat (tukku- ja vähittäiskauppiaat) ja muut toimijat, joita ei luokitella muualle.

(1) Vain sellaiset sääntöjenvastaisuudet ja rikkomiset, jotka vaikuttavat tuotteiden luonnonmukaisuuteen ja/tai ovat johtaneet toimenpiteen soveltamiseen.

(2) Jos todetaan tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten noudattamiseen liittyvä sääntöjenvastaisuus, tarkastusviranomaisen tai tarkastuslaitoksen on varmistettava, että koko sellaisen tuote-erän tai tuotantosarjan, jota sääntöjenvastaisuus koskee, merkinnöissä ja mainonnassa ei viitata luonnonmukaiseen tuotantotapaan, mikäli tällainen toimenpide on oikeasuhteinen sen vaatimuksen merkitykseen, jota on rikottu, sääntöjenvastaisen toiminnan luonteeseen ja toiminnan erityisiin olosuhteisiin nähden (kuten asetuksen (EY) N:o 834/2007 30 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetaan).

(3) Jos todetaan vakava tai pitkään vaikuttava säännösten rikkominen, tarkastusviranomaisen tai tarkastuslaitoksen on kiellettävä kyseistä toimijaa pitämästä jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa sovitun ajan kaupan tuotteita, joiden merkinnöissä ja mainonnassa viitataan luonnonmukaiseen tuotantotapaan (kuten asetuksen (EY) N:o 834/2007 30 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetaan).

▼M9

2) Valvontaa ja tarkastuksia koskevat tiedot

| Tarkastuslaitoksen tai –viranomaisen koodinumero | Rekisteröityjen toimijoiden lukumäärä tarkastuslaitosta tai -viranomaista kohden | Rekisteröityjen toimijoiden lukumäärä | | | | | | Asiakirjojen tarkastelu ja toimitiloissa tehtävä tarkastus ([1]) (Tarkastettujen toimijoiden lukumäärä) | | | | | | Katselmusten lukumäärä ([2]) | | | | | | Havainnointien lukumäärä ([3]) | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) | Maataloustuottajat (*) | Vesieläinten tuotantoyksiköt | Jalostajat (**) | Tuojat | Viejät | Muut toimijat (***) |
| MS-BIO-01 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| MS-BIO-02 | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| MS-BIO-„„ | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Yhteensä | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

(*) Maataloustuottajiin kuuluvat vain maataloustuottajat, myös jalostajina toimivat tuottajat, myös tuojina toimivat tuottajat ja muut sekatuottajat, joita ei luokitella muualle.

(**) Jalostajiin kuuluvat vain jalostajat, myös tuojina toimivat jalostajat ja muut sekatuottajat, joita ei luokitella muualle.

(***) Muihin toimijoihin kuuluvat kauppiaat (tukku- ja vähittäiskauppiaat) ja muut toimijat, joita ei luokitella muualle.

([1]) Sellaisten yleisasiakirjojen tarkastelu, joissa kuvataan tarkastuslaitoksen rakennetta, toimintaa ja laadunhallintaa. Tarkastuslaitoksen toimitiloissa tehtävä tarkastus, joka sisältää seuraavien tarkistuksen: toimijatiedostot, sääntöjen noudattamatta jättämisten ja valitusten käsittely, tarkastusten vähimmäistiheys, riskiperusteisen lähestymistavan käyttö, ennaltailmoittamattomat tarkastuskäynnit ja seurantakäynnit, näytteenottotoiminta sekä tietojenvaihto ja tarkastuslaitosten ja -viranomaisten kanssa.

([2]) Katselmus: toimivaltaisen viranomaisen toimijalle tekemä tarkastus tarkastuslaitoksen toimintamenettelyjen vaatimustenmukaisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi.

([3]) Havainnointi: tarkastusviranomaisen suorittama havainnointi, joka koskee tarkastuslaitoksen tarkastajan tekemää tarkastusta.

▼M9

3) Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmää koskevat päätelmät

| Tarkastuslaitoksen tai –viranomaisen koodinumero | Hyväksymisen peruuttaminen | | | Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamiseksi toteutetut toimet (täytäntöönpano) |
|---|---|---|---|---|
| | Kyllä/Ei | Mistä (pvm) | Mihin (pvm) | |
| MS-BIO-01 | | | | |
| MS-BIO-02 | | | | |
| MS-BIO-„ | | | | |

| Lausunto luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmän yleisestä tehokkuudesta: |
|---|
| |

▼B

*LIITE XIV*

**Asetuksen 96 artiklassa tarkoitettu vastaavuustaulukko**

| Asetus (ETY) N:o 2092/91 | 1. Asetus (EY) N:o 207/93<br>2. Asetus (EY) N:o 223/2003<br>3. Asetus (EY) N:o 1452/2003 | Tämä asetus |
|---|---|---|
| — | | 1 artikla |
| — | | 2 artiklan a alakohta |
| 4 artiklan 15 kohta | | 2 artiklan b alakohta |
| Liitteessä III oleva C osa (ensimmäinen luetelmakohta) | | 2 artiklan c alakohta |
| Liitteessä III oleva C osa (toinen luetelmakohta) | | 2 artiklan d alakohta |
| — | | 2 artiklan e alakohta |
| — | | 2 artiklan f alakohta |
| — | | 2 artiklan g alakohta |
| — | | 2 artiklan h alakohta |
| 4 artiklan 24 kohta | | 2 artiklan i alakohta |
| — | | 3 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 7.1 ja 7.2 kohta | | 3 artiklan 2 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 7.4 kohta | | 3 artiklan 3 kohta |
| Liitteessä I olevan A osan 2.4 kohta | | 3 artiklan 4 kohta |
| Liitteessä I olevan A osan 2.3 kohta | | 3 artiklan 5 kohta |
| — | | 4 artikla |
| 6 artiklan 1 kohta, liitteessä I olevan A osan 3 kohta | | 5 artikla |
| Liitteessä I olevan A osan 5 kohta | | 6 artikla |
| Liitteessä I oleva B ja C osa (otsikot) | | 7 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 3.1 kohta | | 8 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan C osan 3.1 kohta | | 8 artiklan 2 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 3.4, 3.8, 3.9, 3.10 ja 3.11 kohta | | 9 artiklan 1–4 kohta |
| Liitteessä I olevan C osan 3.6 kohta | | 9 artiklan 5 kohta |

▼B

| Asetus (ETY) N:o 2092/91 | 1. Asetus (EY) N:o 207/93<br>2. Asetus (EY) N:o 223/2003<br>3. Asetus (EY) N:o 1452/2003 | Tämä asetus |
|---|---|---|
| Liitteessä I olevan B osan 8.1.1 kohta | | 10 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.2.1 kohta | | 10 artiklan 2 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.2.2 kohta | | 10 artiklan 3 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.2.3 kohta | | 10 artiklan 4 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.3.5 kohta | | 11 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.3.6 kohta | | 11 artiklan 2 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.3.7 kohta | | 11 artiklan 3 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.3.8 kohta | | 11 artiklan 4 ja 5 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 6.1.9 ja 8.4.1–8.4.5 kohta | | 12 artiklan 1–4 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 6.1.9 kohta | | 12 artiklan 5 kohta |
| Liitteessä I olevan C osan 4 ja 8.1–8.5 kohta | | 13 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 8.1.2 kohta | | 14 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 7.1 ja 7.2 kohta | | 15 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 1.2 kohta | | 16 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 1.6 kohta | | 17 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 1.7 kohta | | 17 artiklan 2 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 1.8 kohta | | 17 artiklan 3 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 4.10 kohta | | 17 artiklan 4 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 6.1.2 kohta | | 18 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 6.1.3 kohta | | 18 artiklan 2 kohta |
| Liitteessä I olevan C osan 7.2 kohta | | 18 artiklan 3 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 6.2.1 kohta | | 18 artiklan 4 kohta |

▼B

| Asetus (ETY) N:o 2092/91 | 1. Asetus (EY) N:o 207/93<br>2. Asetus (EY) N:o 223/2003<br>3. Asetus (EY) N:o 1452/2003 | Tämä asetus |
|---|---|---|
| Liitteessä I olevan B osan 4.3 kohta | | 19 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan C osan 5.1 ja 5.2 kohta | | 19 artiklan 2–4 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 4.1, 4.5, 4.7 ja 4.11 kohta | | 20 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 4.4 kohta | | 21 artikla |
| 7 artikla | | 22 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 3.13, 5.4, 8.2.5 ja 8.4.6 kohta | | 23 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 5.3, 5.4, 5.7 ja 5.8 kohta | | 24 artikla |
| Liitteessä I olevan C osan 6 kohta | | 25 artikla |
| Liitteessä III olevan E osan 3 kohta ja B osa | | 26 artikla |
| 5 artiklan 3 kohta ja liitteessä VI oleva A ja B osa | | 27 artikla |
| 5 artiklan 3 kohta | | 28 artikla |
| 5 artiklan 3 kohta | 1: 3 artikla | 29 artikla |
| Liitteessä III olevan B osan 3 kohta | | 30 artikla |
| Liitteessä III oleva 7 kohta | | 31 artikla |
| Liitteessä III olevan E osan 5 kohta | | 32 artikla |
| Liitteessä III oleva 7 a kohta | | 33 artikla |
| Liitteessä III olevan C osan 6 kohta | | 34 artikla |
| Liitteessä III oleva 8 kohta ja A.2 osan 5 kohta | | 35 artikla |
| Liitteessä I olevan A osan 1.1–1.4 kohta | | 36 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 2.1.2 kohta | | 37 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 2.1.1, 2.2.1 ja 2.3 kohta ja liitteessä I olevan C osan 2.1 ja 2.3 kohta | | 38 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 6.1.6 kohta | | 39 artikla |

▼B

| Asetus (ETY) N:o 2092/91 | 1. Asetus (EY) N:o 207/93<br>2. Asetus (EY) N:o 223/2003<br>3. Asetus (EY) N:o 1452/2003 | Tämä asetus |
|---|---|---|
| Liitteessä III olevan A1 osan 3 kohta ja b alakohta | | 40 artikla |
| Liitteessä I olevan C osan 1.3 kohta | | 41 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 3.4 kohta (ensimmäinen luetelmakohta ja 3.6 kohdan b alakohta) | | 42 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 4.8 kohta | | 43 artikla |
| Liitteessä I olevan C osan 8.3 kohta | | 44 artikla |
| 6 artiklan 3 kohta | | 45 artikla |
| | 3: 1 artiklan 1 ja 2 kohta | 45 artiklan 1 ja 2 kohta |
| | 3: 3 artiklan a alakohta | 45 artiklan 1 kohta |
| | 3: 4 artikla | 45 artiklan 3 kohta |
| | 3: 5 artiklan 1 kohta | 45 artiklan 4 kohta |
| | 3: 5 artiklan 2 kohta | 45 artiklan 5 kohta |
| | 3: 5 artiklan 3 kohta | 45 artiklan 6 kohta |
| | 3: 5 artiklan 4 kohta | 45 artiklan 7 kohta |
| | 3: 5 artiklan 5 kohta | 45 artiklan 8 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.3.4 kohta | | 46 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 3.6 kohdan a alakohta | | 47 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 4.9 kohta | | 47 artiklan 2 kohta |
| Liitteessä I olevan C osan 3.5 kohta | | 47 artiklan 3 kohta |
| | 3: 6 artikla | 48 artikla |
| | 3: 7 artikla | 49 artikla |
| | 3: 8 artiklan 1 kohta | 50 artiklan 1 kohta |
| | 3: 8 artiklan 2 kohta | 50 artiklan 2 kohta |
| | 3: 9 artiklan 1 kohta | 51 artiklan 1 kohta |
| | 3: 9 artiklan 2 ja 3 kohta | 51 artiklan 2 kohta |
| | | 51 artiklan 3 kohta |
| | 3: 10 artikla | 52 artikla |

▼B

| Asetus (ETY) N:o 2092/91 | 1. Asetus (EY) N:o 207/93<br>2. Asetus (EY) N:o 223/2003<br>3. Asetus (EY) N:o 1452/2003 | Tämä asetus |
|---|---|---|
| | 3: 11 artikla | 53 artikla |
| | 3: 12 artiklan 1 kohta | 54 artiklan 1 kohta |
| | 3: 12 artiklan 2 kohta | 54 artiklan 2 kohta |
| | 3: 13 artikla | 55 artikla |
| | 3: 14 artikla | 56 artikla |
| | | 57 artikla |
| | | 58 artikla |
| | 2: 1 ja 5 artikla | 59 artikla |
| | 2: 5 ja 3 artikla | 60 artikla |
| | 2: 4 artikla | 61 artikla |
| 5 artiklan 5 kohta | | 62 artikla |
| Liitteessä III oleva 3 kohta | | 63 artikla |
| Liitteessä III oleva 4 kohta | | 64 artikla |
| Liitteessä III oleva 5 kohta | | 65 artikla |
| Liitteessä III oleva 6 kohta | | 66 artikla |
| Liitteessä III oleva 10 kohta | | 67 artikla |
| — | | 68 artikla |
| — | | 69 artikla |
| Liitteessä III oleva A.1 osa | | 70 artikla |
| Liitteessä III olevan A.1 osan 2 kohta | | 71 artikla |
| — | | 72 artikla |
| Liitteessä III olevan A.1 osan 3 kohta | | 73 artikla |
| Liitteessä III olevan A.2 osan 1 kohta | | 74 artikla |
| Liitteessä III olevan A.2 osan 2 kohta | | 75 artikla |
| Liitteessä III olevan A.2 osan 3 kohta | | 76 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 5.6 kohta | | 77 artikla |
| Liitteessä I olevan C osan 5.5, 6.7, 7.7 ja 7.8 kohta | | 78 artikla |

▼B

| Asetus (ETY) N:o 2092/91 | 1. Asetus (EY) N:o 207/93<br>2. Asetus (EY) N:o 223/2003<br>3. Asetus (EY) N:o 1452/2003 | Tämä asetus |
|---|---|---|
| Liitteessä III olevan A.2 osan 4 kohta | | 79 artikla |
| Liitteessä III olevan B osan 1 kohta | | 80 artikla |
| Liitteessä III oleva C osa | | 81 artikla |
| Liitteessä III olevan C osan 1 kohta | | 82 artikla |
| Liitteessä III olevan C osan 2 kohta | | 83 artikla |
| Liitteessä III olevan C osan 3 kohta | | 84 artikla |
| Liitteessä III olevan C osan 5 kohta | | 85 artikla |
| Liitteessä III oleva D osa | | 86 artikla |
| Liitteessä III oleva E osa | | 87 artikla |
| Liitteessä III olevan E osan 1 kohta | | 88 artikla |
| Liitteessä III olevan E osan 2 kohta | | 89 artikla |
| Liitteessä III olevan E osan 4 kohta | | 90 artikla |
| Liitteessä III oleva 9 kohta | | 91 artikla |
| Liitteessä III oleva 11 kohta | | 92 artikla |
| | | 93 artikla |
| — | | 94 artikla |
| Liitteessä I olevan B osan 6.1.5 kohta | | 95 artiklan 1 kohta |
| Liitteessä I olevan B osan 8.5.1 kohta | | 95 artiklan 2 kohta |
| — | | 95 artiklan 3–8 kohta |
| — | | 95 artikla |
| — | | 96 artikla |
| — | | 97 artikla |
| Liitteessä II oleva A osa | | Liite I |
| Liitteessä II oleva B osa | | Liite II |
| Liite VIII | | Liite III |

▼B

| Asetus (ETY) N:o 2092/91 | 1. Asetus (EY) N:o 207/93<br>2. Asetus (EY) N:o 223/2003<br>3. Asetus (EY) N:o 1452/2003 | Tämä asetus |
|---|---|---|
| Liite VII | | Liite IV |
| Liitteessä II oleva C osa | | Liite V |
| Liitteessä II oleva D osa | | Liite VI |
| Liitteessä II oleva E osa | | Liite VII |
| Liitteessä VI, oleva A ja B osa | | Liite VIII |
| Liitteessä VI oleva C osa | | Liite IX |
| — | | Liite X |
| — | | Liite XI |
| — | | Liite XIII |
| — | | Liite IX |